

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ปริญญานิพนธ์
ของ
กรรณยวีร์ กานต์กิตติสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สิงหาคม 2560

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สิงหาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

บทคัดย่อ
ของ
กรรณยวิทย์ กานต์กิตติสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สิงหาคม 2560

กรรณวิทย์ กานต์กิตติสกุล. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน* ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) . กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการที่ปรึกษาปรินญาณินพนธ์: อาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุศิริรักษ์, อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 301 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608-609) และนำไปสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) ต่อจากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน (α) เท่ากับ .964 และค่าความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู (α) เท่ากับ .961 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) และสมการถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis-Enter Method)

ผลการวิจัย พบว่า

ระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนิเทศภายในด้านการติดตามและประเมินผลด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการบริหารจัดการ

ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูมีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูทุกด้านรวมกันการพยากรณ์การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้ร้อยละ 71.60 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนาหลักสูตรมีอำนาจการพยากรณ์สูงสุด รองลงมาได้แก่ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาตามลำดับ

TEACHER INSTRUCTIONAL LEADERSHIP AFFECTINGS ON LEARNING MANAGEMENT
TO ASEAN COMMUNITY OF SCHOOLS UNDER SAMUTPRAKAN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

August 2017

Kanyawee Kankittisakul. (2017). *Teacher Instructional Leadership affecting on Learning Management to Asean Community of Schools under Samutprakarn Primary Educational Service Area Office 1*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Thesis Committee: Dr.Somboon Burasirirak, Dr.Somchai Thepsaeng.

The purposes of this research were to study the level of learning management of the ASEAN community of school teachers under the authority of the Samutprakarn Primary Educational Service Area Office one to study the level of teacher instructional leadership under the authority of the Samutprakarn Primary Educational Service Area Office one to study the relationship between instructional leadership and learning management of the ASEAN community of schools under the authority of the Samutprakarn Primary Educational Service Area Office one and to study the instructional leadership of teachers affecting the learning management of the ASEAN community of schools under the authority of the Samutprakarn Primary Educational Service Area Office one. The samples in this research were three hundred and one school teachers under the authority of the Samutprakarn Primary Educational Service Area Office one by using Krejcie ; & Morgan (1970: 608-609). The stratified random sampling was done by using the school size as strata and simple random sampling was applied thereafter by lottery. The instruments used for data collection were five point-rating scale questionnaires. The index of Item-Object Congruence (IOC) was valued from 0.60-1.00. The reliability of learning management regarding the ASEAN community was at .964 and the reliability instructional leadership was at .961. The data analysis was done by mean, standard deviation Pearson product-moment correlation coefficient, multiple correlation and multiple regression analysis-enter method.

The research results revealed as following; (1) The level of learning management among the ASEAN community of school teachers under the authority of the Samutprakarn Primary Educational Service Area Office one was at high level on the whole. When considering each aspect, the research was found to be at a high level in all aspects by descending order of the averages as follow; internal supervision, monitoring and evaluation, learning management and administration. (2) The level of teacher instructional leadership under the authority of the Samutprakarn Primary Educational Service Area Office one was at high level overall. When considering each aspect, it was found at a high level in all aspects in by descending order of the average as follows: educational innovation and media development, learning management process development, achievement oriented curriculum development and learning sources development. (3) There was a statistically significant and high positive relationship at a level .01 between the instructional leadership and learning management in the ASEAN community of schools under the authority of the Samutprakarn Primary Educational Service Area Office one. (4) Teacher instructional leadership affecting learning management of the ASEAN community of schools under the authority of the Samutprakarn Primary Educational Service Area Office one at a .05 level of significance. All aspects of the instructional leadership of teachers mutually predicted learning management of the ASEAN community at schools under the authority of the Samutprakarn Primary Educational Service Area Office one with a predictive power of 71.60 percent. The instructional leadership of teachers in the aspect of curriculum development revealed the highest predictive power followed by learning sources development, achievement oriented and learning management process development respectively.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุศิริรักษ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา แนะนำการทำงานวิจัยตลอดจนแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ รวมทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยอันทรงคุณค่านี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งถึงความกรุณาดังกล่าวตลอดทั้ง คณะอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ และให้คำปรึกษามาโดยตลอดระยะเวลาขณะศึกษา ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงปริญญานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ อาจารย์ ดร. สมบูรณ์ บุศิริรักษ์ อาจารย์ ดร. สมชาย เทพแสง อาจารย์ ดร. อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิต อาจารย์ ดร.ราชนันท์ บุญธิมา และ อาจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติธริวัฒน์ ที่ให้ข้อเสนอแนะเป็นคุณประโยชน์ในการทำงานวิจัย อีกทั้งขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ อาจารย์ ดร. สมบูรณ์ บุศิริรักษ์ อาจารย์ ดร. สมชาย เทพแสง และ อาจารย์ ดร. จันทร์ศม์ ภูติธริวัฒน์ ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขปริญญานิพนธ์ให้สำเร็จสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ราชนันท์ บุญธิมา อาจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติธริวัฒน์ ดร.ชูชาติ แก้วนอก ดร.ปิยสนธิ์ เชื้อทอง และ อาจารย์สังเวียน อินทรประสงค์ ที่กรุณา เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ทั้ง 36 โรงเรียน ที่เอื้อเฟื้อ อำนวยความสะดวก และเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งอีกทั้ง อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจน ขอขอบพระคุณ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบคำถามอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณเพื่อนสนิทและเพื่อนร่วมชั้นเรียน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา รุ่นที่ 24 ภาคพิเศษและรุ่นที่ 37 ภาคปกติ ทุกคนที่ให้อำนาจใจและผลักดันให้เกิดแรงบันดาลใจ อีกทั้งเอื้อเฟื้อช่วยเหลือกันและกันด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบุพการีทั้งห้าท่าน คือ คุณพ่อผดุง เสือสกุล คุณแม่วารารณ รื่องศรี คุณน้าอุไร สถิตย์ คุณครูสุตา ปัทมสุต และ คุณครูกิตตินันท์ ศิละวงษ์ ที่ส่งเสริม สนับสนุน และให้อำนาจใจผู้ทำวิจัยมาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

กรรณียวีร์ กานต์กิตติสกุล

สารบัญ

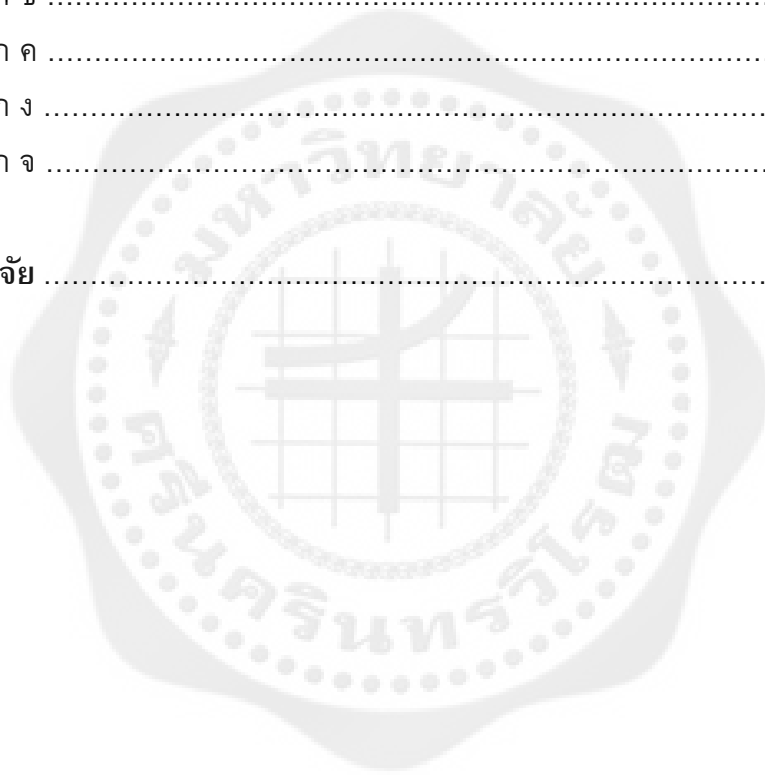
บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1	13
ข้อมูลทั่วไป	13
วิสัยทัศน์	14
เป้าหมายการบริการ	14
กลยุทธ์	14
แนวคิดการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา	17
ความเป็นมาของอาเซียน	17
ความสำคัญของอาเซียน	18
ความหมายของการจัดการเรียนรู้	19
แนวทางจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน	23
การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน	27
การดำเนินงานการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน	27
การดำเนินการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน	32
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ	42
ความสำคัญของภาวะผู้นำ	42
ความหมายของภาวะผู้นำ	43
แนวคิดของภาวะผู้นำทางวิชาการ	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	48
ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	53
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	58
การมุ่งผลสัมฤทธิ์	63
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	64
การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา	72
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับการจัดการเรียนรู้สู่ ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน	78
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	79
งานวิจัยในประเทศ	79
งานวิจัยต่างประเทศ	85
3 วิธีดำเนินการวิจัย	87
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	87
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	88
การเก็บรวบรวมข้อมูล	89
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	90
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	91
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	94
5 สรุปผลอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	111
สรุปผลการวิจัย	111
อภิปรายผล	112
ข้อเสนอแนะ	117

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	119
ภาคผนวก	129
ภาคผนวก ก	130
ภาคผนวก ข	132
ภาคผนวก ค	141
ภาคผนวก ง	147
ภาคผนวก จ	156
ประวัติย่อผู้วิจัย	167

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางแสดงการวิเคราะห์และสังเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการ	53
2 โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	88
3 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ขนาดของ สถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน และกลุ่มสาระการเรียนรู้	95
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 โดยรวม และรายด้าน	97
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการบริหารจัดการโดยรวม และรายข้อ	98
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวม และรายข้อ	99
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการนิเทศภายใน โดยรวมและรายข้อ	100
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการติดตาม และประเมินผลโดยรวม และรายข้อ	101
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวม และ รายด้าน	102
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนา หลักสูตร โดยรวม และรายข้อ	103
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ โดยรวม และรายข้อ	104

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านการมุ่ง ผลสัมฤทธิ์โดยรวม และรายชื่อ	105
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านการพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยรวม และรายชื่อ	106
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านการพัฒนา สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา โดยรวม และรายชื่อ	107
15 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับการจัดการเรียนรู้สู่ ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน	108
16 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคม อาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า...	110

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
2 การพัฒนาหลักสูตร	56

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันสังคมมนุษย์เป็นสังคมที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพมนุษย์ได้ใช้ความรู้ที่ได้สั่งสมมาโดยการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ จากรุ่นสู่รุ่น ตั้งแต่โบราณมาจนถึงปัจจุบันนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ทำให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้อย่างสะดวกสบายและหลากหลายการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน เนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต เป้าหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษา คือการสร้างให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เรียนอย่างมีความสุข มีความสมดุลในการเรียนรู้ การอาศัยอยู่ร่วมกันและการเรียนรู้ที่จะเป็นตัวของตัวเองตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้นหัวใจของการศึกษาก็คือการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ปัญญาและความเฉลียวฉลาดเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้แต่ต้องอาศัยเวลาและวิธีการเรียนรู้ที่ต่างกันไป จึงต้องส่งเสริมให้คนฉลาดมีปัญญาและเรียนได้เต็มศักยภาพของตน เพื่อนำไปสู่เส้นทางที่จะนำพาชีวิตให้อยู่รอด และพึงตนเองได้ (ชัยพจน์ รักราม. 2544: 11)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) ยึดกรอบแนวคิดและหลักการวางแผนที่น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม และการพัฒนายึดหลักสมดุล ยั่งยืน ส่วนวิสัยทัศน์ยึดวิสัยทัศน์ระยะยาวในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยมีเป้าหมาย ที่สำคัญประการหนึ่งคือ “คนไทยมีลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองดี มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียงและมีความเป็นไทย และได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เพื่อปรับเปลี่ยนให้คนในสังคมไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม และเตรียมคนให้มีทักษะการดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการก็ได้มีการเชื่อมโยงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) กับการกิจด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้อง มาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งนโยบายรัฐบาลในระยะเร่งด่วน รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนโดยเน้นความร่วมมือเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมที่มีความหลากหลายเนื่องมาจากการเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินโครงการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 225 เขตพื้นที่ มีความพร้อมในการเตรียมบุคลากรและโรงเรียนในเขตพื้นที่สู่ประชาคมอาเซียน (จันทร์หา ต้นติพงศานุรักษ์; และชยพร กระต่ายทอง. 2555) โดยการเตรียมความพร้อมขับเคลื่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ต้องส่งเสริมเพื่อให้มีการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง นักเรียนจะต้องนำสาระของอาเซียนมาต่อยอด ทั้งในเชิงของการอภิปราย เสวนาในประเด็นต่างๆ ให้รู้ถึงอาเซียนอย่างแท้จริง ซึ่งกำหนดหัวข้อที่จะส่งเสริมผู้เรียนไว้ 5 เรื่อง คือ 1) การรู้จักอาเซียน เรียนรู้ให้เข้าใจบริบทเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและวิถีชีวิตของประเทศอาเซียนทั้งหมด อาทิ เพลงชาติของแต่ละประเทศ โดยจะส่งเสริมให้เด็กเข้าใจ ถ้าเป็นไปได้เด็กควรร้องเพลงชาติของแต่ละประเทศได้ด้วย เพราะมีความสำคัญแสดงออกถึงความเข้าใจให้เกิดรักกันและกัน 2) คุณค่าและเอกลักษณ์ นักเรียนจะได้เรียนรู้ ต้องยอมรับและปรับตัวในความหลากหลาย 3) การเชื่อมโยงโลกและท้องถิ่น 4) การส่งเสริมความเสมอภาคและความยุติธรรม และ 5) ความร่วมมือเพื่อนาคตที่ยั่งยืน เพราะเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ต้องเน้นความร่วมมือในกลุ่มประเทศสมาชิกเพื่อให้เกิดประเทศที่ยั่งยืน (ชินภัทร ภูมิรัตน. 2556)

การศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างประชาคมอาเซียน โดยการศึกษาเป็นกลไกในการปลูกฝังค่านิยม แนวความคิด ความเข้าใจกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาเซียนและเศรษฐกิจโลก (ศศิธารา พิชัยชาญณรงค์. 2555) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย 5 ประการ และยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษา เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการศึกษา โดยนโยบายที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบายที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักเรียนและครู ในอาเซียนรวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นโยบายที่ 5 การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2555)

ถึงแม้ช่วงเวลปัจจุบันคำว่าประชาคมอาเซียนได้รับความสนใจมากขึ้นจากสังคมไทย นับตั้งแต่เราก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 แต่จากผลการสำรวจในช่วงเวลาที่ผ่านมากลับพบว่าประเทศไทยหรือคนไทยยังมีความรับรู้เรื่องอาเซียน หรือการเป็นประชาคมอาเซียนหรือมีความรู้สึกร่วมว่าตนเป็นประชาชนอาเซียนค่อนข้างน้อย และจากการลงพื้นที่ทำวิจัยโครงการพัฒนาบุคลากรและผลิตบุคลากร เพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียนพบว่า บุคลากรทางการศึกษากว่าร้อยละ 70-80มีความรู้เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนน้อยมากและไม่รู้ว่่านโยบายที่ออกมาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมีอะไรบ้าง ขณะนี้การเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ

กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อสอบถามผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาที่ผ่านมา ระบุว่า ไม่มีงบประมาณสนับสนุนและนโยบายไม่มีกรอบและความชัดเจนว่าจะ ดำเนินการและเตรียมการอย่างไร หากเป็นเช่นนี้เมื่อมีการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจะเริ่มเห็น ผลกระทบมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะปัญหานักศึกษาไทยที่จบออกมา จะมีอัตราการตกงานเพิ่มมากขึ้น จึงคิดว่าควรจะต้องมีการรื้อระบบหลักสูตรการเรียนการสอนของไทย และประเทศไทยต้องเพิ่มการ เรียนรู้เกี่ยวกับข้อมูลของประเทศเพื่อนบ้าน (สมพงษ์ จิตระดับ. 2555)

อีกทั้งผลการวิจัยโครงการพัฒนาบุคลากรและผลิตบุคลากรเพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียน พบว่า ครูและนักเรียนต่างมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ อาเซียนในระดับน้อย และต่างมีความต้องการที่ จะเพิ่มความรู้ในระดับมากซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มีการประกาศนโยบายจากส่วนกลางในเรื่อง ของการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียนเป็นลายลักษณ์อักษรแต่เป็นนโยบายในเชิง หลักการ เปิดกว้างและเป็นแนวทางปฏิบัติทั่วไปเมื่อนโยบายดังกล่าวลงสู่เขตพื้นที่การศึกษาสู่ โรงเรียนผู้บริหาร และครูส่วนใหญ่เห็นความสำคัญและความจำเป็นต้องมีการเตรียมการในเรื่องนี้ เป็นอย่างมาก ซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาการศึกษาของประเทศในด้านการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคม อาเซียนของโรงเรียน ในปีการศึกษาที่ผ่านมา การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนมีการให้ความรู้ เกี่ยวกับอาเซียนเรื่องข้อมูลพื้นฐานของประเทศสมาชิกอาเซียนผ่านกิจกรรมวันอาเซียน ระดับรง อาเซียน รูปภาพ มุมอาเซียนเป็นต้น แต่การจัดการเรียนการสอนจะมีลักษณะแตกต่างกันตามความ พร้อมของสถานศึกษา ซึ่งยังมีปัญหาในด้านกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร โดย ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนที่ยังขาดการพัฒนาตามกระบวนการและ แนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ (พัชรารัตน์ วงศ์บุญสิน; และ คณะ. 2555)

จากประเด็นปัญหาข้างต้นนี้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของครู เพราะมีส่วนผลักดันการจัดการ เรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้มีประสิทธิผล และเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้มี ประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าครูมีบทบาทสำคัญอีกทั้งครูจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อเป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษาหารือเป็นแรงจูงใจ ให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องและเกิดความ เปลี่ยนแปลงในสิ่งที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำให้นักเรียนประสบ ผลสำเร็จในการเรียนรู้สูงขึ้น ครูจึงมีผลต่อการพัฒนานักเรียนทั้งทางด้านการเรียนและพฤติกรรม โดยตรง ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครูควรได้รับการส่งเสริมเป็นเบื้องต้น คือการพัฒนา หลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการให้การนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นพฤติกรรมของครูที่ส่งผลกระทบต่อ นักเรียนอย่างชัดเจน (ธีรธร สุธีธร. 2559: 54) และด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อมุ่งสู่ เป้าหมายข้างต้นนั้น ครูจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งภาวะผู้นำทาง วิชาการเป็นภาวะผู้นำหนึ่งที่ครูพึงมีเนื่องจากบทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถสร้าง วิสัยทัศน์ เช่น วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมนักเรียน (สุภัทกาญจน์ ฤทธิ์ละคร. 2548:

11; อ้างอิงจาก Cunard.1990. ShairingInstructional Leadership: A View To Stenghtening The Principal,s Position: 30-34) ขณะเดียวกันครูคือผู้มีบทบาทสำคัญที่ทำให้การปฏิรูปการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะถ้าครูมีภาวะผู้นำทางวิชาการแล้วการทำงานจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย (Weber, 1996: 45) และที่สำคัญภาวะผู้นำทางวิชาการ นับว่ามีความสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์สูง โดยการมีภาวะผู้นำทางวิชาการของครูจะประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การให้การนิเทศภายในสถานศึกษา และการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Murphy.1990: 27; Hallinger; & Murphy. 1985: 17; Hallinger; & Heck. 1996: 41) โดยเฉพาะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เน้นการยกระดับการเรียนรู้ของนักเรียนจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายการศึกษาเป็นอย่างดี (Glickman. 1990: 25)

จากการศึกษาค้นคว้า ไม่ว่าจะเป็นในด้านสภาพปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้และการจัดการศึกษาของครูส่นักเรียนนั้น ครูจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดจุดเน้นในปี พ.ศ. 2554 ไว้ในข้อ 8 นักเรียนครู และบุคลากรทางการศึกษามีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมพหุวัฒนธรรม (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2554ข: 16 - 17) เพื่อให้คนไทยมีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้แบ่งการพัฒนาเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในสถานศึกษาออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ ด้านการนิเทศภายใน และด้านการติดตามและประเมินผล แต่เนื่องด้วยโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ทั้งหมดไม่ได้อยู่ในกลุ่มโรงเรียน Sister School Buffer School และ Asean Focus School ดังนั้นจึงจัดเป็นโรงเรียนในกลุ่มทั่วไปที่ต้องดำเนินการโดย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาพัฒนานักเรียนให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน รวมทั้งพัฒนานักเรียนให้มีความสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน

ด้วยบริบทของโรงเรียนหลายโรงเรียนยังไม่สามารถเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนได้ โดยเฉพาะการพัฒนาการเรียนรู้ 4 ด้าน คือ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการติดตามและประเมินผล ส่วนอีก 2 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ ส่วนใหญ่โรงเรียนได้ดำเนินการแล้ว โดยสอดคล้องไว้กับด้านการบริหารจัดการและด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเพียง 4 ด้าน (วิชัย นาคยรรยง. 2556) โดยสามารถนำแนวทางการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ที่มีส่วนสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสำเร็จที่ตัวนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืนทั้งตัวนักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องดำเนินงานตามหลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบโดยมีการบูรณาการในทุกๆด้าน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ คือ

นักเรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในอนาคตซึ่งสาเหตุดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการทำวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. ศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
2. ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
4. ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญของการวิจัย ดังนี้

1. ครู สามารถนำองค์ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำวิชาการของครูไปพัฒนาในด้านต่างๆ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา
2. โรงเรียน สามารถนำหลักการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนไปเป็นข้อมูลเพื่อการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ โดยส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในอนาคต
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นกรอบในการกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำวิชาการของครูกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยทำการศึกษาดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ประกอบด้วย การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการติดตามและประเมินผล

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,825 คน จำนวน 72 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 317 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ผู้วิจัยใช้การคำนวณกลุ่มตัวอย่าง 50 เปอร์เซ็นต์จากโรงเรียนทั้งหมด 72 โรงเรียน ได้จำนวนโรงเรียน 36 โรงเรียน และใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรเกณฑน์ ได้แก่การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ประกอบด้วย

- 1.1 การบริหารจัดการ
- 1.2 การจัดการเรียนรู้
- 1.3 การนิเทศภายใน
- 1.4 การติดตามและประเมินผล

2. ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ประกอบด้วย

- 2.1 การพัฒนาหลักสูตร
- 2.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 2.3 การมุ่งผลสัมฤทธิ์
- 2.4 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้
- 2.5 การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง การปฏิบัติงานของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสำเร็จที่ตัวนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืนทั้งจากนักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นจะต้องดำเนินงานตามหลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ โดยมุ่งเน้นที่นักเรียนเป็นสำคัญ มีจุดประสงค์หลักคือ องค์กรความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในอนาคต แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.1 การบริหารจัดการ หมายถึง การปฏิบัติงานของครูอย่างเป็นระบบ เป็นกระบวนการ มีการวางแผนเป้าหมายวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน เพื่อสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสู่ประชาคมอาเซียนที่กำหนดไว้ โดยมีแนวทางในการดำเนินงานและการจัดการเรียนรู้ที่มีรายละเอียดชัดเจน มุ่งเน้นการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในด้านงานวิชาการ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายโดยสามารถสื่อสารการดำเนินงานไปยังผู้เกี่ยวข้องได้แก่ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและนักเรียนได้

1.2 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติงานของครูโดยมีเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะความรู้ เกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญ และมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน มีการแทรกเนื้อหาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในหลักสูตรสถานศึกษาทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างเหมาะสมตามวัยและความสามารถในการรับรู้ สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนด้วยวิธีการบูรณาการเรียนรู้ที่หลากหลายและจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางหรือสอดแทรกเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยเพื่อดึงดูดความสนใจจากนักเรียน

1.3 การนิเทศภายใน หมายถึง การปฏิบัติงานของครูในการนิเทศภายในอย่างมีระบบ มุ่งเน้นให้ครูและผู้บริหารเกิดการเรียนรู้แนวการนิเทศใหม่ๆ มีการออกแบบแนวการนิเทศอย่างหลากหลายมีการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างทำการนิเทศ สร้างเครือข่ายการนิเทศด้วยการระดมความรู้จากทุกฝ่ายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบทั้งการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง มีการศึกษาข้อมูลและทำวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนที่กำหนดไว้

1.4 การติดตามและประเมินผล หมายถึง การปฏิบัติงานของครูที่มีการดำเนินงานร่วมกันในทุกๆ ฝ่าย เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนมีการรวบรวมข้อมูลอย่างมีแบบแผนและต่อเนื่อง ครอบคลุมและใช้วิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประเมินตามสภาพจริง ประเมินการสะท้อนความสามารถและการแสดงออกของผู้เรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลและปรับปรุงการทำงานอย่างทันการณ์และสามารถกำหนดตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการ

เรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนไว้อย่างชัดเจน วิเคราะห์ข้อมูลหาจุดเด่นจุดด้อยในการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ว่าดำเนินไปตามเป้าหมายและแผนงานที่ร่วมกันกำหนดไว้สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มเพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง พฤติกรรมของครูในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร สร้างหลักสูตรเสริมเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน จัดทำตารางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ ประเมินผลการใช้ตามหลักสูตร จัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการที่เตรียมไว้ ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลในการพัฒนา และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

2.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมของครูในการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งในและนอกสถานศึกษา จัดทำสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา วางแผนร่วมกันกับชุมชนในการให้บริการแหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ จัดทำแผนปฏิบัติงานในการดำเนินงานของแหล่งการเรียนรู้ จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียน และชุมชนใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

2.3 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง พฤติกรรมของครูในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ทำทลายความสามารถของตนเองตามสภาพจริง วิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน กำหนดแผนการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนพัฒนาตนเองเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมในการพัฒนาในวิชาชีพ มีการเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาและศึกษาดูงานมีความใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับวิชาชีพใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

2.4 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐาน จัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดเป็น ทำ

เป็น จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนอย่างหลากหลาย และอำนวยความสะดวก เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน

2.5 การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มีความสามารถในการเลือกและจัดหาสื่อการเรียนการสอนของครูได้ตรงตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน โดยคำนึงถึงองค์ประกอบในการเลือกสื่อนวัตกรรม ได้แก่ จุดมุ่งหมายของการสอนรูปแบบและระบบของการเรียนการสอน ลักษณะของผู้เรียน เกณฑ์เฉพาะของสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ รวมทั้งสามารถใช้สื่อการสอนนวัตกรรมทางการศึกษาในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ ในการพัฒนาตนเอง โดยใช้วิธีการต่างๆ อย่างเหมาะสมการนำการวิจัยมาใช้ในการผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรมในการเรียนการสอน นำผลการติดตามและประเมินผลมาพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมที่คุ้มค่า เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ครู หมายถึง ข้าราชการครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

4. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 หมายถึง หน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมบริหารจัดการการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยประสานความร่วมมือกันในการปฏิบัติงานซึ่งกันและกันในขณะที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามีบทบาท หน้าที่ในการกำกับ ดูแล เรื่องการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษา การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา การประสาน การระดมทรัพยากร การประสานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งมีการเชื่อมโยงระบบการบริหารจัดการและระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สัมพันธ์กับระบบการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาหลักการแนวคิดและงานวิจัย ผู้วิจัยนำมาเป็นกรอบแนวคิด เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยมีผลวิจัย แนวคิด และบุคคลสนับสนุนความคิดเห็นไว้ ดังนี้

การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้ศึกษาจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนมาจากแนวคิดของสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555ข: 16 - 17) เพื่อให้คนไทยมีการพัฒนาและพร้อมสู่

ความเป็นประชาคมอาเซียน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้แบ่งการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในสถานศึกษาออกเป็น 6 ด้าน คือ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมของสถานศึกษา การจัดการกิจกรรมสัมพันธ์ การนิเทศภายใน และการติดตามและประเมินผล ผู้วิจัยสนใจศึกษาด้านที่มีความสำคัญชัดเจนครอบคลุมในรายด้านต่างๆและมีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 สรุปเป็น 4 ด้านดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายใน และด้านการติดตามและประเมินผล

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ผู้วิจัยศึกษาหลักการแนวคิดของแบส และ แบส (Blasé; & Blasé. 2000) เชคเลย์ (Chekley. 2008) แลมเบิร์ต (Lambert. 2002) วิลสัน (Wilson. 2004) ฮาลเวอร์สัน (Halverson. 2001) แมนส์ และ ซิมส์ (Manz; & Sims. 2002) วอเตอร์ และ มาซาโน (Waters; & Marzano. 2006) ฮาร์เดน (Harden.1988: 9 – 22) และ ไวท์เทคเคอร์ (Whitaker. 1997) โดยสรุปว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูนั้นมีความสำคัญต่อการจัดการการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรจัดทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยตระหนักถึงความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรในการเรียนการสอน มีการสื่อสารที่มีประสิทธิผล โดยใช้การพูดและการเขียนที่มีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายใช้ข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์การนำเสนอสังคม แนวน้อมและการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัย สัมพันธ์กับหลักสูตรยุทธศาสตร์การสอนและการประเมินผล ส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนและมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เป็นสำคัญโดยสามารถสรุปภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ได้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 4) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และ 5) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษาผู้วิจัยจึงเลือกองค์ประกอบทั้ง 5 ด้านเป็นตัวแปร

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ โจเซฟ เมอร์ฟี (Joseph, Murphy. 2001) สรุปไว้ว่า โรงเรียนที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่ดีจำเป็นต้องใส่ใจเป็นพิเศษต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นค่านิยม (Valued Ends) โดยผู้นำต้องยึดภารกิจหลักที่สำคัญอันดับแรกคือ การจัดการเรียนการสอนและการให้การศึกษาแก่นักเรียนเพื่อการเป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคตส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้จรรีบผิดชอบในหน้าที่ของตน และสนับสนุนความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดในปี พ.ศ. 2554 ไว้ในข้อ 8 นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2555ข: 16 - 17) เพื่อให้คนไทยมีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน และสามารถนำแนวทางการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ที่มีส่วนสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสำเร็จที่ตัวนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืนทั้งตัวนักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้อง

ดำเนินงานตามหลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบโดยมีการบูรณาการในทุกๆด้าน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายตามบทกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ คือนักเรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งต้องมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในอนาคต รวมไปถึงการมีอิทธิพลต่อการปรับปรุงและมุ่งระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นสอดคล้องกับผลวิจัยของจানা (Jana. 2003: Online) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบรูปแบบที่สามารถอธิบายความเชื่อมโยงของตัวแปรแต่ละด้านกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด ผลวิจัยพบว่า ตัวแปรด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครูสามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์และการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน ได้โดยเฉพาะตัวแปรด้านการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน

จากหลักการแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยด้วยภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูมีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอเนื้อหาสาระสำคัญเรียงลำดับ ดังนี้

1. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1
 - 1.1 ข้อมูลทั่วไป
 - 1.2 วิสัยทัศน์
 - 1.3 เป้าหมายการบริการ
 - 1.4 กลยุทธ์
2. แนวคิดการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา
 - 2.1 ความเป็นมาของอาเซียน
 - 2.2 ความสำคัญของอาเซียน
 - 2.3 ความหมายของการจัดการเรียนรู้
 - 2.4 แนวทางจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน
3. การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน
 - 3.1 การดำเนินงานการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน
 - 3.2 การดำเนินการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน
 - 3.2.1 การบริหารจัดการ
 - 3.2.2 การจัดการเรียนรู้
 - 3.2.3 การนิเทศภายใน
 - 3.2.4 การติดตามและประเมินผล
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 4.1 ความสำคัญของภาวะผู้นำ
 - 4.2 ความหมายของภาวะผู้นำ
 - 4.3 แนวคิดของภาวะผู้นำทางวิชาการ
5. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู
 - 5.1 การพัฒนาหลักสูตร
 - 5.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
 - 5.3 การมุ่งผลสัมฤทธิ์
 - 5.4 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้
 - 5.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา

6. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกิดจากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายทางการศึกษาที่เกิดขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 กำหนดให้การบริหารและการจัดการขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษาโดยคำนึงถึงปริมาณ สถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่น และให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานที่อยู่ใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมวิชาการ. 2545: 2 – 4)

1.1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกิดจากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดว่า การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม โดยให้มีคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่การกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือ เลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และ สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เป็นเขตพื้นที่การศึกษาที่มีอาณาบริเวณตั้งอยู่ส่วนเหนืออ่าวไทย ตอนปลายของแม่น้ำเจ้าพระยาคนทั่วไปมักจะเรียกกันว่า “ปากน้ำ” ลักษณะพื้นที่แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ สองฝั่งของแม่น้ำเจ้าพระยามีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม ตอนใต้ใกล้ชายฝั่งทะเลจะมีลักษณะน้ำทะเลท่วมถึงและที่ดินจะเค็มจัดในฤดูแล้ง ทางเหนือและทางตะวันออกมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มกว้างใหญ่โดยส่วนใหญ่พื้นที่เป็นที่ราบมีแม่น้ำลำคลองตา

ธรรมชาติและคลองชลประทานหลายแห่งไหลผ่าน จากพื้นที่โดยส่วนรวมมีอาณาเขตติดต่อ กรุงเทพมหานคร มีทำเลที่ตั้งเหมาะสมกับการเป็นเมืองประกอบธุรกิจ อุตสาหกรรม มีสถานประกอบการและโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. 2559: ออนไลน์)

1.2 วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้ได้มาตรฐานพร้อมสู่อาเซียน

พันธกิจ-ค่านิยม

พันธกิจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

- ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้เด็กในวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ

- เร่งรัดการจัดการเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์

ค่านิยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

- มีคุณธรรม นำวิชาการ บริหารสู่ความเป็นเลิศ

1.3 เป้าหมายการบริการ

เป้าประสงค์

1. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ
2. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาโดยนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้
3. ปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นไทยและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
4. นักเรียนได้รับการพัฒนาความรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มตาม ศักยภาพ
6. สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุก ภาคส่วนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

1.4 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคูณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตร และส่งเสริม ความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรม ความเป็นไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และห่างไกลยาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 3 ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาส ในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และลดอัตราการออกกลางคันให้เป็นศูนย์ โดยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดกิจกรรม การเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการกระจายอำนาจ ทาง การศึกษา หลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และความร่วมมือกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการศึกษา

การดำเนินงานตามกลยุทธ์ เป้าหมายความสำเร็จ และมาตรการ การบริหารจัดการเขต พื้นที่การศึกษา เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จึงได้กำหนดมาตรการและแนวทางในการดำเนินการตามกลยุทธ์ และแนวทางในการ ปฏิบัติงานตามรูปแบบโครงการ ดังนี้

โครงการหลักของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

1. โครงการสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
2. โครงการเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษา และพัฒนานักเรียนทุกคนให้เกิดคุณธรรมในตัวเอง
3. โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในนักเรียนทุกคน
4. โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และ การมีส่วนร่วม
5. โครงการดำเนินงานตามแนวนโยบายของรัฐบาล ส่วนราชการต้นสังกัด หรืออื่นๆ ที่ เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

ในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ใช้ การขับเคลื่อน ให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพโดยผ่าน องค์กรคณะบุคคล 3 องค์กร คณะ กรรมการเขตพื้นที่การศึกษาอ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษา ที่มีบทบาทหน้าที่ส่งเสริม สอดคล้องร้อยรัดกันในแต่ละ ด้านของการบริหารจัดการศึกษาการดำเนินงานของคณะกรรมการทั้ง 3 องค์กร ให้เกิด ประสิทธิภาพอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงานซึ่งกัน และกันโดยที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาจะมีบทบาท หน้าที่ในการกำกับ ดูแล เรื่องการ กำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษา การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา การประสาน การ ระดมทรัพยากร การประสานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรต่างๆ เป็นต้นเมื่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาและมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษามีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์ การรายงาน เช่น พบว่าสถานศึกษามีจุดเด่นอะไร และจุดใดที่ควรพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับใด เป็นต้นได้นำเสนอข้อมูลเชิงพัฒนาต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดเป็นนโยบายการจัดการศึกษาเป็นรูปธรรม ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล เช่นการบริหารอัตรากำลังสถานศึกษามีอัตรากำลังไม่เพียงพอส่งผลกระทบต่อ การเรียนการสอนอย่างมาก หรือครูที่สามารถพัฒนาตนเองและจัดการเรียน การสอนได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น หรือมีข้อมูลเกี่ยวกับ ข้าราชการครูที่กระทำผิดทางวินัย หรือกระทำความผิดที่สมควรได้รับการยกย่อง เป็นต้น

มีการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทหน้าที่ของ คณะอนุกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำไปใช้ ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคล การส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาการเลื่อน วิชยฐานะ การจัดสวัสดิการ การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ การยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและ ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นต้น ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงระบบการบริหารจัดการและระบบการพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้สัมพันธ์กับระบบการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเกิด ประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมของเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้เกิดการจัด การศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความเป็นองค์รวม (Holistic) และเกิดการมีส่วนร่วม กับทุกกลุ่มงานที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการทั้ง 3 คณะนี้ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คือ “ผู้เชื่อมโยง” ระหว่างคณะกรรมการทั้ง 3 คณะ ในฐานะที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ หรือ ประธานกรรมการ ดังนั้น ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงเป็นผู้ประสานการดำเนิน กิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงข้อคิด ความเห็น และมติของคณะกรรมการในแต่ละคณะ เพื่อกำหนด เป็นแนวทางการดำเนินงานที่ประสานสอดคล้องกัน ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และร้อยรัดกันอย่างเป็นองค์รวม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. 2559: ออนไลน์)

จากการศึกษาข้อมูลสรุปได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีบทบาทหน้าที่ส่งเสริม บริหารจัดการการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพโดยมี การประสานความร่วมมือกันในการปฏิบัติงานซึ่งกันและกันโดยที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา จะมีบทบาท หน้าที่ในการกำกับ ดูแล เรื่องการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษา การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา การประสาน การระดมทรัพยากร การประสานส่งเสริมสนับสนุนการจัด การศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่ง มี การเชื่อมโยงระบบการบริหารจัดการและระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สัมพันธ์กับระบบการ บริหารงานบุคคลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา

2. แนวคิดการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า แนวคิดจากนักวิชาการ หน่วยงานและสถาบันต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาดังนี้

2.1 ความเป็นมาของอาเซียน

อาเซียน หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association Of SouthEast Asian Nations หรือ ASEAN) ได้ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) ซึ่งได้มีการลงนามที่วังสราญรมย์เมื่อวันที่ 8 สิงหาคมพ.ศ.2510 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศสมาชิกที่ก่อตั้ง 5 ประเทศได้แก่อินโดนีเซียฟิลิปปินส์มาเลเซียสิงคโปร์และไทยในเวลาต่อมามีประเทศต่างๆเข้ามาเป็นสมาชิกเพิ่มเติมได้แก่ประเทศบรูไนดารุสซาลามประเทศเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวพม่าประเทศกัมพูชาจึงทำให้ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด 10 ประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) และวัตถุประสงค์การก่อตั้งอาเซียนก็เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาคธำรงไว้ซึ่งสันติภาพเสถียรภาพและความมั่นคงทางการเมืองสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจการพัฒนาทางสังคมและการกินดีอยู่ดีของประชาชนบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก โดยสัญลักษณ์ของอาเซียนคือรูปวงข้าวสีเหลืองบนพื้นสีแดงล้อมรอบด้วยวงกลมสีขาวและน้ำเงินซึ่งรวงข้าว 10 รวงหมายถึงประเทศสมาชิก 10 ประเทศสีเหลืองหมายถึงความเจริญรุ่งเรืองสีแดงหมายถึงความกล้าหาญและการมีพลวัติสีขาวหมายถึงความบริสุทธิ์สีน้ำเงินหมายถึงสันติภาพและความมั่นคง

แนวคิดเดียวกันที่ว่า “One Vision, One Identity, One community” หมายถึงหนึ่งวิสัยทัศน์หนึ่งอัตลักษณ์หนึ่งประชาคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554; สุรศักดิ์ปาเฮ.2554; ฟาฏีนา วงศ์เลขา. 2554) ซึ่งมีความสอดคล้องกับ (ว. อาพรธณ, 2555: 39-41) ได้สรุปไว้ว่า ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เกิดจากการรวมกลุ่มของสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association Of Southeast Asian Nation-ASEAN) หรืออาเซียนเดิมที่ร่วมมือกันและช่วยเหลือกันและกันทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี การบริหารและวิทยาศาสตร์ ช่วงก่อตั้งอาเซียนก็ได้ผ่าน การพัฒนาหลายๆ ด้าน และรวมทั้งมีการประกาศปฏิญญาอีกหลายฉบับเพื่อเป็นการขยายกรอบความร่วมมือ อาเซียนได้ขยายวงแห่งความสัมพันธ์ภาพให้กว้างออกไปสู่ประเทศโดยรอบที่เคยอยู่ในส่วนของค่ายคอมมิวนิสต์ พร้อมกับเพิ่มประเทศสมาชิก ซึ่งในปัจจุบันมี 10 ประเทศประชาคมอาเซียน ที่ปรากฏขึ้นครั้งแรกในการปฏิญญาสมานฉันท์อาเซียน ฉบับที่ 1 ที่เกาะบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งหลังจากที่ประเทศกัมพูชาได้เข้ามาเป็นสมาชิกอาเซียนเมื่อ พ.ศ. 2542 เป็นลำดับที่ 10 ทำให้อาเซียนเป็นกลุ่มประเทศที่มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น ทำให้ผู้นำอาเซียนได้รับรองเอกสาร วิสัยทัศน์อาเซียน 2020 โดยมีเป้าหมายมุ่งให้เกิดการพัฒนาอาเซียนไปสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ให้เป็นผลสำเร็จภายในปี พ.ศ.2563 แต่ได้มีความ

เห็นชอบจากผู้นำอาเซียนเห็นควรเร่งรัดระยะให้เร็วขึ้น คือภายในปี พ.ศ.2558 หรือ ค.ศ.2015 เนื่องจากสภาพแวดล้อมโดยรวมของโลกในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการปรับตัวเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งประชาคมอาเซียนจะประกอบไปด้วย 3 เสาหลัก ดังนี้ 1. ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community: ASC) 2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) 3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Community: ASCC)

จากการศึกษาข้างต้น พอสรุปได้ว่าความเป็นมาของประชาคมอาเซียนได้ว่า ประชาคมอาเซียนเกิดจากการรวมกลุ่มของสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อ พ.ศ.2542 ประกอบไปด้วย 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมายมุ่งให้เกิดการพัฒนาอาเซียน ไปสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนให้เป็นผลสำเร็จ ในปี พ.ศ.2563 แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมโดยรวมของโลกในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงมีการเร่งรัดให้เร็วขึ้นภายในปี พ.ศ. 2558

2.2 ความสำคัญของอาเซียน

จากการที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าแนวคิดจากงานวิจัยและข้อเสนอแนะของนักวิชาการต่าง ๆ สามารถสรุปแนวคิดได้ดังนี้

ว. อาพรธณ (2555: 38-39) เสนอแนวคิดไว้ว่าอาเซียน คือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Nation: ASEAN) ประชาคมอาเซียนประเทศไทย (ASEAN Association-Thailand) ประกาศจัดตั้งเมื่อปลายปี พ.ศ.2551 โดยกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งได้มุ่งหวังให้สมาคมอาเซียน-ประเทศไทยนี้ มีบทบาทและสามารถช่วยเหลือ การดำเนินงานต่าง ๆ ของภาครัฐ และยังเป็นสมาคมหนึ่งที่สามารถสร้างความตระหนักรู้ด้านความร่วมมือของอาเซียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อทำให้กระบวนการที่จัดสร้างประชาคมอาเซียนนั้นประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และยังกล่าวไว้อีกว่า อาเซียน มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสถานการณ์ของโลกที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประเทศต่าง ๆ จึงให้ความสำคัญในการรวมตัวกันในภูมิภาค เพื่อคอยช่วยเหลือกันและกัน ความสำคัญของการเป็นประชาคมอาเซียนเป็นการรวมตัวกันเพื่อให้เกิดความเอื้ออาทรกัน แลกเปลี่ยนความรู้และเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน ที่สำคัญกว่านั้นก็คือ จะทำให้ประเทศเข้มแข็งขึ้น ดังนั้นอาเซียนจึงเป็นการรวมกลุ่มเพื่อร่วมมือในการช่วยเหลือกัน สร้างความมั่นคงร่วมแก้ไขในปัญหาให้บรรเทาเบาบาง ลดความขัดแย้ง การรวมตัวกันเป็นอาเซียนทำให้ประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะสามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และพบกับความท้าทายของปัญหาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการเป็นประเทศอาเซียนจะมีหลักการที่เคารพซึ่งกันและกัน ใน 3 เสาหลักดังนี้ 1. การ

ตัดสินใจใดๆ ต้องเป็นไปโดยหลักฉันทามติ (Consensus) 2. การไม่แทรกแซงในกิจการภายในของกันและกัน (Non-Inter FERENCE) 3. การร่วมมือเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน (Prosperity) จากการศึกษาข้างต้น พอสรุปได้ว่าความหมายและความสำคัญของอาเซียนได้ว่า อาเซียนเป็นสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เกิดจากการรวมกลุ่มของประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อร่วมมือกันในการให้ความช่วยเหลือ สร้างความมั่นคง ร่วมกันแก้ไขปัญหา ลดความขัดแย้ง ตลอดจนเพื่อให้อาเซียนอยู่ได้สังคมโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

2.3 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ถ้าครูศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ก่อนแล้วนำแนวคิดจากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติคือการจัดการเรียนรู้ จะทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะดีกว่าที่เราจัดการเรียนรู้โดยไม่มีทฤษฎีรองรับเพราะทฤษฎีต่างๆ นั้นได้มีการค้นคว้าทดลองจนเป็นที่ยอมรับ พุดง่าย ๆ ก็คือได้ผ่านการพิสูจน์มาแล้ว สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เลย ทิศนา ขัมมณี (2550: 40 - 107) ได้อธิบายความหมายของการเรียนรู้ จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปแนวคิดได้ดังนี้

ทิศนา ขัมมณี (2544: ออนไลน์) ให้ความหมายการเรียนรู้ ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคล ทำแทนกันไม่ได้ ครูที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง
2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องมีการใช้กระบวนการคิด สร้างความเข้าใจ ความหมายของสิ่งต่างๆ ดังนั้นครูจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ
3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกัน อาจคิดได้หลายแง่หลายมุมทำให้เกิดการขยาย เติมเต็มข้อความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่สังคมยอมรับด้วย ดังนั้นครูที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ
4. การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้สึกเบิกบาน เพราะหลุดพ้นจากความไม่รู้นำไปสู่ความใฝ่รู้อยากรู้อีก เพราะเป็นเรื่องน่าสนใจ ครูจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้หรือคับข้องใจบ้าง ผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจ และเกิดความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้ เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง
5. การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ครูจึงควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่จบ

6. การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง เพราะได้มากขึ้นทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้รับรู้ผลการพัฒนาของตัวเองด้วย

คิมเบิล (Kimble. 1964: ออนไลน์) สรุปไว้ว่า "การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงศักยภาพแห่งพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร ซึ่งเป็นผลมาจากการฝึกหรือการปฏิบัติที่ได้รับ การเสริมแรง (Learning As A Relatively Permanent Change In Behavioral Potentiality That Occurs As A Result Of Reinforced Practice) จากความหมายของการเรียนรู้ข้างต้นแยกกล่าวเป็นประเด็นสำคัญได้ 5 ประการ คือ

1. การที่กำหนดว่า การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ก็แสดงว่าผลที่เกิดจากการเรียนรู้ จะต้องอยู่ใน รูปของพฤติกรรม ที่สังเกตได้ หลังจากเกิดการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถทำสิ่งหรือเรื่องที่ไม่เคยทำมาก่อนการเรียนรู้นั้น

2. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น ต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างถาวร นั่นก็คือ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปนั้น จะไม่เป็นพฤติกรรมในช่วงสั้น หรือเพียงชั่วคราว และในขณะเดียวกันก็ไม่ใช่พฤติกรรมที่คงที่ที่ไม่เปลี่ยนแปลงอีกต่อไป

3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าว ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนไปอย่างทันทีทันใด แต่มันอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงศักยภาพ (Potential) ที่จะกระทำ สิ่งต่างๆ ต่อไปในอนาคต การเปลี่ยนแปลงศักยภาพนี้อาจแฝงอยู่ในตัวผู้เรียน ซึ่งอาจจะยังไม่ได้แสดงออกมา เป็นพฤติกรรมอย่างทันทีทันใดก็ได้

4. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงศักยภาพในตัวผู้เรียนนั้นจะเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการฝึกเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือศักยภาพอันเนื่องมาจากสาเหตุอื่นไม่ถือเป็นการเรียนรู้

5. ประสบการณ์หรือการฝึกต้องเป็นการฝึกหรือปฏิบัติที่ได้รับการเสริมแรง (Reinforced practice) หมายความว่า เพียงแต่ผู้เรียนได้ รับรางวัลหลังจากที่ตอบสนอง ก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น ในแง่นี้คำว่า "รางวัล" กับ "ตัวเสริมแรง" (Reinforce) จะให้ความหมายเดียวกัน ต่างก็หมายถึงอะไรบางอย่างที่อินทรีย์ (บุคคล) ต้องการ

ธานี ลาวลย์ศิริ (2554: ออนไลน์) อธิบายไว้ว่าการเรียนรู้ ตามความหมายทางจิตวิทยา หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลอย่างค่อนข้างถาวรอันเป็นผลมาจากการฝึกฝนหรือการมีประสบการณ์ จากความหมายดังกล่าว พฤติกรรมของบุคคลที่เกิดจากการเรียนรู้จะต้องมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจะต้องเปลี่ยนไปอย่างค่อนข้างถาวร จึงจะถือว่าเป็นการเรียนรู้ขึ้น หากเป็นการเปลี่ยนแปลงชั่วคราว ก็ยังไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้ เช่น นักศึกษาพยายามเรียนรู้การออกเสียงภาษา ต่างประเทศ บาง คำ หากนักศึกษาออกเสียงได้ถูกต้องเพียงครั้งหนึ่ง แต่ไม่สามารถออกเสียงซ้ำให้ถูกต้องได้อีก ก็ไม่นับว่านักศึกษาเกิดการเรียนรู้การออกเสียงภาษาต่างประเทศ ดังนั้นจะถือว่านักศึกษาเกิดการเรียนรู้ก็ต่อเมื่อออกเสียงคำ ดังกล่าวได้ถูกต้องหลายครั้ง ซึ่งก็คือเกิดการ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวรนั่นเอง อย่างไรก็ตาม ยังมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม แต่เปลี่ยนแปลงชั่วคราวอันเนื่องมาจากการที่ร่างกายได้รับสารเคมีบางชนิด หรือเกิดจากความเหนื่อยล้า เจ็บป่วยลักษณะดังกล่าวไม่ถือว่าพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปนั้น เกิดจากการเรียนรู้

2. พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจะต้องเกิดจากการฝึกฝน หรือเคยมีประสบการณ์นั้นๆ มาก่อน เช่น ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ต้องได้รับการฝึกฝน และถ้าสามารถใช้เป็นแสดงว่าเกิดการเรียนรู้ หรือความสามารถในการขับรถ ซึ่งไม่มีใครขับรถเป็นมาแต่กำเนิดต้องได้รับการฝึกฝนหรือมีประสบการณ์ จึงจะขับรถเป็น ในประเด็นนี้มีพฤติกรรมบางอย่างที่เกิดขึ้นโดยที่เราไม่ต้องฝึกฝนหรือมีประสบการณ์ ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเจริญเติบโต หรือการมีวุฒิภาวะ และพฤติกรรมที่เกิดจากแนวโน้มการตอบสนองของเฝ้าพันธุ์ ในสภาพการเรียนรู้ต่างๆ ย่อมประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการด้วยกัน คือ ตัวผู้เรียน (Learner) เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นตัวเร้า (Stimulus Situation) และการกระทำหรือการตอบสนอง Action หรือ Response

3. กระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตการเรียนรู้โดยการสังเกต หรือการเลียนแบบประกอบไปด้วย 4 กระบวนการ คือ กระบวนการใส่ใจ กระบวนการเก็บจำ กระบวนการกระทำและกระบวนการจูงใจ

3.1 กระบวนการใส่ใจ (Attentional Processes) เป็นกระบวนการที่มนุษย์ใส่ใจและสนใจรับรู้พฤติกรรมของตัวแบบ การเรียนรู้โดยการสังเกต จะเกิดขึ้นได้มากก็ต่อเมื่อบุคคลใส่ใจต่อพฤติกรรมของตัวแบบ แต่การจะใส่ใจได้มากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กัปัจจัยหลัก 2 ปัจจัยคือ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวแบบ และปัจจัยเกี่ยวกับผู้สังเกต

3.1.1 ปัจจัยเกี่ยวกับตัวแบบ ได้แก่ ความเด่นชัด ตัวแบบที่มีความเด่นชัดย่อมดึงดูดให้คนสนใจได้มากกว่าตัวแบบที่ไม่เด่น ความซับซ้อนของเหตุการณ์ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบถ้ามีความซับซ้อนมากจะทำให้ผู้สังเกตมีความใส่ใจน้อยกว่าเหตุการณ์ที่มีความซับซ้อนน้อยจำนวน ตัวแบบ พฤติกรรมหนึ่งๆ หากมีตัวแบบแสดงหลายคนก็เรียกความสนใจใส่ใจจากผู้สังเกตได้มาก หรือการมีตัวแบบที่หลากหลายก็เรียกความสนใจจากผู้สังเกตได้มากเช่นกัน คุณค่าในการใช้ประโยชน์ ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สังเกตจะได้รับความสนใจมากกว่าตัวแบบที่เป็นไปในทางตรงข้าม เช่น ผู้ที่สนใจการทำอาหารก็จะให้ความสนใจเป็นพิเศษกับรายการโทรทัศน์ ที่สอนการทำอาหาร เป็นต้น ความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบ ถ้าผู้สังเกตมีความรู้สึกชอบตัวแบบอยู่แล้ว ผู้สังเกตก็จะให้ความสนใจกับพฤติกรรมของตัวแบบมากกว่ากรณีที่ผู้สังเกตไม่ชอบตัวแบบนั้นเลย ฉะนั้น การโฆษณาสินค้าผ่านสื่อโทรทัศน์ จึงมักใช้ตัวแบบที่เป็นชื่นชอบของประชาชนมาเป็นตัวแบบเพื่อชวนให้ประชาชน ใช้สินค้าที่โฆษณา โดยคาดหวังให้ประชาชนใส่ใจกับการโฆษณาของตน

3.1.2 ปัจจัยเกี่ยวกับผู้สังเกต ได้แก่ ความสามารถในการรับรู้ รวมถึงความสามารถในการเห็น การได้ยิน การอ่าน การรู้รส การรู้กลิ่น และการสัมผัส ผู้สังเกตที่มีความสามารถในการรับรู้สูงก็มีโอกาสใส่ใจกับตัวแบบได้มากกว่า ผู้สังเกตที่มีความสามารถในการรับรู้ต่ำ ระดับ ความตื่นตัว การวิจัยทางจิตวิทยาพบว่าบุคคลที่มีความตื่นตัวระดับปานกลางมีโอกาสจะใส่ใจ

กับพฤติกรรมของตัวแบบได้มากกว่าบุคคลที่มีความตื่นตัวต่ำ เช่น กำลังง่วงนอน หรือมี ความตื่นตัวสูง เช่นกำลังตกใจหรือดีใจอย่างมากความชอบ/รสนิยมที่มีมาก่อน ผู้สังเกตมักมีความชอบสังเกตตัวแบบบางชนิดมากกว่าตัวแบบบางชนิดอยู่ก่อนแล้ว ดังนั้นตัวแบบที่สอดคล้องกับความชอบของผู้สังเกตก็ทำให้ผู้สังเกตใส่ใจ กับตัวแบบได้มาก เช่น เด็กเล็กชอบดูการ์ตูนมาก ตัวการ์ตูนก็มีโอกาสเป็นตัวแบบให้กับเด็กได้มาก ส่วนวัยรุ่นมักชอบตัวแบบที่เป็นนักร้อง นักแสดงยอดนิยม เป็นต้น

3.2 กระบวนการเก็บจำ (Retention Processes) เป็นขั้นที่ผู้สังเกตบันทึกสิ่งที่ตนสังเกตจากตัวแบบไปเก็บไว้ใน ความจำระยะยาว ซึ่งอาจจะ เก็บจำในรูปของภาพ หรือคำพูดก็ได้ แบบดูลาพบว่า ผู้สังเกตที่สามารถอธิบายพฤติกรรมของตัวแบบ ออกมาเป็นคำพูด หรือสามารถมีภาพของสิ่งที่ตนสังเกตไว้ในใจจะเป็นผู้ที่สามารถจดจำสิ่งที่ เรียนรู้โดย การสังเกตได้ดีกว่าผู้ที่เพียงแต่ดูเฉยๆหรือทำงานอื่นในขณะที่ดูตัวแบบไปด้วย สรุปแล้วผู้สังเกตที่สามารถระลึกถึงสิ่งที่สังเกตเป็นภาพพจน์ในใจ (Visual Imagery) และสามารถเข้ารหัสด้วยคำพูด หรือถ้อยคำ (Verbal Coding) จะเป็นผู้ที่สามารถแสดงพฤติกรรมเลียนแบบจากตัวแบบ ได้แม้ว่าเวลาจะผ่านไปนาน และนอกจากนี้ถ้าผู้สังเกตมีโอกาสที่จะได้เห็นตัวแบบแสดงสิ่งที่จะต้องเรียน รู้ซ้ำก็จะเป็น การช่วยความจำให้ดียิ่งขึ้น

3.3 กระบวนการกระทำ (Production Processes) เป็น กระบวนการที่ผู้สังเกตเอาสิ่งที่เก็บจำมาแปลงเป็นการกระทำ ปัจจัยที่สำคัญของกระบวนการนี้คือ ความพร้อมทางด้านร่างกาย และทักษะที่จำเป็นจะต้องใช้ในการเลียนแบบของผู้ สังเกต ถ้าผู้สังเกตไม่มีความพร้อมก็ไม่สามารถที่จะแสดงพฤติกรรมเลียนแบบได้แบบดูลา กล่าวว่ การเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบไม่ใช่เป็นพฤติกรรมที่ลอกแบบอย่าง ตรงไปตรงมา การเรียนรู้โดยการสังเกตมีปัจจัยในเรื่องกระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) และความพร้อมทางด้านร่างกายของผู้สังเกต ฉะนั้นในขั้นกระบวนการกระทำ หรือขั้นของการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบของแต่ละบุคคลจึงต่างกัน ไป ผู้สังเกตบางคนอาจจะทำได้ดีกว่าตัวแบบหรือบางคนก็สามารถเลียนแบบ ได้เหมือนมาก ในขณะที่บางคนก็อาจจะทำได้ไม่เหมือนกับตัวแบบเพียงแต่คล้ายคลึงเท่านั้น หรือบางคนอาจจะไม่สามารถแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบเลยก็ได้

3.4 กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) ตามที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อแนวคิดพื้นฐานข้อที่ 2 คือ แบบดูลาแยกความแตกต่างระหว่าง การเรียนรู้ (Learning) ออกจากการกระทำ (Performance) นั่นคือ เราไม่จำเป็นต้องแสดงพฤติกรรม ทุกอย่างที่ได้เรียน รู้ออกมา เราจะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นๆ ก็ขึ้นอยู่กับว่าเรามีแรงจูงใจมากน้อย แค่ไหน เช่น เราอาจจะเรียนรู้วิธีการเดินแอโรบิคจากโทรทัศน์ แต่เราก็ไม่ยอมเดินอาจจะเป็น เพราะขี้เกียจ ฯลฯ แต่อยู่มาวันหนึ่ง เราไปเจอเพื่อนเก่าซึ่งทักว่าเราอ้วนมากน่าเกลียด คำประณาม ของเพื่อนสามารถจูงใจให้เราลุกขึ้นมาเดินแอโรบิค จนลดความอ้วนสำเร็จ เป็นต้น

4. การเรียนรู้โดยการหยั่งรู้ (Insight Learning) นักจิตวิทยาที่สนใจเรื่องการเรียนรู้โดยการหยั่งรู้ และทำการทดลองไว้คือ โคห์เลอร์ (Kohler: 1925) โคห์เลอร์ ได้ทดลองกับลิงชื่อ"สุลต่าน" โดยขังสุลต่านไว้ในกรง และเมื่อสุลต่านเกิดความหิว เพราะถึง เวลาอาหาร โคห์เลอร์ ได้วางผลไม้ไว้

นอกจากนี้ ในระยะที่สุลต่านไม่สามารถเอื้อมถึงได้ด้วยมือเปล่า พร้อม กับวางท่อนไม้ซึ่งมีขนาดต่างกัน สั้นบ้างยาวบ้าง ท่อนสั้นอยู่ใกล้ทรงแต่ท่อน ยาวอยู่ห่างออกไป สุลต่านคว้าไม้ท่อนสั้นได้ แต่ไม่สามารถเขียนผลไม้ได้ สุลต่านวางไม้ท่อนสั้นลงและวิ่งไปมาอยู่สักครู่ ทันใดนั้น"สุลต่าน" ก็จับไม้ท่อนสั้นเขียนไม้ท่อน ยาวมาใกล้ตัว และหยิบไม้ท่อนยาวเขียนผลไม้มากินได้ พฤติกรรมของสุลต่านไม่มีการลองผิดลองถูกเลย โคทเลอร์จึงได้ สรุปว่า สุลต่านมีการหยั่งรู้ (Insight) ในการแก้ปัญหาคือ มองเห็นความสัมพันธ์ของไม้ท่อนสั้นและท่อนยาวและ ผลไม้ได้ จากการทดลองของโคทเลอร์ ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการหยั่งรู้ คือ แนวทางการเรียนรู้ในการ แก้ปัญหาของผู้เรียนมักจะเกิดขึ้นทันทีทันใดจึงเรียกว่า Insight การที่จะมีความสามารถเรียนรู้ แก้ปัญหาอย่างทันทีทันใดได้นั้น ผู้เรียนจะต้องมีประสบการณ์ในการแก้ปัญหา ทำนองเดียวกันมาก่อนเพราะจะช่วยให้มองเห็นช่องทางในการแก้ปัญหาแบบใหม่ได้ นอกเหนือจากประสบการณ์เดิม แล้วผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ต่างๆ เพราะการที่มีความสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ นี้เองจะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ความสามารถดังกล่าวนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ ผู้เรียน จะต้องมียุทธวิธีปัญญา ดีพอสมควรจึงสามารถแก้ปัญหาโดยการหยั่งรู้ได้

จากความหมายของการเรียนรู้ตามที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงศักยภาพแห่งพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร ซึ่งเป็นผลมาจากการฝึกหรือการปฏิบัติที่ได้รับ การเสริมแรง โดยครูจะต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน การเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน การจัดกิจกรรมให้น่าสนใจ ไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย ความเมตตากรุณาต่อผู้เรียน การท้าทายให้นักเรียนอยากรู้ การตระหนักถึงเวลาที่เหมาะสมที่นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ การมีจุดมุ่งหมายของการสอน ความเข้าใจผู้เรียน ภูมิหลังของนักเรียน การไม่ยึดวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้นการวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ จึงจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2.4 แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2544: 12) ได้เสนอแนวคิดถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนไว้ว่า การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เป็นการนำความคิดหรือหลักการในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนที่เอื้อต่อการเป็นพลเมืองอาเซียน ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติและค่านิยม มาผนวกเข้าไปในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งนี้สามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง คือ

1. จัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอาเซียนค่อนข้างเด่นชัด ในสาระประวัติศาสตร์ ชั้น ม.1 มาตรฐาน ส 4.2 ตัวชี้วัดข้อ 1

และ 2 ดังนี้ข้อ 1 อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ข้อ 2 ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. จัดการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการ โดยอาจใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นแกน บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น หรือนาประเด็นเกี่ยวกับอาเซียน สอดแทรกในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. อาจกำหนดสาระเกี่ยวกับอาเซียนเป็นรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

4. จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนในลักษณะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. จัดเป็นกิจกรรมเสริมในสถานศึกษาทั้งนี้ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัดของนักเรียน ตลอดจนจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ปัจจุบันของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศและยังได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนานักเรียนไว้ว่า การเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในลักษณะกิจกรรมพัฒนานักเรียน จะต้องจัดกิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนารอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังเสริมสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข สามารถพัฒนานักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

โดยมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนในด้านองค์ความรู้และเสริมสร้างคุณลักษณะของนักเรียนในการอยู่ร่วมกันในฐานะสมาชิกของอาเซียน ซึ่งมีแนวการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมให้นักเรียนพัฒนาตนเอง โดยการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน และนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับตนเอง ในการเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนกิจกรรมที่ให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ การค้นหาจากเว็บไซต์ ห้องสมุด รายการโทรทัศน์อาเซียน มุมหนังสือ เช่น “มารู้จักอาเซียนกันเถอะ” “ท่องโลกอาเซียน (ASEAN Discovery) ” “การสร้างประชาคมอาเซียน 2558” นิทรรศการเคลื่อนที่ที่หน่วยงานต่างๆ จัดเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน เป็นต้นเว็บไซต์ที่ควรศึกษาเกี่ยวกับอาเซียน ได้แก่ www.boi.go.th, www.depthai.go.th, www.ryt.com, www.oceansmile.com, www.readyholiday.com, www.wikipedia.org, www.thaigoodview.com รายการโทรทัศน์อาเซียน ได้แก่ โทรทัศน์ช่อง 3 และช่อง 9 โทรทัศน์อาเซียนของทรู ช่อง 99

2. การจัดค่ายประชาคมอาเซียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีในการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงการจัดค่ายประชาคมอาเซียน มีแนวดำเนินการ ดังนี้

2.1 เตรียมหลักสูตรการจัดค่ายโดยวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่ต้องการพัฒนาหรือต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ในระหว่างการอยู่ด้วยกัน และกำหนดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน

2.2 เตรียมการด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง/ทีมงาน/วิทยากร

2.3 ศึกษาข้อมูลกิจกรรมค่ายอาเซียน จากหนังสือ สารคดี วิดีทัศน์ รายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ เว็บไซต์ ฯลฯ

2.4 กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การจัดค่าย/คุณลักษณะที่พึงประสงค์/กำหนดระยะเวลา

2.5 ออกแบบและเลือกกิจกรรมค่ายอาเซียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด และให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสมาชิกด้วย เพื่อการเรียนรู้เนื้อหาผ่านกระบวนการและกิจกรรม

2.6 ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานและคณะวิทยากรการจัดค่ายอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรม

2.7 จัดค่ายอาเซียน การสะท้อนการเรียนรู้

2.8 คณะดำเนินงานและวิทยากรสะท้อนผลการดำเนินงานทั้งการจัดการและการจัดกิจกรรมแต่ละวัน

2.9 การประเมินผลการจัดค่าย วิเคราะห์และเขียนรายงานการจัดค่าย การออกแบบเลือกกิจกรรมค่ายอาเซียนให้มีความเหมาะสม กระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการเป็นประเทศสมาชิกอาเซียน นักเรียนได้เรียนรู้บรรยากาศที่เป็นกันเอง กลมกลืนกับธรรมชาติ อาจจัดกิจกรรมค่ายอาเซียนระหว่างโรงเรียนต่างระดับชั้นรวมกันได้ตัวอย่างชื่อค่ายอาเซียนที่น่าสนใจ เช่น ค่ายอาเซียนใสๆ วัยแห่งการเรียนรู้ค่ายสานฝันสู่อาเซียน สนุกกับค่ายอาเซียน ค่ายเสริมความรู้สู่ประชาคมอาเซียน และค่ายตะลุยโลกอาเซียนตัวอย่างกิจกรรมในค่ายอาเซียน เช่น ชมสารคดีอาเซียน ชมนิทรรศการประเทศอาเซียน การแต่งกายและวัฒนธรรมประจําชาติอาเซียน โดยให้นักเรียนแสดงการแต่งกายหรือการวาดภาพ ถาม-ตอบเกี่ยวกับอาเซียน กิจกรรมดนตรีกีฬา ร้องเพลงอาเซียน ฯลฯ Asean Food Fair โดยให้นักเรียนศึกษาและจัดหาอาหารพร้อมเมนูแนะนำของประเทศอาเซียน การรู้จักค่ายๆ ของประเทศต่างๆ เช่น คาทักทาย ขอบคุณ เป็นต้น

3. การจัดทำโครงการอาเซียน ให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะในการศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ โดยมีครูเป็นผู้กระตุ้น ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน โครงการมีลักษณะการจัดทำ 4 ประเภท ดังนี้

3.1 โครงการสำรวจหรือรวบรวมข้อมูล อาจเป็นการสัมภาษณ์การใช้แบบสอบถามการสำรวจสภาพจริง โดยไปสัมภาษณ์ชาวต่างประเทศ (ลาว ไทย เขมร ฯลฯ) เช่น การศึกษาความเป็นมาของประเทศอาเซียน วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศอาเซียน

3.2 โครงการประเภทศึกษาค้นคว้า มีจุดประสงค์เพื่อแสวงหาความรู้ ตรวจสอบข้อเท็จจริงพิสูจน์ทฤษฎีหรือเรื่องเล่าต่างๆ จากการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิทยาการต่างๆ เช่น ห้องสมุด มหาวิทยาลัยสถาบันการศึกษา แหล่งเรียนรู้ประเภทเอกสาร เช่น ตำรา รายงานการค้นคว้าเกี่ยวกับอาเซียน เอกสารทางวิชาการ เอกสารประกอบการศึกษา “การสร้างประชาคม

อาเซียน 2558” หรือตัวบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องนั้นโดยตรง ซึ่งเป็นแหล่งที่มีการอ้างอิงข้อมูลชัดเจน และเชื่อถือได้ ผลที่ได้จากโครงการประเภทนี้เมื่อได้รับการแก้ไขที่ถูกต้องแล้ว จะเป็นตัวอย่างหรือบทเรียนในการค้นคว้าระดับสูงต่อไป

3.3 โครงการทดลอง มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ ซึ่งมีขั้นตอน เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เช่น โครงการอาหารของประเทศสมาชิกอาเซียน

3.4 โครงการสิ่งประดิษฐ์ เป็นโครงการที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยการสังเกต วิเคราะห์กลวิธีในการจัดการต่าง ๆ แล้วพัฒนามาสร้างชิ้นงานขึ้นใหม่ เพื่อสนองความต้องการของสังคมตามความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ หรือได้รับจากบทเรียน เช่น โครงการออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์ของสินค้าตามวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน (ผ้าบาติก)

4. การจัดวันหรือสัปดาห์อาเซียน เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน เผยแพร่ และนำเสนอผลงานที่ได้ทำไว้แล้ว รวมทั้งการตอบปัญหาอาเซียน เช่น จัดกิจกรรมวันอาเซียน (ASEAN Day)

5. การจัดกิจกรรมชุมนุม ชมรมอาเซียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเติมเต็มความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องอาเซียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อค้นพบความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

5.1 เป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา

5.2 เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนตามสาระที่กำหนดนอกเหนือจากการเรียนการสอน

5.3 เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับการส่งเสริมความรู้เรื่องอาเซียน

5.4 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยแก้ปัญหา

5.5 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

ขั้นตอนการจัดตั้งชุมนุม มี 2 ลักษณะ คือ

5.5.1 นักเรียนรวมตัวกัน และเสนอขอจัดตั้งเป็นชุมนุมโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นักเรียนจะได้ร่วมกันคิด

5.5.2 โรงเรียนกำหนดชุมนุมขึ้น และเปิดรับสมัครนักเรียนเข้าร่วมกรณีที่โรงเรียนตั้งชุมนุมขึ้นและประกาศรับนักเรียนเข้าชุมนุมตามความสนใจ และประกาศกลุ่มสมาชิกแล้ว ครูต้องปฐมนิเทศนักเรียนให้ทราบจุดประสงค์ ภารกิจ การปฏิบัติกิจกรรมและการประเมินผลกิจกรรม ต่อจากนั้นจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อให้ นักเรียนได้คุ้นเคยและรู้จักกันยิ่งขึ้น เพื่อเลือกประธาน กรรมการ และตำแหน่งอื่น ส่งผู้แทนร่างระเบียบการจัดชุมนุมอาเซียน ขออนุมัติผู้บริหาร ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ตัวอย่างกิจกรรมชุมนุม ชมรม ที่น่าสนใจ เช่น ชุมนุม/ชมรมอาเซียน ชมรมจัดทำเว็บไซต์ชุมนุมดนตรี นาฏศิลป์ของประเทศสมาชิกอาเซียน

6. การจัดกิจกรรมแรลลี่ เป็นลักษณะของกิจกรรมที่เสนอแนวคิดในการเสริมสร้างให้เกิดการทำงานเป็นทีม และเรียนรู้เนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพและที่เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้แนวทางการดำเนินกิจกรรม มีดังนี้

- 6.1 สร้างความคุ้นเคยระหว่างสมาชิก ด้วยกิจกรรมละลายพฤติกรรม
- 6.2 แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่ม และจัดตั้งรหัสพร้อมสัญลักษณ์ประจำทีม
- 6.3 กำหนดฐานกิจกรรมที่เน้นเรื่องของอาเซียนไว้ตามจุดเป้าหมายต่างๆ ในแผนที่ เพื่อให้กลุ่มสมาชิกร่วมกิจกรรม และเก็บคะแนนของแต่ละฐานกิจกรรม
- 6.4 รับแผนที่ Walk rally โดยทีมงานกำหนดจุดให้สมาชิกตรวจสอบเส้นทาง การเดินทางไปยังฐานกิจกรรมต่างๆ
- 6.5 ตัดสินทีมชนะเลิศ พร้อมมอบรางวัลจากการศึกษาข้างต้น

สรุปได้ว่าแนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ได้ว่า สามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง คือ จัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หรือบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น กำหนดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม จัดการเรียนรู้ในลักษณะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมเสริมในสถานศึกษา นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

3. การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน

การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้เกิดความสำเร็จที่ตัวนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืนทั้งตัวนักเรียนเองและสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินงานตามหลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบโดยบูรณาการในทุกด้าน ทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำโดยมีแนวทางในการดำเนินงานและการจัดการในแต่ละด้าน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2554 ค: 19)

3.1 การดำเนินงานจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ได้ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ข้างขว้างซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพและความมั่นคงด้านการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาด้านสังคมและวัฒนธรรม การกินดีอยู่ดีบนพื้นฐานความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก 10 ประเทศ โดยมีการศึกษาเป็นพลังขับเคลื่อนอันสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่พลเมือง ทุกประเทศ จำเป็นต้องเตรียมการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของอาเซียน ซึ่งผลกระทบที่สำคัญต่อการศึกษาไทย คือ การเปิดเสรีทางการค้าบริการและด้านการศึกษา การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนจะทำให้การเคลื่อนย้ายกำลังคนนักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาสะดวกขึ้นและการเปิดเสรีการค้าบริการและการศึกษายังส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายองค์ความรู้ภาษาและวัฒนธรรมระหว่างกันการศึกษาไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อผลิตกำลังคนของประเทศให้มีความพร้อมสำหรับ

สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของคนในชาติ จึงได้กำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานจัดการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 ข: 8- 9)

แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

วิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. 2020 ได้กำหนดให้อาเซียนมีวิสัยทัศน์สู่ภายนอกมีสันติสุข มีการเชื่อมโยงเข้าด้วยกันของการเป็นหุ้นส่วนในบรรยากาศประชาธิปไตย มีการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน มีการรวมตัวทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดในสังคมที่เอื้ออาทร อันระลึกถึงสายสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นทางประวัติศาสตร์ ตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกันและเชื่อมโยงกันในอดีต ลักษณะของภูมิภาค ซึ่งสิ่งต่างๆ ดังกล่าวจะบรรลุสู่ความสำเร็จได้นั้น การศึกษาเป็นกลไกสำคัญยิ่ง และเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการสร้างอาเซียนสู่การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ เพื่อสร้างอนาคตที่รุ่งเรืองของอาเซียน ดังนั้น การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการวางแผนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง สอดคล้องกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง การกำหนดบทบาทภารกิจที่ชัดเจน ครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับ จะนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 ข: 79)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา พิจารณาเห็นว่า มีความจำเป็นอย่างยี่งที่จะสร้างศักยภาพให้แก่สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นประชาคมอาเซียน จึงได้จัดทำเอกสารแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวทางการบริหารจัดการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม ประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้อาเซียนบรรลุเป้าหมาย ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 ค: 13)

1. กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ โครงการ และกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน
2. แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์
3. ประชุม อบรม ชี้แจงเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้อาเซียนแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูและ ผู้เกี่ยวข้อง

4. สนับสนุนและจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในการดำเนินงาน
5. พัฒนาสื่อสำหรับสถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
6. เสริมสร้างความตระหนัก ความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
7. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้อยู่ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การประกวดการแข่งขัน การจัดกิจกรรม การแลกเปลี่ยนนักเรียน เป็นต้น
8. ส่งเสริมสนับสนุนให้จัดตั้งองค์กรดำเนินงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เช่น สมาคมชมรมครูอาเซียน
9. กำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
10. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย

แนวทางการบริหารจัดการของเขตพื้นที่การศึกษา

การบริหารจัดการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์เขตพื้นที่การศึกษาควรมีแนวทางการบริหารจัดการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 ค: 14)

1. แต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาธิการเขต ผู้อำนวยการสถานศึกษา และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ประชุมคณะกรรมการ สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการดำเนินงานตลอดแนวพร้อมวางแผนกำหนดกิจกรรมปฏิบัติดำเนินงาน
3. ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ เอกสาร เป็นต้น
4. วางแผนพัฒนาครู ผู้บริหาร บุคลากรในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง
5. จัดตั้งเครือข่ายในระดับเขตพื้นที่ที่มีผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด ผู้แทนหอการค้าจังหวัด ผู้แทนฝ่ายความมั่นคง ผู้แทนฝ่ายวัฒนธรรม ผู้แทนองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น
6. กำหนดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนเป็นประจำทุกปีการศึกษาในช่วงวันอาเซียน (วันที่ 8 สิงหาคมของทุกปี) หรือช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมประกวด แข่งขันอันแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
7. ส่งเสริมสนับสนุนให้จัดตั้งองค์กรดำเนินงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เช่น สมาคม/ชมรมครูอาเซียน
8. กำหนดให้มีการวางแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ และรายงานการดำเนินงาน
9. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย

แนวทางการบริหารจัดการของสถานศึกษา

การบริหารจัดการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ควรมีแนวทางทางการดำเนินงานและจัดการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 ค: 15)

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการจะต้องประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และผู้แทนจากหน่วยงานองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน
2. ประชุมคณะกรรมการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักในการดำเนินงาน ตลอดแนวพร้อมวางแผนกำหนดกิจกรรมและปฏิทินการดำเนินงาน
3. ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงาน เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ เอกสาร เป็นต้น
4. วางแผนพัฒนาครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. จัดตั้งเครือข่ายในสถานศึกษามีผู้เกี่ยวข้อง เช่น นายอำเภอ ผู้แทนฝ่ายวัฒนธรรม ผู้แทนสำนักงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น
6. กำหนดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนเป็นประจำทุกปี โดยกำหนดให้มีกิจกรรมประกวด แข่งขัน อันแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
7. กำหนดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
8. สนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นสมาชิกสมาคม ชมรมครูอาเซียนทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ
9. มีการสรุปและรายงานผลการดำเนินงานพร้อมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลายแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงาน องค์กร เครือข่ายอื่นๆ การบริหารจัดการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงาน องค์กร เครือข่ายอื่นๆ

ซึ่งแนวทางทางการดำเนินงานและจัดการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 ค: 16)

1. จัดทำโครงการผู้นำเยาวชนอาเซียนในเชิงวิชาการ สันทนาการวัฒนธรรมและให้ผู้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้
2. บูรณาการขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตเพื่อเสริมสร้างพลังแก่เยาวชนอาเซียน

3. สร้างความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันด้วยการจัดตั้งเครือข่ายเยาวชนอาเซียน พัฒนาเครือข่ายผู้นำเยาวชนอาเซียน ให้มีความแข็งแกร่งระดับภูมิภาคในด้านต่างๆ (ประเพณี วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม) ด้วยการให้องค์กรของรัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วม

4. ใช้ศิลปะ วัฒนธรรมและสื่อเทคโนโลยี เป็นสื่อในการพัฒนาวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน

5. ส่งเสริมภาวะผู้นำเพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนควบคู่ไปกับการส่งเสริมมิตรภาพและความร่วมมือระหว่างกันในภูมิภาค

6. ส่งเสริมให้เยาวชนแบ่งปันความคิดและเป้าหมายร่วมกันด้วยการสร้างเครือข่ายและนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อให้มีความเข้าใจร่วมกันภายใต้การสนับสนุนขององค์กรภาครัฐและเอกชน

7. จัดทำโครงการเสี่ยงจากเยาวชนอาเซียนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ข้อเสนอของเยาวชนอาเซียนเป็นรูปธรรมได้แก่ โครงการอาสาสมัครสอนหนังสือแก่เยาวชนด้อยโอกาสโดยจัดตั้งเครือข่ายยุวทูตด้านการศึกษาในอาเซียน เพื่อสนับสนุนพลังของเยาวชนในการจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส

การนิเทศภายใน ติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน

การดำเนินการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน จะประสบความสำเร็จและบรรลุผลได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากจะใช้การบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพแล้ว การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องของทุกภาคส่วนต้องรวมพลังกันให้การส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลให้มีการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเน้นการนิเทศที่เป็นกัลยาณมิตร ผู้นิเทศเป็นผู้ให้คำปรึกษาและพี่เลี้ยงแก่สถานศึกษาและครูผู้สอนรอบการนิเทศ ติดตามและประเมินผล เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย กำหนดกรอบการนิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผลในด้านต่างๆ ดังนี้ (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 ค: 17)

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน
 - 1.1 ด้านความรู้
 - 1.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ
 - 1.3 ด้านเจตคติ
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
 - 2.1 คุณภาพวิชาการ
 - 2.2 คุณภาพครู
3. ด้านการบริหารจัดการ
 - 3.1 ด้านคุณภาพของผู้บริหารและครู
 - 3.2 ด้านการส่งเสริมสนับสนุน

3.2 การดำเนินการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน

ในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้เกิดความสำเร็จที่ตัวนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืนทั้งตัวนักเรียนเองและโรงเรียนจำเป็นต้องดำเนินงานตามหลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบโดยบูรณาการในทุกด้าน ทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554ค: 19) โดยมีแนวทางในการดำเนินงานและการจัดการในแต่ละด้านตามบริบทของโรงเรียน คือ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ การนิเทศภายใน และการติดตามประเมินผลดังนี้

3.2.1 ด้านการบริหารจัดการ

เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จก็คือ ผู้บริหารที่ต้องรับรู้ เข้าใจและยอมรับงานนี้อย่างจริงจัง ซึ่งมีกระบวนการในการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่สำคัญ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 ค: 19 - 20)

1. นำเรื่องอาเซียนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของสถานศึกษา
2. สร้างความเข้าใจร่วมกันในเป้าหมาย นโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน
3. กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
4. กำหนดบทบาทหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ อย่างชัดเจน
5. มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อาเซียนในสถานศึกษา
6. สร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรในโรงเรียนที่ร่วมดำเนินงานอย่างจริงจัง
7. มีการนิเทศ ติดตาม การประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน
8. จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ
9. บุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน
10. จัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาเซียน
11. มีการสร้างเครือข่ายการดำเนินงานกับผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชน
12. มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เสกสิฐ เล่ากิจเจริญ (2550: 12) สรุปไว้ว่า การบริหารจัดการ คือ การใช้ความรู้ที่เป็นศาสตร์และทักษะที่เป็นศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรการบริหาร คือ บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการ มาใช้อย่างเป็นกระบวนการ มีระบบระเบียบแบบแผน เพื่อสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารงานอย่างเป็นระบบและเป็นกระบวนการ มีการวางแผนเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และนโยบายอย่างชัดเจน เพื่อสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสู่ประชาคมอาเซียนความสำคัญด้านการบริหารจัดการสำนักทดสอบทางการศึกษา (2545: 6 – 7) เสนอแนวคิดไว้ว่า การบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาให้เกิดพลังและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญ ดังนี้

1. การตัดสินใจที่ยึดโรงเรียนเป็นฐาน เป็นแนวคิดที่มุ่งให้โรงเรียนมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การมีส่วนร่วม กำหนดให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ร่วมแสดงความคิดเห็น หรือร่วมกำกับติดตาม ดูแล
3. การกระจาย เป็นการกระจายอำนาจด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ
4. ความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและภารกิจของผู้รับผิดชอบ เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้น
5. ธรรมเนียมปฏิบัติ เป็นหลักคิดสำหรับการบริหารจัดการที่ดี เพื่อประกันว่าบุคลากรในองค์กรมีความซื่อสัตย์ ทั้งนี้ยึดหลักเป้าหมายสอดคล้องต่อสังคม กระบวนการ โปร่งใส และทุกขั้นตอนมีผู้รับผิดชอบ
6. ความเป็นนิติบุคคล เป็นการให้สิทธิและอำนาจหน้าที่กำหนดไว้ให้กับโรงเรียนเฉพาะตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ

ในการบริหารจัดการศึกษาสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553: 19 - 20) กล่าวว่าองค์ประกอบสำคัญที่จะผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จก็คือผู้บริหาร ที่ต้องรับรู้ เข้าใจ และยอมรับงานนี้อย่างจริงจัง ซึ่งมีกระบวนการในการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่สำคัญดังนี้

1. นำเรื่องอาเซียนเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของสถานศึกษา
2. สร้างความเข้าใจร่วมกันในเป้าหมาย นโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน

3. กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
 4. กำหนดบทบาทหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ อย่างชัดเจน
 5. มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อาเซียนในสถานศึกษา
 6. สร้างแรงจูงใจบุคลากรในโรงเรียนที่ร่วมดำเนินงานอย่างจริงจัง
 7. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน
 8. จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ
 9. พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน
 10. จัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาเซียน
 11. มีการสร้างเครือข่ายการดำเนินงานกับผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชน
 12. มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: ค – ข) ได้ศึกษาการพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพปัจจุบัน ความคาดหวังและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการบริหารจัดการ มีดังนี้
 1. การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน
 2. การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน
 3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
 4. การร่วมกับชุมชนในการระดมทรัพยากร
 5. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสู่ประชาคมอาเซียน
 6. วิธีการพัฒนาครู
 7. การนิเทศติดตามการดำเนินงานการจัดการเรียนสู่ประชาคมอาเซียน
 8. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนสู่ประชาคมอาเซียน
 9. สื่อและแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้
 10. การใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่ส่งเสริมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน
 11. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 15-16) ให้ความสำคัญของแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนไว้ว่า การบริหารจัดการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้บรรลุเป้าหมาย สถานศึกษาควรมีแนวทางในการดำเนินงานและจัดการ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนและผู้แทนจากหน่วยงานองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

2. ประชุมคณะกรรมการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการดำเนินงานตลอดแนว พร้อมการวางแผนกำหนดกิจกรรม/ปฏิทินการดำเนินงาน

3. ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงาน เช่น งบประมาณ อุปกรณ์ วัสดุ ครุภัณฑ์ เอกสาร เป็นต้น

4. วางแผนพัฒนาครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. จัดตั้งเครือข่ายในสถานศึกษา มีผู้เกี่ยวข้อง เช่น นายอำเภอ ผู้แทนฝ่ายวัฒนธรรม ผู้แทนสำนักงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. กำหนดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนเป็นประจำทุกปี โดยกำหนดให้มีกิจกรรมประกวด แข่งขัน อันแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

7. กำหนดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

8. สนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นสมาชิกสมาคม/ชมรมครูอาเซียนทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและในระดับชาติ

9. มีการสรุปและรายงานผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลายและยังได้กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงานองค์กร และเครือข่ายอื่นๆ ดังนี้

9.1 จัดทำโครงการผู้นำเยาวชนอาเซียนในเชิงวิชาการ สันทนาการ วัฒนธรรมและให้ผู้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้

9.2 บูรณาการขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต เพื่อเสริมสร้างพลังแก่เยาวชนอาเซียน

9.3 สร้างความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันด้วยการจัดตั้งเครือข่ายเยาวชนอาเซียน พัฒนาเครือข่ายผู้นำเยาวชนอาเซียน ให้มีความแข็งแกร่งระดับภูมิภาคในด้านต่างๆ (ประเพณี วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม) ด้วยการให้องค์กรของรัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วม

9.4 ใช้ศิลปะ วัฒนธรรม และสื่อเทคโนโลยี เป็นสื่อในการพัฒนาวัฒนธรรมของประเทศชาติต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน

9.5 ส่งเสริมภาวะผู้นำเพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการศึกษา ทั้งในและนอกโรงเรียน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมมิตรภาพและความร่วมมือระหว่างกันในภูมิภาค

9.6 ส่งเสริมให้เยาวชนแบ่งปันความคิดและเป้าหมายร่วมกันด้วยการสร้างเครือข่ายยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาในอาเซียน เพื่อสนับสนุนพลังของเยาวชนในการจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิต

9.7 จัดทำโครงการเสี่ยงจากเยาวชนอาเซียนสู่การปฏิบัติเพื่อให้ข้อเสนอของเยาวชนอาเซียนเป็นรูปธรรม ได้แก่ โครงการอาสาสมัครสอนหนังสือแก่เยาวชนในการจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิต

9.8 จัดตั้งชมรมวัฒนธรรมอาเซียนในสถานศึกษาเพื่อเผยแพร่กิจกรรมและวัฒนธรรมที่หลากหลายของภูมิภาค

9.9 เว็บไซต์เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างเยาวชนอาเซียน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี และเครือข่ายของเยาวชนอาเซียน

สรุปได้ว่าการบริหารจัดการคือการปฏิบัติงานของครูอย่างเป็นระบบ เป็นกระบวนการ มีการวางแผนเป้าหมายวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน เพื่อสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสู่ประชาคมอาเซียนที่กำหนดไว้ โดยมีแนวทางในการดำเนินงานและการจัดการเรียนรู้ที่มีรายละเอียดชัดเจน มุ่งเน้นการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในด้านงานวิชาการ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายโดยสามารถสื่อสารการดำเนินงานไปยังผู้เกี่ยวข้องได้แก่ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและนักเรียนได้

3.2.2 การจัดการเรียนรู้

ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตด้วยดีในประชาคมอาเซียน ซึ่งต้องดำเนินงานทั้งระบบในสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน ดังได้กล่าวมาแล้วนั้น งานวิชาการหรืองานจัดการเรียนรู้ถือเป็นงานหลักเป็นงานที่จะส่งผลโดยตรงให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ ควรจะต้องมีการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแผนยุทธศาสตร์อาเซียนของชาติ กระทรวงศึกษาธิการและเป้าหมายของการเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อกำหนดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการทุกกิจกรรมทั้งระบบโรงเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน กิจกรรมทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน นอกจากนี้จะต้องเป็นหลักสูตรที่ยึดผลการเรียนรู้เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเป็นกิจกรรมที่มีความหมายต่อผู้เรียนและชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2554 ค: 22) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดจากงานวิจัยและข้อเสนอแนะของนักวิชาการต่างๆสามารถสรุปแนวคิดการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

วิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2553: 13) สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ใช้ความสามารถทางสมองในการประมวลข้อมูลความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ให้เป็นความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ เพื่อไปใช้สถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกัน เมื่อได้คิดแล้วก็ต้องนำไปปฏิบัติจริง จึงจะเกิดการเรียนรู้ที่ครบถ้วนสมบูรณ์

สฤษดิ์ ภูริเวทย์ (2542: 55) สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเนื่องมาจากการที่คนเราได้รับประสบการณ์หรือการฝึกฝนทำให้เกิดการเรียนรู้และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวรอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ จะด้วยวิธีการที่จงใจหรือไม่ก็ตาม

ทรรณ ปฐมวรชาติ (2547: 23) สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ คือ หัวใจของการจัดการศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะวิทยาการและความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครูจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนานักเรียนเป็นอย่างยิ่ง หากครูสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามไปด้วย และการที่สอนครูจะสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมนอกจากจะต้องมีความรู้ มีทักษะเกี่ยวกับศาสตร์การสอนแล้วยังต้องมีศิลป์ในการถ่ายทอดความรู้ด้วย ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นความรู้ที่ประยุกต์มาจากหลักการและทฤษฎีทางจิตวิทยาการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ ธรรมชาติของนักเรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

นักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552: 9 – 22) เสนอแนวคิดฯ หลักการที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ คือ

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
2. การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาทางสมอง
4. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นด้านคุณธรรมจริยธรรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555: 27) เสนอแนวคิดฯ การจัดการเรียนรู้สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และชุมชน มีความตระหนักรู้และความรู้สึกรักเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 สถานศึกษาสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามความพร้อมและบริบทของสถานศึกษา ได้ดังนี้

1. จัดเป็นรายวิชาพื้นฐานที่บูรณาการอาเซียน ตามบริบทและสภาพความพร้อมของสถานศึกษา
2. จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมที่เน้นอาเซียน ตามความพร้อมและจุดเน้นของสถานศึกษา
3. จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นอาเซียน ตามบริบทและสภาพความพร้อมของสถานศึกษา
4. จัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริม/ปลูกฝังคุณลักษณะของเด็กไทยในอาเซียน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติงานของครูมีเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะความรู้ เกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญ และมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน มีการแทรกเนื้อหาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในหลักสูตรสถานศึกษาทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างเหมาะสมตามวัยและความสามารถในการรับรู้ สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้

เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนด้วยวิธีการบูรณาการเรียนรู้ที่หลากหลายและจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางหรือสอดแทรกเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยเพื่อดึงดูดความสนใจจากนักเรียน

3.2.3 การนิเทศภายใน

การนิเทศการศึกษาเป็นกิจกรรมสำคัญในกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของการพัฒนา เป็นกระบวนการทางานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับนิเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายงานวิชาการหรือการจัดการเรียนรู้เป็นงานหลักของการพัฒนาทั้งระบบในสถานศึกษา เพราะคุณภาพการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้การนิเทศงานวิชาการจึงมีความสำคัญ ควรดำเนินการดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 ค: 27)

1. คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนควรประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่ปรึกษาภายนอกโรงเรียน หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูผู้ชำนาญการสอน แม่แบบ ฯลฯ

2. การนิเทศควรยึดหลักดังนี้

- 2.1 เน้นความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานเพื่อให้งานเป็นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

- 2.2 ใช้วิธีการนิเทศที่ช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคงมีความเชื่อมั่นและมั่นใจในความสามารถของตนเอง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงออกซึ่งความสามารถของตน และพัฒนาความสามารถอย่างเต็มที่

- 2.3 การนิเทศจะต้องมุ่งให้ครูเรียนรู้ว่าอะไรคือปัญหา และกล้าริเริ่มในการหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้น

- 2.4 การนิเทศจะต้องสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างผู้นิเทศกับครู และระหว่างครูด้วยกันเอง รวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู

- 2.5 ใช้กิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย เช่น การสาธิต การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การประชุมปรึกษาในกลุ่มย่อย การเยี่ยมชั้นเรียน การปฏิบัติภายใต้คำแนะนำ การนิเทศตนเอง นิเทศโดยเพื่อนคู่สัญญา นิเทศโดยผู้นิเทศภายในสถานศึกษา

- 2.6 สร้างเครือข่ายการนิเทศด้วยการระดมสรรพกำลังจากทุกฝ่ายเพื่อช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการนิเทศอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา

ทั้งนี้ในการดำเนินงานนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน ดังนี้

1. ให้ครูเรียนรู้จากการสอนของตนในสภาพจริงการฝึกอบรมไม่สามารถทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ทุกเรื่องที่จะเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ การเรียนรู้จากการสอนในสภาพจริงจะช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้ในระดับลึกอันจะนำไปสู่การเข้าใจและการแก้ไขพัฒนาให้ดีขึ้น การเรียนรู้ของครู

ในช่วงนี้ต้องการกัลยาณมิตรสนับสนุนและเป็นเพื่อนร่วมเรียนรู้กับครู การสังเกตการสอน การรับฟัง การกระตุ้น การตั้งคำถาม และการให้ข้อมูลที่เป็นความจริง จะช่วยให้ครูได้ภาพที่ชัดเจน อันจะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

2. การเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนครูการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ช่วยให้ครูมองเห็นภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาชัดเจนและมั่นใจยิ่งขึ้น ที่สำคัญคือ เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ อันเป็นปัจจัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน

3. ใช้การนิเทศแบบร่วมพัฒนา ที่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครู ได้จากการที่ครูไม่ยอมรับการนิเทศแบบเดิม เป็นการพัฒนาเครือข่ายแนวร่วมการนิเทศภายในโรงเรียนให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและจากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยของนักวิจัยต่างๆ ได้แนวคิดและให้เหตุผลความจำเป็นของการนิเทศภายในไว้ดังนี้

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2545: 25 - 31) การนิเทศภายในโรงเรียน (In school Supervision) หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูภายในโรงเรียน ในกรณีจะปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพและมีผลต่อคุณภาพของนักศึกษา และเมื่อมีการนิเทศภายในโรงเรียนแล้วจะต้องบรรลุผลดังต่อไปนี้

1. พัฒนาคน เป็นการแนะนำช่วยเหลือ เมื่อนิเทศแล้วบุคลากรภายในโรงเรียนได้รับความรู้และมีความสามารถในการปฏิบัติงาน
2. พัฒนางาน เป็นการสร้างสรรค์วิธีการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ประสานสัมพันธ์ เป็นการร่วมมือ สร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน
4. สร้างขวัญและกำลังใจ เป็นการสร้างความมั่นใจ ความสบายใจ และมีกำลังใจในการทำงาน

กรองทอง จิรเดชากุล (2550: 4) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญาให้เต็มตามวัยและศักยภาพ

สุนทร ไชยพันธ์ (2546: 22) ได้ให้เหตุผลความจำเป็นของการนิเทศภายในไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูอาจารย์ทราบถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของโรงเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารและวิชาการ เช่น กำหนดทางเลือกการสร้างเครื่องมือและสื่อการเรียนการสอนหรือนวัตกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมขององค์กร
2. เพื่อให้ครูอาจารย์สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้ถูกต้องตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เพื่อให้ครูตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถแก้ปัญหาได้

4. เพื่อสนับสนุนส่งเสริม สร้างขวัญกำลังใจให้กับครู
5. เพื่อมุ่งให้เกิดความร่วมมือและประสานงานกันเป็นอย่างดีภายในระบบงานของโรงเรียน
6. เพื่อควบคุมมาตรฐานและพัฒนางานด้านการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยเฉพาะ

การกำหนดสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) ในปัจจุบัน

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538: 62) สรุปไว้ว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน หมายถึง การทำงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ทำงานร่วมกับครูในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่าการนิเทศภายในคือการปฏิบัติงานของครูในการนิเทศภายในอย่างมีระบบมุ่งเน้นให้ครูและผู้บริหารเกิดการเรียนรู้แนวการนิเทศใหม่ๆ มีการออกแบบแนวการนิเทศอย่างหลากหลาย มีการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างทำการนิเทศ สร้างเครือข่ายการนิเทศด้วยการระดมความรู้จากทุกฝ่ายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบทั้งการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่องมีการศึกษาข้อมูลและทำวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนที่กำหนดไว้

3.2.4 การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลจะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกๆ ฝ่าย เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันว่า การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนบรรลุผลมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุปัจจัยอะไรบ้าง มีข้อบกพร่องใดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาต่อไป การติดตามประเมินผลควรมีแนวทาง ดังนี้

1. มีการรวบรวมข้อมูลอย่างมีแบบแผนและต่อเนื่องครอบคลุม และใช้วิธีการที่หลากหลาย
2. เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างการทำงาน ที่มีการวิเคราะห์ข้อมูล และปรับปรุงอย่างทันการณ์
3. วิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ว่าดำเนินไปตามเป้าหมายและแผนงานที่ร่วมกันกำหนดไว้เพียงใด
4. มีการกำหนดดัชนีชี้วัดสภาพความสำเร็จในการดำเนินงานทั้งระบบใน 4 ด้านคือด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป แล้วมีการสร้างเครื่องมือประเมิน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 ค: 29) จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยของนักวิจัยต่างๆ ได้แนวคิดและให้เหตุผลความจำเป็นของการติดตามและประเมินผล ดังนี้

พิชญ์ พงศ์ศรี (2549: 5) สรุปไว้ว่า การประเมินผลทางการศึกษา หมายถึง การประเมินทางการศึกษาเป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าในบริบทขอบข่ายทางการศึกษา เช่น สื่อการสอน การ

เรียนรู้ การสอน หลักสูตร โครงการ พฤติกรรมด้านต่างๆ ของนักเรียน การประกันคุณภาพและองค์การทางการศึกษา

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542: 228) สรุปไว้ว่า สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ชั้นเรียน งานทุกด้านของสถานศึกษา และการปรับปรุงโครงการ/แผนการต่างๆ โดยอาจจะทำอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ แต่ต้องเน้นที่การจัดการเรียนรู้ การเรียนรู้ และการให้แรงเสริมทางบวก ผู้บริหารสถานศึกษาที่กระตือรือร้นในการกำกับ/ติดตาม จะส่งผลให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์และก้าวหน้ากล่าวโดยสรุป การติดตามและประเมินผล หมายถึง การประเมินกระบวนการตัดสินใจคุณค่าในบริบทของสถานศึกษา แล้วนำผลจากการติดตามตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ ไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554: 1) สรุปไว้ว่า การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นขั้นตอนของการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นในเรื่องของผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำผลจากการติดตามตรวจสอบซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553: 29) สรุปไว้ว่า การติดตามและประเมินผลจะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกๆ ฝ่าย เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันว่าการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนบรรลุผลมากน้อยเพียงใดด้วยเหตุปัจจัยอะไรบ้าง มีข้อบกพร่องใดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาต่อไป การติดตามประเมินผลควรมีแนวทาง ดังนี้

1. มีการรวบรวมข้อมูลอย่างมีแบบแผนและต่อเนื่อง ครบคลุม และใช้วิธีการที่หลากหลาย
2. เน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างการทำงาน ที่มีการวิเคราะห์ข้อมูล และปรับปรุงอย่างทันการณ์
3. วิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ว่าดำเนินไปตามเป้าหมายและแผนงานที่ร่วมกำหนดไว้เพียงใด
4. มีการกำหนดดัชนีชี้วัดสภาพความสำเร็จในการดำเนินงานทั้งระบบใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542: 228) สรุปไว้ว่า การกำกับ/ติดตามที่ควรดำเนินการ มีดังนี้

1. การปฏิบัติของนักเรียน ระบบการกำกับ/ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ชั้นเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เป็นกลไกในการตัดสินใจ ขอบข่าย เป้าหมายของสถานศึกษา ทำให้มีการวางแผนในการแจ้งให้ทราบถึงวิธีการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล นักเรียนรับทราบว่าผู้สอนสนใจติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และครูให้ข้อมูลย้อนกลับนักเรียน

วิธีการ ครุภัณฑ์ที่ความก้าวหน้าของนักเรียนศึกษาจุดเด่นและจุดบกพร่องรวมกับการประเมินผลการผ่านผลการเรียนรู้

2. การประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพจะมีกระบวนการกำกับ/ติดตามอย่างต่อเนื่อง มีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูบูรณาการวิธีการต่างๆ กับ การประเมินผลและการกำหนดเป้าหมายวิธีการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะเยี่ยมชั้นเรียน เก็บ รายละเอียดในเรื่องความรู้ในการทำงานของครูในโรงเรียน

สรุปได้ว่าการติดตามและประเมินผลคือการปฏิบัติงานของครูที่มีการดำเนินงานร่วมกันใน ทุกๆ ฝ่าย เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคม อาเซียนมีการรวบรวมข้อมูลอย่างมีแบบแผนและต่อเนื่อง ครอบคลุมและใช้วิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประเมินตามสภาพจริง ประเมินการสะท้อน ความสามารถและการแสดงออกของผู้เรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลและปรับปรุงการทำงานอย่างทัน การณ์และสามารถกำหนดตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ ประชาคมอาเซียนไว้อย่างชัดเจน วิเคราะห์ข้อมูลหาจุดเด่น/จุดด้อยในการดำเนินงานการจัดการ เรียนรู้ว่าดำเนินไปตามเป้าหมายและแผนงานที่ร่วมกำหนดไว้สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้น

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

จากการศึกษานิยามของภาวะผู้นำจากทัศนะของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นว่าการมองภาวะผู้นำในหลายทัศนะ เช่น เน้นให้ความสำคัญกับด้านคุณลักษณะ (Leadership Is A Trait) ด้านความสามารถ (Leadership Is An Ability) ด้านทักษะ (Leadership Is A Skill) ด้านพฤติกรรม (Leadership Is A Behavior) ด้านความสัมพันธ์ (Leadership Is A Relationship) และด้านกระบวนการของอิทธิพล (Leadership Is An Influence Process) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัจจุบันมีความเชื่อที่สอดคล้องกันว่า ภาวะผู้นำสามารถพัฒนาได้ จึงให้เน้น ความสำคัญของกระบวนการมีอิทธิพลที่มีต่อผู้ตามตลอดจนการใช้หลักจิตวิทยา แรงจูงใจ และ มนุษยสัมพันธ์ในการบริหารงาน (วร สุนทรายุทธ. 2551: 34 – 36)

4.1 ความสำคัญของภาวะผู้นำ

การบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ขึ้นอยู่กับ ผู้นำเป็นสำคัญ เพราะผู้นำนั้นถือได้ว่าเป็นหลักชัยของหน่วยงาน ผู้ที่จะเป็นหัวหน้าขององค์กรและ บุคคลภายในองค์กรได้ จะต้องมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลง และริเริ่ม สร้างสรรค์สิ่งแปลก ใหม่ให้เกิดขึ้น รวมทั้งสามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดีว่าอะไรคือสิ่งที่องค์กรจำเป็นต้องมีและต้องทำ เพื่อดำรงรักษาองค์กรไว้และสามารถเผชิญหน้ากับความจริงของโลกยุคสมัยใหม่ที่มักจะเกิด

เหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากปัจจัยสิ่งแวดล้อมทั้งจากภายในและภายนอกองค์การ และในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ เพราะผู้บังคับบัญชาหรือผู้นำนั้นถือได้ว่าเป็นหลักชัยของหน่วยงานผู้ที่จะเป็นหัวหน้าขององค์การและบุคคลภายในองค์การได้ จะต้องมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ให้เกิดขึ้น รวมทั้งสามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดีว่าอะไรคือสิ่งที่องค์การจำเป็นต้องมีและต้องทำเพื่อดำรงรักษาองค์การไว้และสามารถเผชิญหน้ากับความจริงของโลกยุคสมัยใหม่ที่มักจะเกิดเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากปัจจัยสิ่งแวดล้อมทั้งจากภายในและภายนอกองค์การ (วรณารถ แสงมณี. 2538: 20) ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์ (2530: 5) ให้ความเห็นว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำจะเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นว่า ผู้นำมีคุณสมบัติและภาวะผู้นำ มีความสามารถ และมีลักษณะผู้นำเหมาะสมเพียงใด ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ ในกรณีที่ผู้นำจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงองค์การเพื่อให้ทันกับสถานการณ์ในโลกปัจจุบัน ผู้นำขององค์การจะต้องทำการรณรงค์ติดต่อสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาให้เข้าใจ และรับทราบวิถีทางและนโยบาย ตลอดจนความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นและเสริมสร้างความร่วมมือในการปฏิบัติงานของบุคคลภายในองค์การให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้นำจึงต้องมีความสามารถในการจูงใจคนให้ทำงาน อาจกล่าวได้ว่า ผู้นำเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญที่สุดขององค์การ ถ้าองค์การใดได้ผู้นำที่มีคุณภาพมาทำหน้าที่เป็นผู้บริหาร องค์การนั้นก็ย่อมมีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า

4.2 ความหมายของภาวะผู้นำ

ความหมายของภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ของผู้ที่อยู่ร่วมกันในการทำงานโดยเกิดจากการยอมรับของกลุ่มคน เกิดจากอิทธิพลที่สร้างขึ้นจากการกระทำ ด้วยความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม เกิดจากความรู้ความสามารถตามที่ผู้อื่นมองเห็น หรือเกิดจากการได้รับเลือกโดยบุคคลที่ร่วมงานด้วย บุคคลเหล่านี้จะต้องเกิดการเรียนรู้ในการที่จะเป็นผู้นำ และสั่งสมประสบการณ์เพื่อที่จะก้าวไปเป็นผู้นำที่มีคุณภาพ โดยได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ดังนี้

กวี วงศ์พุ่ม (2542: 18) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการของการสร้างอิทธิพล โดยการกระทำของบุคคลที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นว่าเป็นอิทธิพลที่ถูกต้อง และการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายขององค์การ

ประเวศ วะสี (2544: 70 – 71) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำ คือ ภาวะที่ก่อให้เกิดศรัทธาเป็นที่ยอมรับและเกิดจุดมุ่งหมายร่วมกันในสังคมนั้นๆ

เนตร์พัฒนา ยาวีราข (2546: 1) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำ คือ บุคคลที่มีความสามารถในการบังคับบัญชาบุคคลอื่นโดยได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลอื่น เป็นผู้ทำให้บุคคลอื่นไว้วางใจ และให้ความร่วมมือ ความเป็นผู้นำเป็นผู้มีหน้าที่อำนวยความสะดวก หรือสั่งการบัญชาประสานงานโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ (Authority) เพื่อให้กิจการงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ต้องการ

ชาญชัย อาจินสมาจร (2546: 12) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำ คือ การกระทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จลุล่วงโดยผ่านผู้อื่น โดยมีจุดประสงค์ที่ต้องทำงานให้งานสัมฤทธิ์ผลผู้นำสามารถบรรลุสิ่งที่ต้องการจากการสนับสนุนของทีมงาน ซึ่งถูกชักจูงให้ดำเนินการตามภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และดลบันดาลให้เอกบุคคลหรือทีมสามารถทำในสิ่งที่ดีที่สุดเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ

ประทีป สยามชัย (2546: 12) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำ จากผลงานวิจัย ไว้ 6 ข้อ ดังนี้

1. กระบวนการที่ทำให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายจนสำเร็จ
2. การมีอิทธิพลทางเลือกทางเดิน และการออกความคิดเห็น
3. การปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและสมาชิกที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา
4. อิทธิพลที่มีเหนือกว่าและมากกว่ากลไกการทำงานที่เป็นปกติประจำวัน
5. อิทธิพลที่มีประสิทธิภาพ
6. ความจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องใช้อำนาจเพื่อควบคุมความคิดและการกระทำของผู้อื่น อย่างเหมาะสมและชอบธรรม

ดราฟท์ (Draft. 2005: 5) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำ (Leaders) และผู้ตาม (Followers) ที่มีความตั้งใจต่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและการเปลี่ยนแปลงนั้นสะท้อนจุดมุ่งหมายที่มีร่วมกันระหว่างผู้นำและผู้ตาม

นาฮาวานดี (Nahavandi. 2000: 6-7) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ 3 ส่วนด้วยกัน คือ 1.ภาวะผู้นำ คือ ปรากฏการณ์แบบกลุ่ม นั่นคือไม่มีผู้นำที่ปราศจากผู้ตามภาวะผู้นำนั้นอาจรวมถึงการมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีอิทธิพลต่ออีกคนหนึ่ง หรือการที่สามารถชักจูงใจผู้อื่นได้นั่นเอง 2.ผู้นำใช้อำนาจหรือชักนำกลุ่มให้เชื่อในการกระทำ หรือความสำเร็จในเป้าหมายนั้นๆ ดังนั้นภาวะผู้นำ คือ เป้าหมายของการดำเนินงานโดยตรงและบทบาทที่แสดงในกลุ่มและองค์กร 3. การแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้นำนั้น สันนิษฐานได้จากการแบ่งกลุ่มหรือการจัดลำดับชั้นภายในกลุ่ม บางกรณีลำดับชั้น เป็นปกติทั่วไปซึ่งง่ายต่อการบ่งบอกว่าใครเป็นผู้นำนั้นคือผู้นำจะอยู่ในลำดับบนสุด บางกรณีก็ซับซ้อนและบางครั้งก็มีการยืดหยุ่น

คาสต์; และโรเซนซ์เวียก (สันติ บุญภิรมย์. 2552: 230; อ้างอิงจาก Kast; & Rosenzweig. 1995. 54) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง 1 เป็นหน้าที่และ 2 เป็นสถานภาพของกลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการ นักบริหาร ผู้จัดการ นายจ้าง และหัวหน้า เป็นแบบอย่างดำเนินการในแต่ละประเภทซึ่งเรียกว่า ภาวะผู้นำ

ไวริช; และคุนตซ์ (อินทร กิตติก้อง. 2550: 7; อ้างอิงจาก Wehrich; & Koontz. 1993. Management a global Perspective) ได้สรุปถึงภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นเรื่องของการใช้อิทธิพล มีลักษณะเป็นศิลปะหรือกระบวนการในการจูงใจคนทำให้เกิดความเต็มใจและกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติตามเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสำเร็จตามเป้าหมาย

อีแวนชีวิช และแมทเทสัน (Ivancevich; & Matteson. 2002: 425) นิยามความหมายว่า ภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการของการใช้อิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายการดำเนินงานขององค์กร

ยุกส์ (Yukl. 2002: 44) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมส่วนตัวของบุคคลคนหนึ่งที่จะชักนำกิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

เบส (Bass. 1998: 389) ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ คือ ความสามารถที่ทำให้ บุคคลอื่นกระทำตามเขาด้วยความเต็มใจ โดยเฉพาะการเริ่ม ต้นของการเปลี่ยนแปลง

แมนส์ และซิมส์ (Manz; & Sims. 2002: 113) ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ คือ การสร้างอิทธิพลต่อบุคลากรหรือคณะทำงาน เพื่อให้การดำเนินงาน การทำกิจกรรมบรรลุเป้าหมายด้วยความสุขและความเต็มใจ

การดี อนันต์นาวิ (2552: 77) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำว่า ภาวะผู้นำหมายถึง กระบวนการและสถานการณ์ที่บุคคลหนึ่ง ได้เป็นที่ยอมรับให้เป็นผู้นำในกลุ่มและมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มบุคคลนั้น สมาชิกในกลุ่มเชื่อว่ามีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่กลุ่มเผชิญอยู่ได้ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่หรือการกระทำ ของผู้นำในการชักจูงหรือชี้นำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สันติ บุญภิรมย์ (2552: 230) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ศิลปะของบุคคลคนหนึ่งที่น่าให้บุคคลคนหนึ่งหรือบุคคลหลายคนได้แสดงพฤติกรรมของตนเองตามที่ผู้นำประสงค์ภายใต้สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งเพื่อให้บรรลุไปตามเป้าหมายของส่วนรวมหรือของผู้นำได้อย่างไม่มีเงื่อนไข

ชัยชาญ น้อยนันท; ทวี แยมดี; และ ลูกน้ำ มากกลิ่น (2551: 12) สรุปไว้ว่าความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำ คือ กระบวนการ การแสดงพฤติกรรม การใช้อิทธิพลของผู้นำที่ใช้ในการโน้มน้าวชักนำให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในองค์กรปฏิบัติตามความต้องการไปสู่เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วิเชียร วิทยอดุม (2550: 3) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ลักษณะส่วนตัวของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาเมื่อได้มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเป็นความสามารถที่เกิดขึ้นระหว่างที่มีการทำงานร่วมกันหรือร่วมอยู่ในเหตุการณ์เดียวกัน ในอันที่จะทำให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายและประสบความสำเร็จ ภาวะผู้นำจะมีมากมีน้อยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และการฝึกฝนของแต่ละบุคคล

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2540: 18) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำ คือพฤติกรรมของบุคคลการกำกับกิจกรรมของกลุ่มไปสู่เป้าหมายร่วมกัน

สรุปได้ว่าภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการหรือสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นโดยบุคคลคนหนึ่งที่มีอิทธิพลสามารถชักจูง โน้มน้าวใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามตนเองด้วยความเต็มใจ เป็นบุคคลที่เป็นศูนย์รวมของผู้ร่วมงาน เป็นผู้ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่องค์กรนั้นๆได้วางไว้จนสำเร็จ

4.3 แนวคิดของภาวะผู้นำทางวิชาการ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นหนึ่งในเงื่อนไขของปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนมีความคาดหวังสูงต่อผลสำเร็จที่จะเกิดขึ้น (Larson; et al. 2006: 22) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ (Hopkins. 2001: 16) และพบว่าองค์ประกอบความเป็นผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์และเป็นตัวทำนายความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน (Buzzi. 1991: 33) โดยเฉพาะครูเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้และการสอนในสถานศึกษาโดยตรง มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังนี้ สถาบันผู้นำแห่งนอร์ทดาโกต้า (North Dakota Lead – Center. 2001: 1) มีแนวคิดที่ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความหมายได้มากกว่าการนิเทศกระบวนการเรียนการสอน ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพจะต้องครอบคลุมทักษะการวางแผน การพัฒนา การทำให้เป็นผลสำเร็จ และการวัดผลที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนคุณภาพการเรียนรู้ภายในโรงเรียน

ยามาตะ (สุภักดาญจน์ ฤทธิ์ละคร. 2548: 12; อ้างอิงจาก Yamada. 2000. Elementary school Principals, Perceptions Of Responsibilities And Competencies For International Leadership. Ed.D. Dissertation) มีแนวคิดว่าการปฏิบัติงานของผู้นำทางวิชาการมีลำดับขั้นตอนซึ่งแต่ละขั้นตอนต่างมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เช่น กำหนดเป้าหมาย ความสัมพันธ์โรงเรียนและชุมชน การนิเทศและการประเมิน บรรยากาศของโรงเรียน ความร่วมมือในการสอนและการพัฒนาบุคลากร และได้เสนอขั้นตอนของภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนไว้อีก 6 ขั้นตอนดังนี้

1. ความสอดคล้องในการพัฒนาเป้าหมาย
2. การพัฒนาความร่วมมือของบุคลากร
3. ความต้องการของท้องถิ่น
4. การสนับสนุนจากชุมชน
5. การวางแผนดำเนินการ
6. การปฏิบัติงานในหน้าที่

วิลด์; และ ดิมมอคค์ (ประยูร อาคม. 2548: 13; อ้างอิงจาก Wildy; & Dimmock. 1993. Journal Of Educational Administration: 43-61) เสนอแนวคิดที่ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ กล่าวรวมถึงภาระงานของผู้บริหารหรือการมอบหมายงานให้ผู้อื่นปฏิบัติงานแทน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยภาระงานที่สำคัญต่างๆ ดังนี้ กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน เตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในกระบวนการเรียนการสอน กำกับติดตามการนิเทศครูเป็นคณะกรรมการอำนวยการหรือประสานงาน ส่งเสริมสัมพันธ์ภาพของบุคลากร

คุนาร์ต (สุภักดาญจน์ ฤทธิ์ละคร. 2548: 11; อ้างอิงจาก Cunard. 1990. Shairng instructional Leadership: A View To Stenghtening The Principal, Position: 30-34) สรุปไว้ว่าบทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการจำเป็นต้องสร้างวิสัยทัศน์ เช่น

วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมนักเรียนสำหรับสังคมไทยในอนาคต ผู้นำจะต้องกำหนดว่า ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาไปในทิศทางใดจะเลือกนำวิธีการสอนรูปแบบใดมาใช้ จะจัดกระบวนการสอนอย่างไร มีข้อตกลงอะไรและคณะทำงานจะปฏิบัติหน้าที่อย่างไร เป็นต้น

ไพเราะ พัตตาสังห์ (2554: 14) ได้สรุปถึงภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารในการใช้อิทธิพล กระบวนการให้ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนให้สำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

ชฎากาญจน์ เจริญชนม์ (2553: 40) ได้สรุปถึงภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ สามารถให้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำและการบริหารและนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางวิชาการให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในที่สุด

น้ำฝน รักษากลาง (2553: 14) ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมและสนับสนุนต่อกลุ่มที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยการนำความรู้ ทักษะต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติภาระหน้าที่เพื่อนำผู้ร่วมงานให้ร่วมมือปฏิบัติงานไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน ซึ่งผู้ร่วมงานสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจน

โกศิษฐ์ เปลรินทร์ (2552: 46) สรุปถึงภาวะผู้นำวิชาการไว้ว่า เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารหลักสูตรและการสอนการพัฒนา นักเรียนการพัฒนาครูและการส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้

จุฑามาศ อินนามเพ็ง (2552: 28) สรุปถึงภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการนำและการบริหารบุคคลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้กระทำ หรือจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพจะแสดงบทบาทให้เห็นชัดเจนในด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมในการดำเนินการใช้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และงานด้านวิชาการ

สารัตน์ พวงเงิน; และอาคม มหามาศย์ (2551: 16-17) นำเสนอแนวคิด ถึงภาวะผู้นำทางวิชาการว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การแสดงบทบาทในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงการนำ การสั่งการบริหารงานบุคคลในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาในการปรับปรุง และการจัดกิจกรรมทางวิชาการ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) การบริหารจัดการโรงเรียน (school management) 2) การบริหารและจัดการหลักสูตรและการสอน (Curriculum And Instruction Management) 3) การบริหารตนเอง ที่งาน และชุมชน (Community, Term And Personal Management)

ถาวร เสงี่ยม (2550: 150) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการนำความรู้ แนวคิด วิธีการ ตลอดจนเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการบริหารจัดการ ให้เกิดประโยชน์กับคณะครูและนักเรียน

สิรธานี วสุภัทร (2551: 29) ได้นิยามความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่สามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือชี้แนะให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมถึง และประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

กลิคแมน (Glickman. 1985; citing Blasé; & Blasé. 2000: 131) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการคือการพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาหลักสูตร

เกอร์วิน (Girvin. 2001: 1) ได้กล่าวถึงผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการว่า ผู้บริหารถือเป็นแกนกลางของความพยายามในฐานะผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ผู้จัดระเบียบองค์การ ผู้นำและผู้ประเมินเพื่อเป็นการรับประกันความก้าวหน้าทางวิชาการของโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้สูงขึ้น

แมคอีแวน (McEwan. 2003: 6) ได้นิยามความหมายของ ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อกระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วยครู นักเรียนและหลักสูตรมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มเพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียน บรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้

5. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูมีความหมายต่างจากผู้นำโรงเรียน โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูมีพฤติกรรมในการตั้ง เป้าหมายอย่างชัดเจน การจัดสรรทรัพยากรในการเรียนการสอนการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดทำแผนการสอน การประเมินการสอน และความรับผิดชอบ และสนับสนุนความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน (Flath. 1989: 56) เน้นคุณภาพการเรียนรู้สู่วิสัยทัศน์และมาตรฐานของโรงเรียน รวมทั้ง มีพฤติกรรมเป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ (Learning Leader) เหนือผู้นำการสอน (Instructional Leader) (DuFour. 2002: 43) โดยตั้งความคาดหวังสูงในการปฏิบัติงาน สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ (Blasé; & Blasé. 2000: 31) อีกทั้งแสดงให้เห็นถึงการนิเทศ การแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ สนับสนุนการมีส่วนร่วม พัฒนาความเป็นมืออาชีพ เพื่อนำไปสู่การสอนที่มีประสิทธิภาพ (Weindling. 1990: 13) รู้ถึงการบริหารชั้นเรียน การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ทางบวก และรู้ถึงความ

ต้องการและความจำเป็นของนักเรียน (Whitaker. 1997: 56) โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการของครู มีพฤติกรรมเด่นชัด ดังนี้ (Chekley. 2000: 21)

1. เน้นการจัดการเรียนรู้โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์
2. พัฒนาแผนมากกว่าการรักษา
3. พัฒนาแหล่งเรียนรู้
4. ใช้เวลากับคนมากกว่าการแก้ปัญหาทางาน
5. การให้การนิเทศภายในสถานศึกษา
6. พัฒนาสื่อนวัตกรรม
7. ใช้การเสริมแรงมากกว่าการใช้อำนาจ
8. การพัฒนาหลักสูตร

แลมเบิร์ต (Lambert. 2002: 45) นำเสนอพฤติกรรมของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูดังนี้

1. การออกแบบหลักสูตร ปรัชญา และความเชื่อ แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการ พัฒนาหลักสูตร แหล่งและทรัพยากรในการพัฒนาหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญในการทำหลักสูตรตลอดจนการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ความแตกต่างของรูปแบบ และวิธีการสอนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอน เทคโนโลยีในการสอน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยเน้นเทคโนโลยีในการเรียนการสอน

3. การนิเทศภายในสถานศึกษาแก่ครู รวมถึงวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน

4. ยุทธศาสตร์การสอน การบูรณาการเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน

5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

วิลสัน (Wilson. 2004: 37) สรุปถึงการเน้นพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู โดยสรุปว่า การเปลี่ยนแปลงไม่ใช่การจัดการ และไม่ใช่ว่าการควบคุม แต่การเปลี่ยนแปลงจะมุ่งสู่การนำ ในเรื่องต่อไปนี้

1. มีความชัดเจน (Clarity) เข้าใจและรู้ถึงการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองท้องถิ่น

2. ความเกี่ยวข้อง (Relevance) รู้ถึงความเกี่ยวข้อง และความหมายของการเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้

3. จินตภาพของการดำเนินงาน (Action Images) รู้ถึงกิจกรรมสำคัญ มองภาพถึงอนาคตที่จะไปและอะไรที่ต้องปฏิบัติ

4. เต็มใจและตั้งใจ (Will) มีความสนใจ ใช้แรงจูงใจ และความตั้งใจสู่การปฏิบัติหรือเป้าหมาย

5. ทักษะ (Skill) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางบวก และการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ฮาลเวอร์สัน (Halverson. 2001: Online) สรุปถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่มีประสิทธิผล ดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีโรงเรียนด้านการสื่อสารและการวิจัย ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง
2. แก้ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศ การประเมินผลการสอน การพัฒนาทีมงานการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
3. มีทักษะการปฏิสัมพันธ์ การตัดสินใจ การประยุกต์ การตั้งเป้าหมาย และการวางแผนการสอน เป็นต้น

ขณะเดียวกันภาวะผู้นำทางวิชาการของครู มีพฤติกรรมสำคัญ ดังนี้ (Manz; & Sims. 2002: 45)

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา
4. สื่อสาร มีการกระจายเป้าหมายในการทำงานร่วมกับบุคลากร สามารถตั้งเป้าหมายร่วมกัน มีการสื่อสาร และมุ่งพันธกิจให้ประสบผลสำเร็จ
5. กำกับติดตามการเรียนการสอน โดยมีการพูดคุยแบบทางการและไม่เป็นทางการให้ข้อมูลย้อนกลับ และใช้แรงจูงใจอย่างหลากหลาย

6. การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

นอกจากนี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู มีพฤติกรรมสำคัญ ดังนี้ (Waters; & Maranon. 2006: 23; & Lashway. 2002: 25)

1. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้
2. ให้การนิเทศแก่ผู้ร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ มีเทคนิคจูงใจให้เพื่อนครูร่วมงานอย่างมีความสุข
3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สร้างบรรยากาศทางบวกในการเรียนรู้ เน้นสภาพและบรรยากาศการเรียนรู้ บรรยากาศแห่งการมีส่วนร่วม

4. พัฒนาหลักสูตร
5. การบริหารทรัพยากรการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ อาคารสถานที่และเทคโนโลยี
6. การสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยความสะดวก รวดเร็ว
7. การพัฒนานักเรียน

นอกจากนี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูยังมีพฤติกรรม ดังนี้ (Whitaker. 1997: 27)

1. จัดการทรัพยากร โดยตระหนักถึงความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรในการเรียนการสอน รวมถึงการสนับสนุนในการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นมาตรฐาน
2. ใช้ทรัพยากรในการเรียนการสอน การใช้ข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์การนำกระแสด้าน กระแสสังคม แนวโน้มและการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัย สัมพันธ์กับหลักสูตร ยุทธศาสตร์การสอนและการประเมินผล

3. สื่อสารที่มีประสิทธิผล โดยการใช้การพูดและการเขียนที่มีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

4. แปลงวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ มีความมุ่งมั่น ให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ สามารถออกแบบการเรียนการสอน และมีการประเมินผลตามมาตรฐานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

5. การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ เน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่มีประสิทธิผล มีดังนี้ (Murphy. 1990: 169)

1. พัฒนาเป้าหมายและพันธกิจและถ่ายโอนสู่การปฏิบัติอย่างมืออาชีพ
2. บทบาทหน้าที่ในการสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ
3. สนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ
4. พัฒนาและสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในปัจจุบันจะเน้นความสามารถในการให้การนิเทศแก่เพื่อนครู (Stronge. 1988: 67) การพัฒนาและการให้การฝึกอบรมสู่มืออาชีพ (Hallinger. 1989: 12) ส่วนในอนาคตจะเน้นความสามารถในการขับเคลื่อนแบบซับซ้อน การปฏิสัมพันธ์ การตัดสินใจและทำงานแบบมีส่วนร่วม เน้นการทำงานตามมาตรฐาน (Smylie; & Conyers. 1991: 13) มีการสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานร่วมกับชุมชน ปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐาน และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน (Stronge. 1993: 1 – 7) นอกจากนี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู มีดังนี้ (Scheerens; & Bosker. 1997: 90; & Hill. 2002: 53)

1. สามารถบริหารจัดการชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. สามารถควบคุมการใช้สื่อเทคโนโลยีให้มีคุณภาพ
3. สามารถอำนวยความสะดวกในการทำงานเป็นทีม
4. สามารถสร้างสรรค์บรรยากาศการเรียนรู้ทางบวกและทำงานอย่างมืออาชีพ
5. สามารถให้การนิเทศภายในสถานศึกษา บำรุงขวัญกำลังใจแก่บุคลากรได้

กอทท์ลี และโรเจอร์ (Gottlie; & Rogers. 2010: Online) สรุปถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ดังนี้

1. สามารถทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ใช้รูปแบบการทำงานแบบมีส่วนร่วม ทั้งการวางแผน การดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการประเมินผล
3. เข้าใจบริบทของโรงเรียนทั้งโครงสร้าง วัฒนธรรม ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ระบุและสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานและสามารถท้าทายใจให้เพื่อนครูทำงานด้วยความเต็มใจ

5. เน้นการปฏิรูป การปรับปรุงการเรียนรู้ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศงานวิจัย เป็นพื้นฐานในการทำงาน

นอทกิน (Notkin. 2010: Online) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ดังนี้

1. สามารถทำวิจัยได้เป็นอย่างดี มีทักษะการปฏิสัมพันธ์ ให้การนิเทศและจูงใจบุคลากรทำงานด้วยความสุข
2. มีความสามารถในการทำงานแบบมีส่วนร่วม อำนวยความสะดวกในการทำงานให้งานราบรื่นและตอบสนองความต้องการของบุคลากร รวมถึงนักเรียนได้เป็นอย่างดี
3. ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง เน้นระบบรางวัลมากกว่าการลงโทษ มุ่งผลสัมฤทธิ์และ คุณภาพเป็นสำคัญ
4. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการเรียนรู้ ยกกระตักการเรียนรู้การสอนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

จากการศึกษาแนวคิด องค์ประกอบเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 ตารางแสดงการวิเคราะห์และสังเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการ

ด้าน	นักวิจัย												สรุป	ผู้วิจัยคัดเลือก
	1. เชคเคย์ (Chekley, 2000)	2. แลมเบิร์ต (Lambert, 2002)	3. ฮาร์เดน และ ไวท์เทคเคอร์ (Harden, 1988; 9 – 22; Whitaker, 1997)	4. แมนส์ และ ซิมส์ (Manz & Sims, 2002)	5. แบลส และ แบลส (Blasé, & Blasé, 1999; 140 – 144)	6. ฮาลเวอร์สัน (Halverson, 2001)	7. นอทกิน (Notkin, 2010)	8. วอเตอร์ส และ มาซาโน (Waters & Marzano, 2006)	9. กอทท์ลี และ โรเจอร์ส (Gottlie & Rogers, 2010)	10. เดอร์สัน (Anderson, 2000)	11. วิลสัน (Wilson, 2004)	12. โรเซนเน (Roseanne, 2010)		
1. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	✓	✓		✓	✓		✓			✓		7	✓
2. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	✓	✓	✓		✓	✓		✓			✓	✓	9	✓
3. การพัฒนาบุคลากร	✓	✓		✓	✓					✓			3	
4. การพัฒนาสื่อวัตกรรมการ	✓	✓	✓			✓		✓			✓		8	✓
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา	✓	✓	✓		✓			✓		✓	✓		4	
6. การพัฒนาหลักสูตร	✓	✓	✓		✓	✓		✓				✓	7	✓
7. การประเมินผล					✓	✓					✓		3	
8. การจัดบรรยากาศเชิงบวก			✓			✓	✓	✓					4	
9. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	9	✓
10. การแก้ปัญหา										✓	✓	✓	3	
11. การพัฒนาแผนการสอน		✓				✓			✓				3	
12. การใช้แรงจูงใจ				✓	✓		✓					✓	4	

จากการวิเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูผู้วิจัยคัดเลือกตัวแปรที่นักวิชาการมีความคิดเห็นสอดคล้องกันตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ได้ตัวแปรทั้งสิ้น 5 ด้าน 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 4) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และ 5) การพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา ผู้วิจัยจะได้กล่าวในรายละเอียดของภาวะผู้นำทางวิชาการในแต่ละด้านในโอกาสต่อไป

5.1 การพัฒนาหลักสูตร

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนาหลักสูตรนั้นว่ามีความสำคัญเพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนหัวใจของการจัดการเรียนการสอนของครู การพัฒนาหลักสูตรจึงมีหลักการสำคัญดังนี้

หลักสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรมีดังนี้ (Gayle. 2010: Online)

1. หลักสูตรเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความเข้าใจของผู้เรียนในโรงเรียนหลักสูตรเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียนในการเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและตอบสนองความต้องการการท้าทาย
2. หลักสูตรเป็นพื้นฐานของผู้เรียนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และกำหนดเป้าหมายในอนาคตการพัฒนาหลักสูตรเน้นการเรียนรู้และการประเมินผลสู่ความเป็นมาตรฐานทั้งความรู้สติปัญญา นิสัยความคิดคุณธรรมความดีงามและการเป็นสมาชิกของสังคม
3. ผู้เรียนและครูมีความมุ่งมั่นในความร่วมมือทำงานในโรงเรียนการพัฒนาการเรียนรู้ในชั้นเรียนการเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต
4. การประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญมีการวางแผนพัฒนาทั้งการประเมินแบบทางการและไม่เป็นทางการเน้นการเรียนรู้และเป้าหมายในการเรียนรู้
5. มีการจัดสร้างหลักสูตรให้สัมพันธ์กับโรงเรียนอื่นครูและผู้บริหารโรงเรียนมีการนำหลักสูตรไปใช้ให้สัมพันธ์กับโรงเรียนอื่นเกิดความร่วมมือเป็นเครือข่าย

นอกจากนี้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญสำหรับภาวะผู้นำครูต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องดังนั้นจึงต้องมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตร (นิรมล ศตวุฒิ; และคณะ. 2546: 11)

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเป็นการวิเคราะห์ปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้เรียนสังคมและเนื้อหาความรู้โดยแบ่งได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปรัชญาการศึกษาและจิตวิทยาการเรียนรู้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดของนักปรัชญาและนักจิตวิทยาแล้วนำแนวคิดเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร
2. การวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนมีจุดประสงค์เพื่อพิจารณาความต้องการของผู้เรียนและพัฒนาหลักสูตรให้สนองตอบความต้องการเหล่านั้น
3. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมเพื่อศึกษาสภาพสังคมในปัจจุบันและอนาคตทั้งด้านเศรษฐกิจการเมืองการปกครองวัฒนธรรมระบบครอบครัวค่านิยมของสังคมรวมถึงความเปลี่ยนแปลงทางสังคมแล้วนำมาพัฒนาหลักสูตรที่เตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะไปดำรงชีวิตและปฏิบัติในสังคมนั้น

4. การวิเคราะห์เนื้อหาความรู้เพื่อศึกษาลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาความรู้ในศาสตร์ต่างๆตลอดจนความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิทยาการเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรที่ประกอบด้วยเนื้อหาความรู้ที่ทันสมัย

ขั้นที่ 2 การกำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นการนำข้อมูลพื้นฐานที่วิเคราะห์และรวบรวมได้ในขั้นที่ 1 มาเป็นแนวคิดและตัวชี้้นำในการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรในหลักการและกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนจบหลักสูตรในจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนว่าจะมีความรู้ทักษะแนวคิดอะไรมีเจตคติอย่างไรสามารถทำอะไรได้และเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้อย่างไร

ขั้นที่ 3 การเลือกและจัดเนื้อหาและประสบการณ์ในหลักสูตร

1. เลือกและจัดเนื้อหาและประสบการณ์ที่ช่วยเอื้อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามที่คาดหวังไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือบรรลุดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาหรือหัวเรื่องของเนื้อหาและเวลาเรียน
3. จัดทำคำอธิบายของเนื้อหาของแต่ละรายวิชาหรือแต่ละหัวเรื่อง

ขั้นที่ 4 การกำหนดแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแนวทางการประเมินหลักสูตร

1. การกำหนดแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการกำหนดวิธีการประเมินผลพร้อมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินได้ว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะตามที่คาดหวังไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. การกำหนดแนวทางการประเมินหลักสูตรเป็นการกำหนดรูปแบบที่จะใช้ในการประเมินหลักสูตรหรือวิธีการที่จะใช้ในการประเมินหลักสูตร

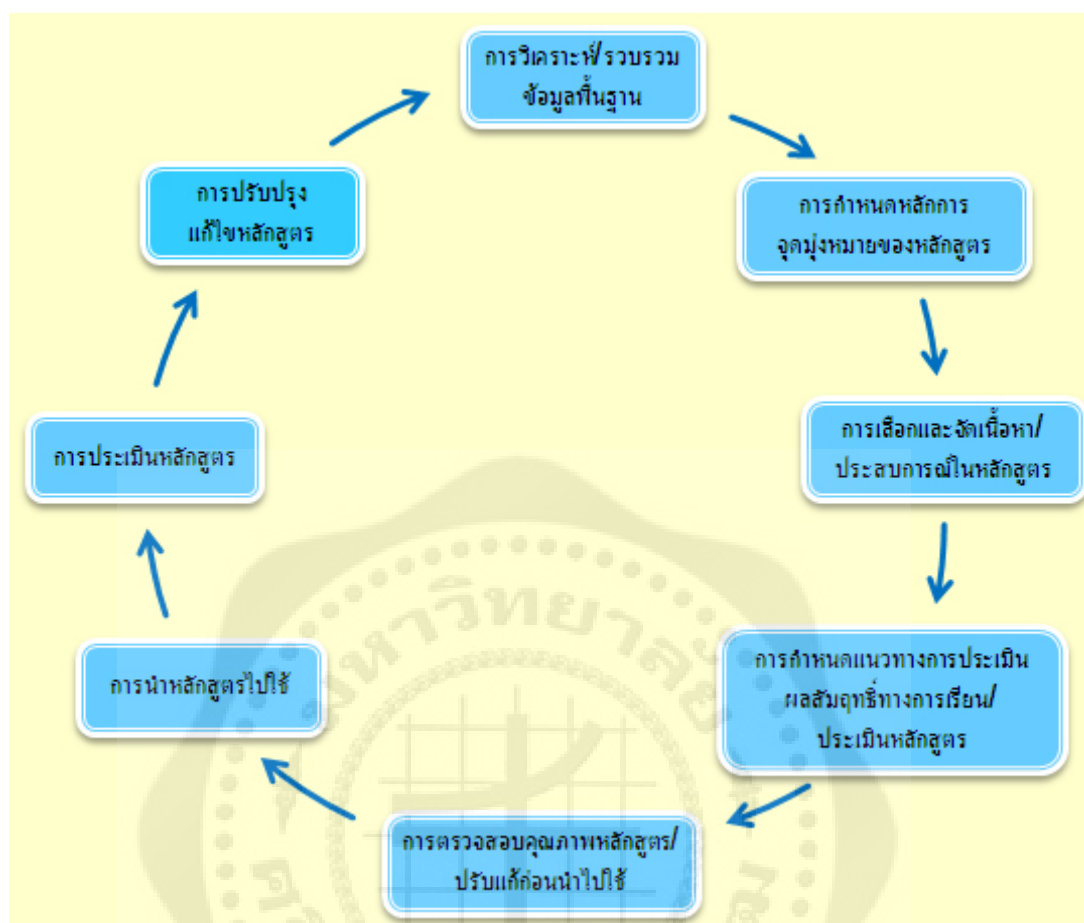
ขั้นที่ 5 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและปรับปรุงก่อนนำไปใช้เป็นขั้นที่นำหลักสูตรที่ร่างเสร็จแล้วไปตรวจสอบซึ่งมีวิธีการตรวจสอบได้หลายวิธีเช่นการใช้รูปแบบการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรการตรวจสอบกับลักษณะของหลักสูตรที่ดีการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญหรือคณะกรรมการหรือวิเคราะห์แต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรเพื่อพิจารณาความเหมาะสมเป็นต้นแล้วนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขร่างหลักสูตรให้ดีขึ้นเตรียมพร้อมที่จะนำไปใช้

ขั้นที่ 6 การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นนำหลักสูตรที่ตรวจสอบคุณภาพและแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการต่างๆที่มั่นใจว่าได้มีการใช้หลักสูตรอย่างเหมาะสมเช่นวางแผนการสอนทดสอบก่อนเรียนจัดการเรียนการสอนและบริหารหลักสูตรประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเป็นต้น

ขั้นที่ 7 การประเมินหลักสูตรเป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบทุกขั้นตอนแล้วนำผลจากการประเมินมาพิจารณาร่วมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพื่อตัดสินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรและนำผลการประเมินมาปรับปรุงประสิทธิภาพของหลักสูตร

ขั้นที่ 8 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเป็นการนำผลการประเมินหลักสูตรมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในกรณีผลการประเมินพบข้อบกพร่องหรือปัญหาอุปสรรคในส่วนปลีกย่อยผู้พัฒนาหลักสูตร

จะดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรหากพบข้อบกพร่องหรือปัญหาอุปสรรคในประเด็นใหญ่ซึ่งจะต้องเปลี่ยนโครงสร้างของหลักสูตรจะดำเนินการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรสรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรดังภาพประกอบด้านล่าง

ภาพประกอบ 2 การพัฒนาหลักสูตร

ที่มา: นิรมลศตวุฒิ. (2543). การพัฒนาหลักสูตร. หน้า 61.

สญามล ทองแก้ว (2551: ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น ทั้งในด้านการวาง จุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล เพื่อให้เหมาะสมกับ ความต้องการของบุคคลและสภาพสังคม ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรนั้นเกิดได้ 2 ลักษณะ คือ การ ปรับปรุงและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถาบันการศึกษา จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งการ ประเมินผล ส่วนคำว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนั้น หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจาก เดิม เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ขึ้นมาใหม่

ทาบา (Taba. 1962: 10) ได้นำเสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามขั้นตอนรวมทั้งสิ้น 7 ขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนการศึกษาความต้องการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกครูจะต้องวิเคราะห์ประสบการณ์ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ครูจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

3. การเลือกเนื้อหาครูเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาให้ผู้เรียนศึกษาโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์เนื้อหาที่เลือกมานั้นจะต้องมีความตรง (Validity) ตามวัตถุประสงค์และมีนัยสำคัญ (Significance) ต่อผู้เรียน

4. การจัดการกับเนื้อหาเนื้อหาที่คัดเลือกมานั้นครูจะต้องนำมาจัดเรียงลำดับ (Sequence) โดยใช้เกณฑ์ให้เชื่อมโยงและให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ที่จะสอนในแต่ละระดับของนักเรียน

5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ครูจะต้องพิจารณาเรื่องของการจัดเรียงลำดับประสบการณ์และจะต้องเลือกวิธีการเรียนรู้ที่จะสร้างประสบการณ์แก่นักเรียนตามวัตถุประสงค์

6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครูจะต้องคำนึงถึงยุทธศาสตร์ในการพัฒนากระบวนการสร้างมโนทัศน์และคำนึงถึงเนื้อหาสาระสอดคล้องกับประสบการณ์และความสนใจของนักเรียนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องและตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล

7. การวินิจฉัยว่าสิ่งที่จะประเมินคืออะไรและจะใช้วิธีการและเครื่องมือใดในการประเมินผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยจะต้องตอบคำถามว่าจะประเมินคุณภาพของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้อย่างไรและจะใช้เครื่องมือและวิธีการใดในการประเมินบทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในการพัฒนาหลักสูตรจะเน้นกระบวนการพัฒนาและจัดระบบงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายการจัดหลักสูตรเน้นการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยจะต้องเน้นการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิผลและมีวิธีการดังนี้ (Alonsabe. 2009: Online)

ในระดับโรงเรียน

1. พัฒนาวิสัยทัศน์ของโรงเรียนโดยเน้นหลักสูตรให้มีคุณภาพ
2. สนับสนุนพันธกิจตามวิสัยทัศน์
3. พัฒนาแผนการเรียนรู้ของโรงเรียน
4. พัฒนาแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. บูรณาการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลงในหลักสูตร
6. จัดลำดับและการดำเนินงานให้สอดคล้องกับหลักสูตร
7. กำกับและประเมินการนำหลักสูตรไปใช้

ในระดับชั้นเรียน

1. พัฒนาปฏิทินและวางแผนการปฏิบัติของหลักสูตร
2. พัฒนาหน่วยการเรียนรู้

3. สร้างหลักสูตรเสริมเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน
4. ประเมินหลักสูตร
5. ประกันคุณภาพของหลักสูตร
6. ปรับปรุงหลักสูตร

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรคือพฤติกรรมของครูในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร สร้างหลักสูตรเสริมเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน จัดทำตารางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ ประเมินผลการใช้ตามหลักสูตร จัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการที่เตรียมไว้ ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลในการพัฒนา และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

5.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีความสำคัญเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของครูเพราะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายผู้วิจัยจะกล่าวในรายละเอียดเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในลำดับต่อไป

5.2.1 ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้เป็นอย่างยิ่งจึงได้กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ไว้ในมาตรา 25 ดังนี้

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบได้แก่ห้องสมุดประชาชนพิพิธภัณฑ์หอศิลป์สวนสัตว์สวนสาธารณะสวนพฤกษศาสตร์อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศูนย์การกีฬาและนันทนาการแหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพสำหรับความสำคัญของแหล่งเรียนรู้กรมวิชาการ (2545: 150) ได้แบ่งออกเป็นข้อๆดังนี้ 1) เป็นแหล่งการศึกษาตามอัธยาศัย 2) เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) เป็นแหล่งปลูกฝังนิสัยรักการอ่านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 4) เป็นแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์ภาคปฏิบัติและ 5) เป็นแหล่งสร้างเสริมความรู้ความคิดวิทยาการและประสบการณ์

ดารี บุญชู (2548: 27) ได้สรุปความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. เป็นแหล่งที่รวมขององค์ความรู้อันหลากหลายพร้อมที่จะให้นักเรียนเข้าไปศึกษาค้นคว้าด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไปของแต่ละบุคคลและเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. เป็นแหล่งเชื่อมโยงให้สถานศึกษาและชุมชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันทำให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแก่บุตรหลานของตน

3. เป็นแหล่งข้อมูลที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสนใจที่จะเรียนรู้เกิดความสนุกสนานและไม่เกิดความเบื่อหน่าย

4. ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการได้คิดเองปฏิบัติเองและสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ขณะเดียวกันสามารถเข้าร่วมกิจกรรมและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

5. ทำให้นักเรียนได้รับการปลูกฝังให้รู้และรักท้องถิ่นของตนมองเห็นคุณค่าและตระหนักถึงปัญหาในชุมชนของตนพร้อมที่จะเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

กึ่งแก้ว อาริรัตน์ และคนอื่นๆ (2548: 118) ได้ให้ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ดังนี้

1. กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อที่หลากหลายหลาย

2. ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ให้ลึกซึ้งขึ้นโดยใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลและสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูล

3. กระตุ้นให้มุ่งเน้นลงลึกในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งผลักดันให้นักเรียนแสวงหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้นสามารถสร้างผลผลิตในการเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น

4. เสริมสร้างการเรียนรู้จนเกิดทักษะในการแสวงหาข้อมูลที่มีประสิทธิภาพโดยอาศัยการสร้างความรู้ความตระหนักเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับธรรมชาติและ ความแตกต่างของข้อมูล

5. เสริมสร้างการพัฒนาทักษะการคิดเช่นการแก้ปัญหาการให้เหตุผลและการประเมินอย่างมีวิจารณญาณโดยอาศัยการวิจัยอิสระและการควบคุมข้อมูล

6. เปลี่ยนเจตคติของครูและนักเรียนที่มีต่อเนื้อหาวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

7. พัฒนาทักษะการวิจัยและความเชื่อมั่นในตนเองในการค้นหาข้อมูลโดยบูรณาการทักษะการใช้ห้องสมุดเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

8. เพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการในด้านเนื้อหาเจตคติและการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยอาศัยแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขเกิดความสนุกสนานและมีความสนใจที่จะเรียนรู้ไม่เกิดความเบื่อหน่ายทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการได้คิดเองปฏิบัติเองและสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ขณะเดียวกันสามารถเข้าร่วมกิจกรรมและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และทำให้นักเรียนได้รับการปลูกฝังให้รู้และรักท้องถิ่นของตนมองเห็นคุณค่าและตระหนักถึงปัญหาในชุมชนของตนพร้อมที่จะเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

5.2.2 ความหมายของแหล่งเรียนรู้

กรมวิชาการ (2545: 150) ได้ให้ความหมายของแหล่งเรียนรู้ไว้ว่าแหล่งเรียนรู้หมายถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารสารสนเทศแหล่งความรู้ทางวิทยาการและประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องจากแหล่งต่างๆเพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 43) ได้ให้ความหมายของแหล่งเรียนรู้หมายถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารสารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนให้นักเรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ดำริ บุญชู (2548: 27) สรุปไว้ว่าแหล่งเรียนรู้หมายถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารความรู้ประสบการณ์ทั้งหลายที่สามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการคิดเองปฏิบัติเองและสร้างความรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยและต่อเนื่องจนเกิดกระบวนการเรียนรู้และสุดท้ายจะเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2548: 80) ได้กำหนดความหมายของแหล่งเรียนรู้ไว้ว่าแหล่งเรียนรู้หมายถึงแหล่งหรือที่รวบรวมซึ่งอาจเป็นสภาพสถานที่หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วยข้อมูลข่าวสารความรู้และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอนหรือศูนย์กลางการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้ที่มีกำหนดเวลาเรียนยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของนักเรียนการประเมินและการวัดผลการเรียนมีลักษณะเฉพาะที่สร้างขึ้นให้เหมาะสมกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นรูปแบบเดียวกันกับการประเมินผลในชั้นหรือห้องเรียน

บงอร สุริยคุปต์ (2553: 24) ได้ให้ความหมายแหล่งเรียนรู้หมายถึงแหล่งซึ่งอาจเป็นสภาพสถานที่หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วยข้อมูลข่าวสารความรู้และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอนหรือเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้ที่มีกำหนดเวลาเรียนยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของนักเรียนการประเมินและการวัดผลการเรียนมีลักษณะเฉพาะที่สร้างขึ้นให้เหมาะสมกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นรูปแบบเดียวกันกับการประเมินผลในชั้นหรือห้องเรียนโดยสรุปแหล่งเรียนรู้หมายถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารสารสนเทศและประสบการณ์อาจเป็นสภาพสถานที่หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วยข้อมูลความรู้และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอนรวมทั้งสนับสนุนให้นักเรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

5.2.3 ประเภทของแหล่งเรียนรู้

กรมวิชาการ (2545: 151) ได้จัดประเภทของแหล่งเรียนรู้ไว้เป็น 3 ประเภทได้แก่

1. แหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเป็นประสบการณ์ที่นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้จากสภาพจริงเช่นอุทยานแห่งชาติสวนพฤกษชาติภูเขาทะเลแม่น้ำลำคลองปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเช่นฝนดาวตกลำน้ำท่วมแผ่นดินไหว เป็นต้น

2. แหล่งเรียนรู้ที่จัดขึ้นหรือสร้างขึ้นซึ่งมีทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ได้สะดวกและรวดเร็วแหล่งการเรียนรู้ได้แก่ 1) แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องศูนย์วิชาการ ห้องปฏิบัติการต่างๆ สวนวิทยาศาสตร์ สวนวรรณคดีสวนสมุนไพรสวนสุขภาพสวนธรรมชาติสวนนกกีฬาคีฬาเป็นต้น 2) แหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ได้แก่ ศาลาสถานพิพิธภัณฑ์สถาบันค้นคว้าวิจัยสถานประกอบการแหล่งวิทยาการแหล่งบริการสวนสัตว์สวนสาธารณะหอศิลป์ห้องสมุดประชาชนเรือห้องสมุดรถห้องสมุดเคลื่อนที่ศูนย์กีฬาศูนย์การค้าเครือข่ายสารสนเทศเป็นต้น

3. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ครูผู้ปกครองบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นเช่นบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาทางภาษาเพลงพื้นบ้านพิธีกรรมต่างๆ ศิลปินแห่งชาติบุคคลสำคัญในชุมชนเป็นต้น

คำริ บุญชู (2548: 28) ได้จำแนกประเภทของแหล่งเรียนรู้ไว้ 4 ประเภทคือ

1. แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ได้แก่ บุคคลทั่วไปที่อยู่ในชุมชนซึ่งสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้เช่นชาวนาชาวสวนชาวไร่ช่างฝีมือพ่อค้านักธุรกิจพนักงานบริษัทข้าราชการเกษียณสมัศิลปินนักกีฬาเป็นต้น

2. แหล่งเรียนรู้ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเช่นสถานที่สำคัญทางด้านประวัติศาสตร์โบราณสถานสถานที่ราชการสถาบันทางศาสนาพิพิธภัณฑ์ตลาดร้านค้าห้างร้านบริษัทธนาคารโรงแรมสหกรณ์โรงงานอุตสาหกรรมห้องสมุดถนนสะพานเขื่อนฝายตลิ่งน้ำสวนสาธารณะสนามกีฬาสนามบิเป็นต้น

3. แหล่งเรียนรู้ประเภททรัพยากรธรรมชาติเช่นภูเขาป่าไม้พืชดินหินแร่ทะเลเกาะแม่น้ำห้วยหนองคลองบึงน้ำตกทุ่งนาสัตว์ป่าสัตว์น้ำเป็นต้น

4. แหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรมทางสังคมประเพณีและความเชื่อ ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านการเล่นพื้นบ้านกีฬาพื้นบ้านวรรณกรรมท้องถิ่นศิลปะพื้นบ้านดนตรีพื้นบ้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ประจำวันแต่ถ้าแบ่งแหล่งเรียนรู้ตามสถานที่ตั้งสามารถแบ่งได้ 2 ประเภทคือ 1) แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนห้องสมุดเคลื่อนที่มุมหนังสือในห้องเรียนห้องพิพิธภัณฑ์ห้องมัลติมีเดียห้องคอมพิวเตอร์ห้องอินเทอร์เน็ตศูนย์วิชาการศูนย์โสตทัศนศึกษาศูนย์สื่อการเรียนการสอนศูนย์พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนสวนพฤกษศาสตร์สวนวรรณคดีสวนสมุนไพรสวนสุขภาพสวนธรรมชาติสวนนกกีฬาคีฬาเป็นต้น 2) แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเช่นห้องสมุดประชาชนพิพิธภัณฑ์หอศิลป์สวนสัตว์สวนสาธารณะสวนพฤกษศาสตร์อุทยานวิทยาศาสตร์ศูนย์กีฬาศูนย์เยาวชนภูมิปัญญาท้องถิ่นศูนย์วัฒนธรรมศูนย์หัตถกรรมวัดมัสยิดครอบครัวชุมชนสถานประกอบการองค์การภาครัฐและเอกชน

สรุปได้ว่าแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทล้วนเป็นส่วนเติมเต็มให้กับการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนทั้งการมีส่วนร่วมและการลงมือปฏิบัติจริงทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้นเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนอย่างแท้จริงจากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ข้างต้นจะเห็นได้ว่าแหล่งเรียนรู้หมายถึง

แหล่งข้อมูลข่าวสารความรู้และประสบการณ์ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองแหล่งเรียนรู้หนึ่งๆมีอยู่ทุกที่ทุกเวลาตามสภาพแวดล้อมในสังคมทั้งแหล่งความรู้ที่ได้จากตำราหรือในโรงเรียนและแหล่งความรู้ที่ได้จากนอกตำราหรือนอกโรงเรียน

5.2.4 แนวคิดในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553: 14) โดยสำนักงานมาตรฐานและการพัฒนาการเรียนรู้ได้ดำเนินงานวิจัยเพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตอุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยกำหนดเป้าหมายให้ได้สาระสำคัญเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนของแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตประเภทอุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อระบบการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในประเทศไทยปัจจุบันรวมทั้งสาระสำคัญของมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตประเภทอุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

5.2.5 บทบาทของครูในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารสารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้สนับสนุนให้นักเรียนเรียนรู้ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับตนเองครอบครัวชุมชนชาติสังคมโลกการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนความรู้เกี่ยวกับศาสนาศิลปะวัฒนธรรมการกีฬาภูมิปัญญาไทยและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นครูจึงต้องตระหนักในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ตอบสนองเจตนารมณ์โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วในโรงเรียนและท้องถิ่นเป็นหลักไม่เน้นการจัดแหล่งเรียนรู้ขึ้นใหม่ซึ่งครูมีบทบาทดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 36)

1. สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษาชุมชนท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง
2. จัดทำเอกสารเผยแพร่แก่บุคลากรในสถานศึกษาอื่นบุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง
3. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นบุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้งส่งเสริมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

สรุปได้ว่าการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ คือพฤติกรรมของครูในการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งในและนอกสถานศึกษา จัดทำสารสนเทศแหล่ง

เรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา วางแผนร่วมกันกับชุมชนในการให้บริการแหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ จัดทำแผนปฏิบัติงานในการดำเนินงานของแหล่งการเรียนรู้ จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียน และชุมชนใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์

5.3 การมุ่งผลสัมฤทธิ์

การมุ่งผลสัมฤทธิ์หลักการและแนวคิดการบริหารงานที่จะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานและสนับสนุนวัฒนธรรมการทำงานให้เกิดคุณภาพ ครูที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการควรมีลักษณะมุ่งผลสัมฤทธิ์ หรือมุ่งผลงาน โดยสร้างบรรยากาศในการทำงานที่สร้างสรรค์ ยืดหยุ่น และมีความหลากหลาย สนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.1 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และรูปแบบการมุ่งผลสัมฤทธิ์

โดยทั่วไปแล้วมนุษย์มิได้ทำงานอย่างเต็มความสามารถเสมอไป การจูงใจเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคคล ทำให้บุคคลต้องปฏิบัติงานเต็มศักยภาพของตนด้วยใจรักงาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ให้มีขึ้นในตัวบุคคลขององค์กรต่างๆ เพื่อเป็นปัจจัยนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของบุคคลในที่สุด แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) คือ ความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับเกณฑ์มาตรฐานอันดีเลิศ ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ประกอบด้วย ความทะเยอทะยานทั่วๆ ไป คือ ปรารถนาที่จะทำกิจการนั้นให้สำเร็จ มีความเพียรพยายาม ได้แก่ ความอดทนมีมานะที่จะทำงานให้เป็นผลสำเร็จ และมีความเต็มใจที่จะลำบาก แม้งานจะยากเพียงใดก็ตาม ก็มุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จ (Guilford. 1968: 39)

5.3.2 ความหมายของการมุ่งผลสัมฤทธิ์

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2548: 24-34) สรุปว่า การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ ให้มีคุณภาพถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) คุณภาพงานด้านความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ 2) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ 3) ความมุ่งมั่นในการพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง

เทียน ทองแก้ว (อ้างในฐณิกานต์ เต่งตระกูล. 2551: 39-40) สรุปไว้ว่า การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความสามารถที่มุ่งมั่นในความรับผิดชอบ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้มีการตัดสินใจได้ทันต่อเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้มุ่งไปสู่ผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ ความรับผิดชอบ (Accountability) การบริการลูกค้า (Customer service) การตัดสินใจ (Decisiveness)

ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) การแก้ไขปัญหา (Problem solving) และมีเทคนิคที่เชื่อถือได้ (Technical Creditability)

เมธินี จิตติขานนท์ (2547: 5) สรุปไว้ว่า การมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นวิธีการบริหารจัดการที่เป็นระบบมุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ หรือผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก โดยมีการวัดผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2549: 11–14) สรุปไว้ว่า การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความมุ่งมั่นจะปฏิบัติราชการให้ดีหรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ อีกทั้งยังหมายรวมถึง การสร้างสรรค์ พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย ที่ยาก โดดเด่น และท้าทายชนิดที่อาจไม่เคยมีผู้ใดสามารถกระทำได้มาก่อน ควรมีโอกาสพฤติกรรม ดังต่อไปนี้ 1) แสดงออกให้เห็นถึงความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของเป้าหมายในการทำงาน 2) มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ 3) พยายามคิดหาแนวทาง วิธีการ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย 4) ไม่แสดงความย่อท้อเมื่อเจอปัญหาอุปสรรคที่ขัดขวาง การบรรลุเป้าหมาย 5) ผลของการมีความมุ่งมั่น สู่วิธีการสำเร็จ 6) สามารถกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้เพื่อนร่วมงานเกิดความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จ

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (2553) สรุปไว้ว่า การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความมุ่งมั่นจะปฏิบัติราชการให้ดี หรือให้เกิน มาตรฐานที่มีอยู่

สรุปได้ว่าการมุ่งผลสัมฤทธิ์คือพฤติกรรมของครูในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเองตามสภาพจริงวิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน กำหนดแผนการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนพัฒนาตนเองเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมในการพัฒนาในวิชาชีพเช่น เข้าร่วมการอบรม ประชุม สัมมนาและศึกษาดูงานมีความใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับวิชาชีพใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

5.4 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ นับว่ามีความสำคัญเพราะการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดและเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการเรียนการสอน การจัดชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิธีการสอนและการสอนซ่อมเสริมเนื่องจากจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพการจัดและดำเนินการด้านการเรียนการสอนจะเป็นไปด้วยดีด้วยการวางแผนการ

บริหารงานความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูอาจารย์ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ

5.4.1 ความหมายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2540: 207) ให้ความหมายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้หมายถึงกระบวนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นจะต้องจัดเป็นกิจกรรมและประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542: 53 – 54) สรุปไว้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้หมายถึงการถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียนส่วนการเรียนการสอนมีความหมายกว้างกว่าการสอนหมายถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนด้วยเช่นการใช้สื่อการสอนการจัดกิจกรรมระหว่างสอน การทดสอบเป็นต้นการเรียนการสอนจึงเป็นคำที่ครอบคลุมกิจกรรมในการเรียนรู้และมักใช้ควบคู่กันไปเมื่อครูต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามการสอนในสถานศึกษามีได้หมายถึงการสอนในด้านทฤษฎีเนื้อหาวิชาเท่านั้นแต่รวมถึงทักษะคุณภาพที่ต้องการรวมทั้งความสามารถในการจัดการครูผู้สอนจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือแนะแนวนักเรียนในด้านต่างๆรวมทั้งการให้กำลังใจให้ความรักและความเอาใจใส่ด้วย

สมคิด สร้อยน้ำ (2542: 222) ให้ความหมายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้หมายถึงการกระทำใดๆที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดประสบการณ์และเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542: 91) สรุปไว้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้หมายถึงสภาพการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำนักเรียนไปสู่เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนการสอนที่กำหนดออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านต่างๆจึงเป็นความสามารถและทักษะของครูมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ประเสริฐ ธรรมโฆหาร (2542: 250) สรุปไว้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้างการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านคือ

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนซึ่งมีความสำคัญที่ต้องชัดเจนว่าต้องการให้เกิดการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงในด้านใดใน 3 ด้านคือด้านพุทธิพิสัยได้แก่การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในสมองในระดับความจำความเข้าใจด้านจิตพิสัยได้แก่การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในใจอาจเป็นความนึกคิด ความผูกพันและด้านทักษะพิสัยได้แก่การเรียนรู้ที่ทำให้เกิดทักษะในระดับต่าง ๆ

2. การกำหนดวิธีการสอนหลังจากได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนแล้วจึงจะกำหนดวิธีการสอนซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือการบรรยายการอภิปรายการสัมมนาและการเรียนรู้โดยอิสระ

3. การประเมินการเรียนการสอนซึ่งหมายถึงการประเมินประสิทธิภาพของการสอนและการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนผลจากการประเมินการเรียนการสอนจะทำให้ทราบว่าถึงเวลาที่ต้องปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อการรักษามาตรฐานการศึกษาในเรื่องใดส่วนแนวคิดในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนมี 2 แบบคือแบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่มซึ่งแต่ละแบบจะมีวัตถุประสงค์วิธีการที่จะประเมินที่แตกต่างกันอยู่บ้างการที่จะเลือกใช้จะต้องคำนึงถึงประเภทของการเรียนการสอนด้วย

สโนง อินละคร (2544: 7) สรุปไว้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนการรู้นั้นหมายถึงขั้นตอนที่ครูผู้สอนจัดให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์และเนื้อหาที่ครูกำหนดไว้

สรุปได้ว่าการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้หมายถึงกระบวนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอีกอย่างหนึ่งรวมถึงกระบวนการสร้างการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน

5.4.2 ความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้นับว่ามีความสำคัญย่อมจะส่งเสริมให้การเรียนการสอนของครูประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดีดังที่นักวิชาการได้สรุปความสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้ดังนี้

สมคิด สร้อยน้ำ (2542: 222) สรุปไว้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนหลายประการด้วยกันคือ

1. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในบทเรียนและยังช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน
2. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ความรับผิดชอบและความเป็นประชาธิปไตย
3. กิจกรรมจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จและช่วยให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนขยายความรู้และประสบการณ์ให้กว้างขวางขึ้นรวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งความงามในเรื่องต่างๆ
5. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยและปลูกฝังความรับผิดชอบ
6. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมทักษะและช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดี

7. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมความงอกงามพัฒนาการของนักเรียนและให้นักเรียนได้รู้การจัดการทำงานเป็นกลุ่ม

8. กิจกรรมจะช่วยให้นักเรียนมีการเคลื่อนไหวรู้สึกสนุกสนานทำให้ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน

วาณี ภูเสตร์ (2542: 93) ได้สรุปไว้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนดังนี้

1. ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนทำให้บทเรียนมีความหมายต่อการเรียนรู้
2. ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความสามารถความถนัดและความสนใจ
3. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้นักเรียนแต่ละคน
4. ส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการด้านต่างๆของนักเรียน
5. ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสร่วมกันทำงานซึ่งเป็นการปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความรับผิดชอบและความสามัคคีให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน

สรุปได้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญต่อนักเรียนเนื่องจากช่วยสร้างความสนใจ ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ความเจริญงอกงามความรับผิดชอบ ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยและส่งเสริมความสามัคคี

5.4.3 ลักษณะของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดี

สุวิทย์ มูลคำ (2542: 2 – 3) ได้เสนอลักษณะของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดีไว้ดังนี้

1. คำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างของนักเรียนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้สนับสนุนให้นักเรียนทุกคนได้พัฒนาตามศักยภาพและความสนใจของตนเองมีวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย
2. สนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้ค้นพบและแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยมีผู้สอนคอยช่วยเหลือแนะนำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนและทำกิจกรรมต่างๆ
3. สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์ที่มีความหมายทั้งในและนอกห้องเรียนสนองความต้องการของผู้เรียนโดยสานต่อจากพื้นฐานความรู้เดิมและพื้นฐานทางวัฒนธรรมของนักเรียน
4. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากปัญหาจริงประสบการณ์จริงในลักษณะของการบูรณาการให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่และชีวิตประจำวันสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
5. ฝึกให้นักเรียนรู้จักใคร่ครวญไตร่ตรองด้วยตนเองมุ่งเน้นให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
6. มีการสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีลักษณะของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดี 6 ประการนั้นถือเป็นจุดเน้นของการ

จัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ที่แท้จริงผู้สอนสามารถคิดและแสวงหาวิธีการนวัตกรรมเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามทิศทางที่กำหนดก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่ต้องการได้

วัฒนาพร ระบุทุกซ์ (2542: 92 – 95) สรุปไว้ว่าลักษณะของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดีมีลักษณะดังนี้

1. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องสะท้อนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดทุกข้อโดยกิจกรรมจะต้องสร้างมโนทัศน์ในสาระการเรียนรู้หรือเนื้อหาที่กำหนดอย่างชัดเจนครบถ้วนและทันสมัย
2. ฝึกกระบวนการที่สำคัญให้นักเรียนซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนควรเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการที่สำคัญ
3. เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของนักเรียนครูผู้สอนจะต้องคัดเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับธรรมชาติวัยความสามารถและความสนใจของผู้เรียนและขณะเดียวกันต้องสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนด้วย
4. เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชีวิตจริงครูควรออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพของห้องเรียนโรงเรียนและชุมชนโดยพยายามใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วให้มากที่สุด
5. เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึงและมากที่สุดเท่าที่จะทำได้การที่นักเรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมและกระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีชีวิตชีวา

สรุปได้ว่าลักษณะการพัฒนากกระบวนการเรียนรู้ที่ดีต้องคำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างของนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นพบและแก้ปัญหาด้วยตนเองให้นักเรียนเรียนรู้จากสถานการณ์จริงมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมเร้าความสนใจของนักเรียนและมีบรรยากาศที่สนุกสนานและเป็นกันเอง

5.4.4 ประเภทของการพัฒนากกระบวนการเรียนรู้

วาณี ภูเสตร์ (2542: 93) สรุปไว้ว่าการพัฒนากกระบวนการเรียนรู้มีมากมายหลากหลายรูปแบบสามารถจัดแบ่งประเภทใหญ่ๆได้เป็น 2 ประเภทคือ 1) การพัฒนากกระบวนการเรียนรู้ที่มีผู้สอนเป็นศูนย์กลางกิจกรรมการสอนประเภทนี้ผู้สอนจะเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติกิจกรรมเริ่มด้วยการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการดำเนินการสอนทุกๆขั้นตอนเช่นการบรรยาย การสาธิต เป็นต้น 2) การพัฒนากกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางการสอนแบบนี้ผู้สอนจะกำกับดูแลประสานงานส่งเสริมให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมตามเป้าหมายซึ่งอาจจัดเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้

สมคิด สร้อยน้ำ (2542: 143) สรุปไว้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นตัวบุคคลเป็นศูนย์กลางแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ 1) วิธีสอนแบบเน้นครูเป็นศูนย์กลางเป็นวิธีการสอนที่ครูมีบทบาทเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ตั้งแต่เตรียมบทเรียนตั้งจุดประสงค์ควบคุมเนื้อหาจัดกิจกรรมโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมน้อยมากหรือไม่มีเลยรวมทั้งการวัดผลและประเมินผล 2) วิธีการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางเป็นวิธีการสอนที่ครูมีบทบาทน้อยลงนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากยิ่งขึ้นมีโอกาสเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองทั้งในลักษณะกลุ่มหรือรายบุคคลมีโอกาสเลือกกิจกรรมวางแผนบทเรียนดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ครูเป็นเพียงผู้แนะแนวทางไปสู่การค้นคว้าแนะนำสื่อการเรียนและแหล่งความรู้จนนักเรียนได้ความรู้ด้วยตนเอง

อรุณี สถิตย์ภาคกุล (2542: 36) สรุปไว้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผู้สอนสามารถจัดได้ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ 1) การสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนเช่นบทบาทสมมติการสอนแบบเน้นกระบวนการคิดการใช้ปัญหาเป็นหลักทักษะกระบวนการกระบวนการปฏิบัติและกระบวนการสร้างความคิดรวบยอดเป็นต้นกิจกรรมการสอนดังกล่าวจะมีทั้งที่เน้นทักษะการเรียนรู้เฉพาะด้านและการเน้นทักษะและการเรียนรู้หลายๆ ด้านไปพร้อมกัน 2) การสอนที่เน้นสื่อเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่างๆ เช่นแบบเรียนสำเร็จรูปชุดการสอนทั้งแบบรายบุคคลและแบบศูนย์การเรียนและบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

สรุปได้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มี 2 ประเภทได้แก่การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มีผู้สอนเป็นศูนย์กลางและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละประเภทนั้นยังสามารถใช้กระบวนการที่แตกต่างกันโดยอาจเน้นด้านการจัดกิจกรรมหรือเน้นการใช้สื่อการเรียนการสอนก็ได้ตามความเหมาะสม

5.4.5 ขั้นตอนของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

กรมสามัญศึกษา (2532: 37) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเป็นการสร้างความสนใจในการเรียนแรงความสนใจของนักเรียนและแจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียน
2. ขั้นปฏิบัติการสอนมีขั้นตอนหรือกระบวนการของการเรียนรู้ได้แก่การรับการเรียนรู้จดจำและการระลึกได้ขั้นตอนการสอนคือการให้นักเรียนระลึกถึงพื้นฐานเดิมกระตุ้นให้นักเรียนระลึกถึงการเรียนรู้ที่จำเป็นซึ่งเคยเรียนรู้มาก่อนการสอนในแนวการเรียนรู้และการให้นักเรียนปฏิบัติ
3. ขั้นสรุปผลการประเมินผลมีขั้นตอนหรือกระบวนการของการเรียนรู้ได้แก่การสรุปการนำไปใช้การแสดงผลพฤติกรรมที่เรียนรู้นั้นการประเมินย้อนกลับขั้นตอนการสอนคือการให้ข้อมูล

ย้อนหลังเกี่ยวกับความถูกต้องของการปฏิบัติการประเมินผลการปฏิบัติและการเสริมความแม่นยำ และการถ่ายโอนการเรียนรู้

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542: 151 – 160) ได้สรุปไว้ว่าขั้นตอนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มี 9 ขั้นตอนคือ 1) การจัดประมวลการสอนเพื่อช่วยให้การสอนได้มีขั้นตอนดำเนินการและสามารถนำไปปฏิบัติได้ช่วยให้ผู้สอนไม่ลืมนำสอนซ้ำและควรมีการวางแผนล่วงหน้าเกี่ยวกับกิจกรรม 2) การจัดแผนการสอนต้องจัดแผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัดตามความสนใจและความสามารถ 3) การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดรายวิชาและเวลาที่จะเรียนโดยละเอียดประจำวันตลอดสัปดาห์โดยคำนึงถึงโครงสร้างของหลักสูตร การแบ่งหมวดวิชาเป็นวิชาบังคับวิชาเลือกวิชาเลือกเสรีเป็นต้น 4) การจัดชั้นเรียนสามารถดำเนินการได้หลายลักษณะเช่นจัดตามความรู้ความสามารถของนักเรียนจัดแบ่งตามรายชื่อโดยการคละกันไปตามบัญชีรายชื่อจัดตามวิชาที่เป็นความสามารถพิเศษที่นักเรียนลงทะเบียนเรียนและจัดแบบผสมผสานกัน 5) การจัดครูอาจารย์เข้าสอนซึ่งเป็นงานของฝ่ายวิชาการการพิจารณาความเหมาะสมและถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นโดยดูจากความรู้วุฒิการศึกษาและภาระงานของครูเป็นเกณฑ์ 6) การสอนซ่อมเสริมถือว่าเป็นการสอนกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามแบบแผนปกติเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน 7) การเลือกตำราเรียนตำราเรียนถือเป็นอุปกรณ์การสอนที่สำคัญโดยทั่วไปสถานศึกษาจะใช้ตำราเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ถ้านอกเหนือจากนั้นถือเป็นหนังสืออ่านประกอบ 8) คู่มือครูในงานวิชาการเป็นเครื่องมือช่วยครูอาจารย์ที่จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านวิชาการในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการเพื่อจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 9) การจัดทำคู่มือนักเรียนเป็นเอกสารที่สถานศึกษาจัดทำเพื่อแจกนักเรียนเพื่อเป็นแนวให้นักเรียนได้เข้าใจถึงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษาในต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน

สรุปได้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีขั้นตอนสำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคือขั้นตอนการนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนการสอนขั้นปฏิบัติการเรียนการสอนและขั้นการสรุปผลการเรียนการสอนเพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4.6 หลักการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดี

หลักการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญดังนี้ (วิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์. 2546: 32 – 33)

1. สะท้อนให้เห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้แก่สาระการเรียนรู้จะเป็นตัวกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยต้องเน้นนักเรียนเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน

2. สะท้อนให้เห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้แก่สาระการเรียนรู้ต้องจัดให้นักเรียนได้ศึกษาความรู้คือประสบการณ์ให้ได้ฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้ควบคู่ด้วย

3. สะท้อนให้เห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้แก่การจัดการเรียนรู้จะต้องจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติจริงให้มีการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ทั้งด้านสติปัญญาเน้นการคิดด้านอารมณ์ความรู้สึกมีคุณลักษณะที่ควรแสดงออกอย่างต่อเนื่องและด้านทักษะสามารถทำได้ด้วยตนเอง

4. สะท้อนให้เห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้แก่สาระการเรียนรู้ต้องจัดแบบบูรณาการควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมที่ดีและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกวิชา

5. สะท้อนให้เห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้แก่การจัดการเรียนรู้ต้องจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อให้อื้อต่อการเรียนรู้ใช้การวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ทั้งของครูและนักเรียน

6. สะท้อนให้เห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้แก่การจัดการเรียนรู้ต้องออกแบบให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนและชุมชนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชน

สรุปหลักการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่จะมีประสิทธิภาพจะต้องสะท้อนให้เห็นว่าสาระการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยต้องยึดนักเรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนได้ศึกษาความรู้จากประสบการณ์จริงมีการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ทั้งด้านสติปัญญาความคิดอารมณ์ต้องจัดแบบบูรณาการควบคู่กับปลูกฝังคุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีการจัดสภาพแวดล้อมให้อื้อต่อการเรียนรู้และต้องออกแบบการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

5.4.7 แนวคิดและหลักการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา (2540: 20) ได้นำเสนอแนวคิดที่สำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคือการจัดประสบการณ์โดยมีกระบวนการที่มุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการคิดค้นสร้างและสรุปสาระความรู้ด้วยตนเองสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและนำไปใช้ประโยชน์ได้

วริยะ บุญยะนิวาสณ์ (2544: 22) อธิบายไว้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางหมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้เรียนจากการจัดมวลประสบการณ์ที่หลากหลายคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับนักเรียนและตอบสนองการเรียนรู้ของนักเรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยนักเรียนมีโอกาสเลือกกิจกรรมและได้ลงมือปฏิบัติจริงสรุปเป็นความรู้ใหม่และเกิดความภาคภูมิใจต่อผลสำเร็จของตนครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดสถานการณ์แหล่งความรู้และสื่อที่เหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

พัฒนาพร ระบุทุกซ์ (2542: 11) สรุปไว้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางหมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุดทั้งทางด้านร่างกายสติปัญญาสังคมและอารมณ์โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลแวดล้อมการฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานที่สำคัญการสรุปความรู้ด้วยตนเองและการได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544) สรุปไว้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางหมายถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนการสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉงเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายเป็นวิธีการที่ให้อำนาจแก่นักเรียนซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

สนอง อินละคร (2544: 2) สรุปว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางหมายถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าประดิษฐ์คิดค้นฝึกปฏิบัติและทำกิจกรรมการเรียนรู้จนสามารถสร้างหรือสรุปข้อความรู้ด้วยตนเองและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้หรือกล่าวสั้นๆว่าเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการควบคู่กับผลงาน

สรุปได้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้หมายถึงพฤติกรรมของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐาน จัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนอย่างหลากหลาย และอำนวยความสะดวก เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน

5.5 การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา

สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา นับว่ามีความสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ ครูจำเป็นต้องมีการพัฒนาและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็ว เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้นำไปใช้ในการเรียนการสอน และยังได้รับการพัฒนาไปตามการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง

5.5.1 ประโยชน์ของสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถช่วยการเรียนการสอนของครูได้ดีมาก ซึ่งเราจะเห็นว่าครูนั้นสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน ช่วยให้ครูมีความรู้มากขึ้นใน

การจัดแหล่งวิทยาการที่เป็นเนื้อหา เหมาะสมแก่การเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายในการสอน ช่วยครูในด้านการคุมพฤติกรรมการเรียนรู้และสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน สื่อการสอนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมหลายๆ รูปแบบ เช่น การใช้ศูนย์การเรียนรู้ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การสาธิตการแสดงนาฏการ เป็นต้น ช่วยให้ครูผู้สอนได้สอนตรงตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน และยังช่วยในการขยายเนื้อหาที่เรียนทำให้การสอนง่ายขึ้น และยังจะช่วยประหยัดเวลาในการสอน นักเรียนจะได้มีเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้นจากข้อมูลเราจะได้เห็นถึงประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอนซึ่งทำให้เรามองเห็นถึงความสำคัญของการสื่อสาร มีประโยชน์และมีความจำเป็นสามารถช่วยพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พิมพ์พร แก้วเครือ. 2553: ออนไลน์)

นอกจากนี้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความสำคัญ ดังนี้ (บุญเกื้อ วรรหาเวช. 2545: 12)

1. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดเวลา เวลาใดก็สามารถเรียนรู้ได้
2. เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทุกแห่งหน นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันจากสื่อต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ วิทยุทัศน์ โทรทัศน์ CAI และอื่นๆ
3. การให้ทุกคนได้เรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพของตน ตั้งแต่ระดับอนุบาลเป็นต้นไป
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสืบค้นวิทยาการใหม่ๆ จากอินเทอร์เน็ต จาก E-book จาก E-Library
5. ส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างเจตคติที่ดีในการเรียนและการค้นคว้าหาความรู้โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้เล่นเกมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง
6. มีการวางแผนการใช้เทคโนโลยีร่วมกับนักเรียนอย่างเหมาะสม

5.5.2 ประเภทของสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สามารถแบ่งได้หลายประเภท ดังจะสรุปในแต่ละประเภท ดังต่อไปนี้ประเภทของสื่อการสอน สื่อการสอนสามารถจำแนกเป็นประเภท ดังนี้ (กิตานันท์ มะลิทอง. 2540: 22 – 25)

1. สื่อประเภทวัสดุ ได้แก่ สื่อเล็ก ซึ่งทำหน้าที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาพเสียง และอักษรในรูปแบบต่างๆ ที่นักเรียนสามารถใช้เป็นแหล่งหาประสบการณ์ หรือศึกษาได้อย่างแท้จริง และกว้างขวาง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) วัสดุที่เสนอความรู้ได้จากตัวมันเอง ได้แก่ หนังสือเรียนหรือตำรา ของจริง หุ่นจำลอง รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ ป้ายนิเทศ เป็นต้น 2) วัสดุที่ต้องอาศัยสื่อประเภทเครื่องกลไก เป็นตัวนำเสนอความรู้ ได้แก่ फिल्मภาพยนตร์ แผ่นสไลด์ फिल्मสตริป เทปบันทึกเสียง รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ รายการที่ใช้เครื่องช่วยสอน เป็นต้น

2. สื่อประเภทเครื่องมือ หรือโสตทัศนูปกรณ์ ได้แก่ สื่อใหญ่ ที่เป็นตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ ที่ถ่ายทอดไปยังครูและนักเรียน สื่อประเภทนี้ไม่มีประโยชน์ต่อการสื่อความหมายถ้าไม่มีใครรู้ในรูปแบบต่างๆ มาป้อนผ่านเครื่องกลไกเหล่านี้ สื่อประเภทนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อประเภทวัสดุ บางชนิดเป็นแหล่งความรู้ให้สามารถส่งผ่าน ซึ่งจะทำให้ความรู้ที่ส่งผ่านมีการเคลื่อนไหวไปสู่ นักเรียนจำนวนมาก ได้ไกลๆ และรวดเร็ว และทำหน้าที่เหมือนครู เช่น เครื่องช่วยสอน ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องบันทึกเสียง เครื่องรับวิทยุ เครื่องฉายภาพนิ่ง เป็นต้น

3. สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการ ตัวกลางในกระบวนการเรียนการสอนไม่จำเป็นต้องใช้แต่ วัสดุหรือเครื่องมือเท่านั้น บางครั้งจะต้องใช้เทคนิคและกลวิธีต่างๆ ควบคู่กันไป โดยเน้นที่เทคนิค และวิธีการเป็นสำคัญการเลือกใช้สื่อการสอน

ในการเลือกสื่อการสอนนั้น ครูควรเลือกตามลำดับดังนี้ (ทิตนา แคมมณี. 2545: 55 – 56)

1. พิจารณาดูว่าในจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมได้กำหนดให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมโดยการ ดู การฟัง หรือการกระทำ

2. พิจารณาดูคุณลักษณะของผู้เรียน (อายุ ระดับชั้นระดับสติปัญญา พัฒนาการทางการอ่าน ลักษณะทางร่างกาย พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น) จะบ่งบอกได้ว่าสามารถใช้สื่อ กับเด็กคนนั้นหรือกลุ่มนั้นได้บ้าง

3. พิจารณาดูว่ามีสื่ออะไรบ้าง ที่จะสามารถนำมาใช้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และใช้กับกลุ่มผู้เรียนที่มีลักษณะตามที่ต้องการดังกล่าวแล้วจะเกิดประโยชน์สูงสุด

4. พิจารณาวิธีการนำเสนอที่จะใช้ได้อย่างเหมาะสม และในการนำเสนอ นั้น มีสื่ออะไรบ้าง จะต้องเตรียมเครื่องมือประเภทใดในการนำเสนอครั้งนั้น

5. นำเสนอเครื่องมือ โดยการสำรวจดูว่าเครื่องมือเทคโนโลยีทางการศึกษาที่คาดว่าจะ เป็นประโยชน์สำหรับการเรียนครั้งนี้ที่มีอยู่ในสถานศึกษาหรือไม่ ถ้าไม่มีจะซื้อหรือหามาด้วยวิธีใด

6. การวิเคราะห์สื่อและสำรวจสื่อที่ต้องการ โดยการวิเคราะห์สื่อในสถานศึกษาว่ามี อะไรบ้างที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนเนื้อหา นั้นๆ ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

7. วิเคราะห์ขีดความสามารถของหน่วยงานผลิตสื่อที่ไม่ให้บริการหรือไม่มีขายถ้าผลิตเอง ได้ต้องวิเคราะห์ต่อไปอีกว่ามีงบประมาณที่จะใช้ในการผลิตหรือไม่และได้มาจากไหน

8. พิจารณาดูว่าสื่อต่างๆ ที่จะนำมาใช้กับวิธีการนำเสนอ นั้นๆ มีความเหมาะสมทั้งในแง่ คุณภาพและราคาเพียงใดแล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญสำหรับการเลือก

9. เลือกวิธีการและสื่อที่มีประสิทธิภาพสูง โดยเลือกตัวเลือกที่มีคุณภาพ และราคา เหมาะสม

10. เลือกสื่อหรือผลิตสื่อที่ต้องการ ในขั้นนี้ผู้ใช้จะได้สื่อที่ต้องการ แต่ถ้าสื่อ นั้นไม่มีจะนำไป ผลิตด้วยวิธีการตามระบบต่างๆ การเลือกและจัดหาสื่อการเรียนการสอน ในการเลือกสื่อการเรียน การสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนนั้น ครูจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในการ เลือกสื่อ ได้แก่จุดมุ่งหมายของการสอน รูปแบบและระบบของการเรียนการสอนลักษณะของผู้เรียน

เกณฑ์เฉพาะของสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึง ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของสื่อกับคุณสมบัติเฉพาะและจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

นวัตกรรมทางการศึกษา

นวัตกรรมทางการศึกษา (Educational Innovation) หมายถึง นวัตกรรมที่จะช่วยให้ การศึกษา และการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิผลสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วยนวัตกรรมการศึกษา และประหยัดเวลาในการ เรียนได้อีกด้วย ในปัจจุบันมีการใช้นวัตกรรมศึกษามากมายหลายอย่าง ซึ่งมีทั้งนวัตกรรมที่ใช้ กันอย่างแพร่หลายแล้ว และประเภทที่กำลังเผยแพร่ เช่น การเรียนการสอนที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วย สอน (Computer Aids Instruction) การใช้แผ่นวีดิทัศน์เชิงโต้ตอบ (Interactive Video) สื่อหลายมิติ (Hypermedia) และอินเทอร์เน็ต (Internet) เหล่านี้ เป็นต้น (วารสารออนไลน์ บรรณปัญญา. 2553: ออนไลน์)

สรุปว่า นวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง ความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่ ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว ให้ทันสมัยและใช้ ได้ผลดียิ่ง ขึ้นเมื่อนำ นวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้ด้วย

แนวคิดพื้นฐานของนวัตกรรมทางการศึกษา

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อวิธีการศึกษา ได้แก่ แนวความคิดพื้นฐานทาง การศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป อันมีผลทำให้เกิดนวัตกรรมการศึกษาที่สำคัญๆ พอจะสรุปได้ 4 ประการคือ

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) การจัดการศึกษาของไทยได้ให้ ความสำคัญในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลไว้อย่างชัดเจน ซึ่งจะเห็นได้จากแผนการศึกษาของ ชาติ ให้มุ่งจัดการศึกษาตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถของแต่ละคนเป็นเกณฑ์ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ การจัดระบบห้องเรียนโดยใช้อายุเป็นเกณฑ์บ้าง ใช้ความสามารถ เป็นเกณฑ์บ้าง นวัตกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อสนองแนวความคิดพื้นฐานนี้ เช่น การเรียนแบบไม่แบ่งชั้น (Non-Graded School) แบบเรียนสำเร็จรูป (Programmed Text Book) เครื่องสอน (Teaching Machine) การสอนเป็นคณะ (Team Teaching) เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction)

2. ความพร้อม (Readiness) เดิมทีเคยเชื่อกันว่า เด็กจะเริ่มเรียนได้ต้องมีความพร้อม เป็นพัฒนาการตามธรรมชาติ แต่ในปัจจุบันการวิจัยทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ ชี้ให้เห็นว่าความ พร้อมในการเรียนเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นได้ ถ้าหากสามารถจัดบทเรียนให้พอเหมาะกับระดับ ความสามารถของเด็กแต่ละคน วิชาที่เคยเชื่อกันว่ายาก และไม่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็กก็สามารถ

นำมาให้ศึกษาได้นวัตกรรมที่ตอบสนองแนวความคิดพื้นฐานนี้ ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) การจัดโรงเรียนในโรงเรียน (School within School) การปรับปรุงการสอนสามขั้น (Instructional Development In 3 Phases)

3. การใช้เวลาเพื่อการศึกษา แต่เดิมมาการจัดเวลาเพื่อการสอน หรือตารางสอนมักจะจัดโดยอาศัยความสะดวกเป็นเกณฑ์ เช่น ถูหน่วยเวลาเป็นชั่วโมงเท่ากันทุกวิชา ทุกวัน นอกจากนั้นยังจัดเวลาเรียนไว้แน่นอนเป็นภาคเรียน เป็นปี ในปัจจุบันได้มีความคิดในการจัดเป็นหน่วยเวลาสอนให้สัมพันธ์กับลักษณะของแต่ละวิชา ซึ่งจะใช้เวลาไม่เท่ากัน บางวิชาอาจใช้ช่วงสั้นๆ แต่สอนบ่อยครั้งการเรียนไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น นวัตกรรมที่สนองแนวความคิดพื้นฐานด้านนี้ เช่นการจัดตารางสอนแบบยืดหยุ่น (Flexible Scheduling) มหาวิทยาลัยเปิด (Open University) แบบเรียนสำเร็จรูป (Programmed Text Book) การเรียนทางไปรษณีย์

4. ประสิทธิภาพในการเรียน การขยายตัวทางวิชาการ และการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำให้มีสิ่งต่างๆ ที่คนจะต้องเรียนรู้เพิ่มขึ้นมาก แต่การจัดระบบการศึกษาในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จึงจำเป็นต้องแสวงหาวิธีการใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทั้งในด้านปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เรียน และปัจจัยภายนอก นวัตกรรมด้านนี้ที่เกิดขึ้น เช่น มหาวิทยาลัยเปิด การเรียนทางวิทยุ ทางโทรทัศน์ การเรียนทางไปรษณีย์ แบบเรียนสำเร็จรูป ชุดการเรียน ตัวอย่าง นวัตกรรมทางการศึกษาที่สำคัญของไทยในปัจจุบัน ได้แก่ E-Learning เป็นคำที่ใช้เรียกเทคโนโลยีการศึกษาแบบใหม่ ที่ยังไม่มีชื่อภาษาไทยที่แน่ชัด หมายถึง การเรียนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งใช้การนำเสนอเนื้อหาทางคอมพิวเตอร์ในรูปของสื่อมัลติมีเดีย ได้แก่ ข้อความอิเล็กทรอนิกส์ ภาพนิ่ง ภาพกราฟิก วิดีโอ ภาพเคลื่อนไหว ภาพสามมิติโดยผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยตัวเอง การเรียนรู้จะเป็นไปตามปัจจัยภายใต้ทฤษฎีแห่งการเรียนรู้สองประการคือ เรียนตามความรู้ความสามารถของผู้เรียนเอง และการตอบสนองในความแตกต่างระหว่างบุคคลเทคโนโลยีทางการศึกษา

รัฐพล ประดับเวทย์ (2551: 23) ให้ความหมายว่า เทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง วิทยาการเกี่ยวกับการนำวิทยาศาสตร์ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ เพื่อการผลิตทางด้านอุตสาหกรรมและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ การพัฒนาเทคโนโลยีจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องอาศัยการวิจัยพื้นฐาน ซึ่งสามารถไปสู่การวิจัยประยุกต์จนทำให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่

กิดานันท์ มะลิทอง (2548: 35 – 42) สรุปไว้ว่า การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา เป็นการคัดเลือกเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการนำวัสดุ เครื่องมือและวิธีการมาประกอบในการถ่ายทอดความรู้และเนื้อหาไปยังนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ในสิ่งที่ครูได้ถ่ายทอดรวมไปถึงมีความเข้าใจตรงตามเนื้อหา นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ง่ายยิ่งขึ้น และช่วยประหยัดเวลา ในการพิจารณาเลือกใช้นวัตกรรมทางการศึกษา แต่ละครั้งครูควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของสื่อนวัตกรรมทางการศึกษาแต่ละชนิด ดังนั้นเพื่อการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอดังกล่าว เลือก จัดแปลงและออกแบบสื่อ (Select, Modify, Or Design Materials) โดยต้องพิจารณาตามหลัก 3 ประการ คือ

1. การเลือกสื่อวัตกรรมการศึกษามีอยู่แล้ว ส่วนใหญ่ในสถาบันการศึกษามักจะมีทรัพยากรที่สามารถใช้เป็นสื่อได้อยู่แล้ว ดังนั้น สิ่งที่คุณต้องกระทำก็คือตรวจสอบดูว่ามีสิ่งใดที่จะใช้เป็นสื่อได้บ้าง โดยเลือกให้ตรงกับลักษณะนักเรียน

2. การดัดแปลงสื่อวัตกรรมการศึกษาที่มีอยู่แล้ว ให้ใช้ได้ดี และเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสอดคล้องกับเวลาและงบประมาณในการดัดแปลงสื่อด้วย

3. การออกแบบผลิตสื่อวัตกรรมการศึกษาใหม่ ถ้าสื่อนั้นมีอยู่แล้วและตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน สามารถนำมาใช้ได้เลย แต่ถ้ามีอยู่โดยไม่ตรงกับจุดมุ่งหมาย ใช้วิธีดัดแปลงได้ แต่ถ้าไม่มีสื่อตามที่ต้องการ ต้องผลิตสื่อใหม่ ซึ่งควรคำนึงถึง 1) จุดมุ่งหมายต้องพิจารณาว่าต้องการให้นักเรียนได้เรียนอะไร 2) นักเรียน ควรได้พิจารณานักเรียนทั้งโดยรวมว่าเป็นใคร มีความรู้พื้นฐานและทักษะอะไรมาก่อน 3) ค่าใช้จ่าย มีงบประมาณเพียงพอหรือไม่ 4) ความเชี่ยวชาญด้านเทคนิค ถ้าตนเองไม่มีทักษะจะหาผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านมาจากแหล่งใด 5) เครื่องมืออุปกรณ์ มีเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นพอเพียงพอต่อการผลิตหรือไม่ 6) สิ่งอำนวยความสะดวก มีอยู่แล้วหรือสามารถจะจัดหาอย่างไร และ 7) มีเวลาพอสำหรับการออกแบบหรือไม่หลังจากออกแบบสื่อวัตกรรมการศึกษาแล้ว ครูสามารถนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์ และควรมีการวัดและประเมินผลสื่อวัตกรรมการศึกษาเพื่อเป็นการวัดประสิทธิผลของสื่อวัตกรรมการศึกษา พิจารณาถึงความคุ้มค่าของสื่อวัตกรรมการศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ วัดผลเพื่อปรับปรุง วัดผลถึงระยะเวลาในการนำเสนอสื่อวัตกรรมการศึกษาว่า พอเหมาะหรือมากเกินไปจนความจำเป็นหรือไม่ การวัดผลครั้งนี้เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงให้ดีขึ้น การวัดและประเมินผลสื่อวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษาใช้ได้หลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์ และการสังเกตนักเรียนหรือแบบทดสอบ เป็นต้น

การพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอครูสามารถทำได้โดยการผลิตสื่อการเรียนรู้อื่นใหม่ ดัดแปลงและปรับปรุงที่จัดทำหรือสร้างไว้แล้ว กำหนดแหล่งข้อมูลสนับสนุนการจัดทำสื่อ ยกร่างและจัดทำสื่อตามรูปแบบและวิธีการที่กำหนดไว้ในแผน ทดสอบคุณภาพของสื่อที่ผลิตขึ้นปรับปรุงแก้ไขต้นฉบับ/ต้นแบบสื่อให้สมบูรณ์ นำสื่อที่เสร็จสมบูรณ์แล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย การปรับปรุงสื่อการเรียนรู้อื่นที่มีอยู่แล้วโดยการจัดทำสาระเพิ่มเติมจากสื่อที่มีอยู่หรือดัดแปลงบางส่วนที่มีอยู่แล้วต้องคำนึงถึงคุณภาพด้วย (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2544: 137) รวมถึงการประดิษฐ์คิดค้น ผลิตเลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2546: 27)

สรุปการพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา คือ พฤติกรรมของครูที่มีความสามารถในการเลือกและจัดหาสื่อการเรียนการสอนของครูได้ตรงตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน โดยคำนึงถึงองค์ประกอบในการเลือกสื่อวัตกรรมการศึกษา ได้แก่ จุดมุ่งหมายของการสอนรูปแบบและระบบของการเรียนการสอน ลักษณะของผู้เรียน เกณฑ์เฉพาะของสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ รวมทั้งสามารถใช้สื่อการเรียนการสอนวัตกรรมการศึกษาในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ ในการพัฒนาตนเอง โดยใช้วิธีการต่างๆ อย่างเหมาะสมการนำการวิจัยมาใช้ในการผลิตและพัฒนา

สื่อวัตกรรมการเรียนการสอน นำผลการติดตามและประเมินผลมาพัฒนาการใช้สื่อวัตกรรมการที่คุ้มค่า เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

6. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำวิชาการของครูกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน โจเซฟ เมอร์ฟี (Joseph, Murphy. 2001) สรุปไว้ว่า โรงเรียนที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่ดี จำเป็นต้องใส่ใจเป็นพิเศษต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นค่านิยม (Valued Ends) โดยผู้นำต้องยึดภารกิจหลักที่สำคัญอันดับแรกคือ การจัดการเรียนการสอนและการให้การศึกษาแก่นักเรียน เพื่อการเป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคต เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ใฝ่เรียนรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของตน และสนับสนุนความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน (Flath. 1989: 56) เพื่อก่อให้เกิดความสามัคคีในการทำงานร่วมกันของนักเรียน ทั้งทางกาย และทางใจ เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นพร้อมทั้งเล็งเห็นว่า ความสามัคคี การเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันนั้นเป็นสิ่งดีงามนำไปสู่การร่วมมือเพื่อก่อประโยชน์ให้แก่ทุกฝ่าย ทั้งยังส่งเสริมให้นักเรียนใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (The National Association Of Elementary School Principals. 2001: 12) ครูที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการนั้น ย่อมมีการตั้งความคาดหวังสูงในการปฏิบัติงาน สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนประสบความสำเร็จโดยเน้นการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง (Blasé; & Blasé. 2000: 31) อีกทั้งการให้การนิเทศภายในสถานศึกษา ครูมีการแนะนำและการให้ข้อมูลย้อนกลับ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของเพื่อนครู ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น โดยเฉพาะการส่งเสริมให้นักเรียนทำโครงการต่างๆการจัดกิจกรรมชุมนุม การเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม เพื่อปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบแก่นักเรียน ตลอดจนกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความมุ่งมั่น พยายามทำงานเต็มกำลังความสามารถ (Weindling.1990: 13; Harden. 1988: 88; Whitaker. 1997: 56) นับว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ เคนเนท เลิทวูดและแดเนียล ดุก (Kenneth, Leithwood; & Daniel, Duke. 1999: 45 – 72) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู พบว่า มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน รวมไปถึงการมีอิทธิพลต่อการปรับปรุงและมุ่งระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นสอดคล้องกับผลวิจัยของจানা (Jana. 2003: Online) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบรูปแบบที่สามารถอธิบายความเชื่อมโยงของตัวแปรแต่ละด้านกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด ผลวิจัยพบว่า ตัวแปรด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครูสามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์และการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน ได้โดยเฉพาะตัวแปรด้าน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ดังนี้

7.1 งานวิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายหลายท่านด้วยกันดังนี้

ไชยา กรมแสง (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 จำนวน 306 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากคือด้านมุมมองต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพของครูด้านการจัดโครงการสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและด้านการประเมินผลการสอนของครูตามลำดับ 2) การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากคือด้านครูด้านผู้บริหารและด้านผู้เรียนตามลำดับ 3) มีความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ.2554) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความจำเป็นด้านกระบวนการดำเนินงานพัฒนาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านพัฒนาปัจจัยสนับสนุนตามลำดับ ซึ่งความสอดคล้องของมาตรฐานในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกตามมิติความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ พบว่า มาตรฐานส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับมากและมีความเป็นไปได้ในระดับปานกลางจำนวน 5 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาและทักษะการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และการสื่อสาร มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนเป็นพลเมืองอาเซียนดำรงชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นพลเมืองอาเซียน และมาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน รองลงมามาตรฐานที่มีความเหมาะสมในระดับปานกลางและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลางมีจำนวน 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และมาตรฐานที่ 5 มีศักยภาพในการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน ส่วนมาตรฐานที่มีความเหมาะสมในระดับมากและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ที่อยู่ในระดับมาก มีจำนวน 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 6 ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

วันเผด็จ มีชัยและคณะ (2554: 79-85) ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ คือด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตามลำดับ อันดับสุดท้าย คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ คือ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาตามลำดับ อันดับสุดท้าย คือ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (Y) ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.867 มีค่าสัมประสิทธิ์การท่าย่อยละ 75.10 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของภาวะผู้นำทางวิชาการแต่ละด้านที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาครู (X5) ด้านการนิเทศการศึกษา (X4) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร (X2) ด้านวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ (X1) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X6) ตามลำดับ

ภัสรา ชูเสน (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนัก งานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ตาม

ความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและตอนที่ 2 เป็น แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ วิเคราะห์ความแปรปรวน และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 4 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 4 จำแนกตามประเภทขนาดของโรงเรียน และ ประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภัทธา พึ่งไพฑูรย์ (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ด้านการ ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านมุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร ด้านการ จัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและด้านการประเมินผลการสอนของครู ตามลำดับ 2) ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 มี ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านความสามารถในการยืดหยุ่น ด้าน ความสามารถในการปรับตัว ด้านประสิทธิภาพของผลผลิต ด้านปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 เป็นไปในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้าง สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติพงษ์ เจนจบ (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาความพร้อมการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาแพงเพชร เขต 1 พบว่า ความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาแพงเพชร เขต 1 ภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง ส่วนการเปรียบเทียบความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคม

อาเซียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่มีความพร้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 และแนวทางในการเตรียมความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาแพงเพชร เขต 1 ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ควรสร้างความตระหนักให้กับผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน กระจายงบประมาณอย่างทั่วถึงและเพียงพอ ด้านการจัดทำหลักสูตร ควรพัฒนาและประเมินบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นรูปธรรม โดยการศึกษาดูงาน อบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา และด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ควรกำหนดนโยบายชัดเจน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

จารุวรรณ แพร่ศรีสกุล (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีการเตรียมความพร้อมสู่อาเซียนในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการเครือข่ายและชุมชนสัมพันธ์ ส่วนการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครู ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเห็นไม่แตกต่างกัน และการศึกษาข้อเสนอแนะพบว่า ควรมีการพัฒนาครูเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ต่อตระกูล บุญปลูก (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการเรียนรู้ของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ.2558: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเวียงพานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ครูมีความพร้อมตามตัวชี้วัดทั้งสิ้น 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและการเผยแพร่ผลงานทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์ ครูใช้เทคนิคและวิธีสอนที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ และครูใช้การวิจัยสื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตัวชี้วัดที่มีอุปสรรคและปัญหามีทั้งสิ้น 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ ครูสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร ครูใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้ในประเทศ และกลุ่มประชาคมอาเซียน

วลัยพร วันแก้ว (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานการเรียนรู้อุทิศสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (เชียงราย-พะเยา) ในด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา การเรียนการสอนของครู และเจตคติของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมเป็นอย่างดี ด้านการเรียนการสอนของครูยังไม่มีความพร้อมในบางเรื่อง ด้านเจตคติของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ครูผู้สอนและนักเรียน เกี่ยวกับความพร้อมในการดำเนินงานการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนพะเยาพิทยาคมมีความพร้อมในการดำเนินงานการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนที่จะมาถึงในปี พ.ศ. 2558 เพราะเป็นโรงเรียนที่อยู่ในโครงการ Word Class Standard School

ศิรินุช ยุทธแสน (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 3 พบว่า ความพร้อมของสถานศึกษาสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และทัศนคติของครูที่มีต่อการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สรศักดิ์ บัวแย้ม (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต ระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านบริหารงานทั่วไปและด้านงานวิชาการ ส่วนด้านงานงบประมาณมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อจำแนกตามสถานภาพ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต ระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้เทคนิค (LSD: The Least Significant Difference Test)

จำลอง เรียงศรีเจริญพร และสุวัฒน์ เงินจ๋า (2558: 54) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่าสภาพการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ของครูทั้ง 5 ด้าน ได้แก่การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ทางบวก การวัดผลและการประเมินผล และการจัดการวัฒนธรรมการเรียนรู้ มีการดำเนินการในระดับมาก และปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ของครูทั้ง 9 ปัจจัย มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ของครูมี 4 ปัจจัย ได้แก่การเข้าร่วมประชาคมอาเซียน ภาวะผู้นำของครู บริบทห้องเรียน และการติดตามประเมินผลจากองค์กรภายนอก ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลส่งผลทางอ้อมต่อการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ของครู มี 5 ปัจจัย ได้แก่การจัดการคุณภาพโดยรวม การทำงานเป็นทีม ภาพลักษณ์โรงเรียน สวัสดิการโรงเรียน และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการ

ปฏิรูปการจัดการเรียนรู้อีกหลายประเด็น โดยเฉพาะประเด็นผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ของครู

สุรัตน์ชัย พรหมเท้า และคณะ (2558: 127-142) ศึกษาวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมภาวะผู้นำองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ สู่ประชาคมอาเซียนผลการวิจัยพบว่า 1. การเตรียมความพร้อมภาวะผู้นำองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ สู่ประชาคมอาเซียน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (= 3.60) 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมภาวะผู้นำองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ สู่ประชาคมอาเซียนได้แก่ ปัจจัยทางภาวะผู้นำด้านกล้านำ ภาวะผู้นำด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ภาวะผู้นำด้านกล้าเปลี่ยน ภาวะผู้นำด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ภาวะผู้นำด้านกล้าคิด ภาวะผู้นำด้านกล้าทำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุ 41 - 50 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีอาชีพเกษตรกร และมีรายได้เฉลี่ย 5,000 - 10,000 บาท 3. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ สู่ประชาคมอาเซียน คือ 3 รู้ 18 ต้อง 3 ประสาน ประกอบด้วย 3 รู้ ได้แก่ รู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น รู้จักองค์กร 18 ต้อง ได้แก่ ต้องเชื่อมั่นตัวเอง ต้องคิดอย่างเป็นระบบต้องมีภูมิรู้ ต้องเรียนรู้ภาษาอาเซียน ต้องซื่อสัตย์ ต้องเรียนรู้ภาษาอาเซียน ต้องมีคุณธรรมจริยธรรม ต้องทำให้ผู้อื่นไว้วางใจ ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ ต้องให้กำลังใจผู้อื่น ต้องแก้ปัญหาทันที ต้องถ่ายทอดเป็น ต้องปกป้องผู้อื่นอย่างเป็นธรรม ต้องเข้าใจบริบทขององค์กร ต้องนำด้านเศรษฐกิจอาเซียน ต้องนำด้านการเมืองและความมั่นคง ต้องกล้าทำ ต้องกล้าเปลี่ยน ต้องกล้าคิด ส่วน 3 ประสาน ได้แก่ ประสานประชาชน ประสานภาครัฐ และประสานประเทศอาเซียน

ธีรธร สุธีธร (2559: บทคัดย่อ) การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 2) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และ 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1 ปีการศึกษา 2558

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการต้องมีพฤติกรรมที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนโดยพฤติกรรมดังกล่าวประกอบไปด้วย 1) การจัดการด้านการเรียนการสอน 2) การบริหารจัดการภายในชั้นเรียน 3) การใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียน

การสอน 4) การวิจัยในชั้นเรียน 5) การแสวงหาความรู้มาใช้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาคุณลักษณะที่มีประสิทธิภาพ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายหลายท่านด้วยกันดังนี้

โรดริเกซ (Rodrigues. 1997: Abstract) ได้ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการและวัฒนธรรมองค์กรตามการรับรู้ของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาในรัฐนิวยอร์ก ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการจะทำให้ผู้ร่วมงานและชุมชนมีความผูกพันต่อสถาบันและกิจกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการจะเกี่ยวกับการนิเทศการสอน การสร้างบรรยากาศในโรงเรียน และการทำงานร่วมกับชุมชน

แบส และแบส (Blasé; & Blasé. 1999: 140 – 144) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลในมุมมองของครู โดยศึกษาจากครูชาวอเมริกา จำนวน 800 คน การวิจัยใช้การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อพรรณนาคุณลักษณะของภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล โดยเน้นการยกระดับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผลวิจัยพบว่าครูที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการมีคุณลักษณะในเชิงยุทธศาสตร์ 11 ข้อ ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ การให้การนิเทศโดยการพูดคุยกับเพื่อนครูที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตในการพัฒนาสู่มีอาชีพ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เน้นเป้าหมายในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผล จัดบรรยากาศการเรียนรู้ทางบวกสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ประสานงานและสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน และชุมชน เน้นการบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอน และมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยเฉพาะการพัฒนาและยกระดับผลสัมฤทธิ์และคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน แอนเดอร์สัน (Anderson. 2000: Abstract) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพของครู ผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาและศาสตราจารย์ที่เป็นผู้นำทางการศึกษา โดยมีพฤติกรรมดังนี้ 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียนและการสื่อสารการจัดการหลักสูตรและการสอน 2) การควบคุมดูแลการนิเทศการสอน 3) การตรวจสอบ 4) ความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเพียง 1 มิติ คือ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

โจเซฟ (Joseph. 2000: Abstract) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลเกี่ยวกับการส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ การส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ในโรงเรียนโดยใช้มิติการมองของครู ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลมีลักษณะพิเศษ 2 อย่าง คือ การพูดคุยกับครูเพื่อส่งเสริมการมีปฏิริยาย้อนกลับ และการส่งเสริมความก้าวหน้าทางอาชีพ

สุโปวิทซ์; และ พอคลินโก (Supovitz; & Poglinco. 2001: Abstract) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในการปฏิรูปการเรียนการสอนที่ยึดมาตรฐาน พบว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จแสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการโดยการ 1) สร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับครู 2) เน้นความร่วมมือและการสื่อสาร 3) สร้างและพัฒนาผู้นำคนอื่น ๆ 4) ประพฤติตัวเป็นแบบอย่าง 5) กำหนดกรอบความรับผิดชอบในการทำงาน 6) สังเกตการสอนและผลที่เกิดจากการสอน 7) อำนาจความสะดวกให้ครูได้รับพัฒนาทางวิชาการ 8) บริหารจัดการเวลาโดยเน้นความสำคัญแก่การเรียนการสอน 9) เป็นผู้สนับสนุน และให้บริการแก่ครู 10) มุ่งให้ความสนใจที่ผลงาน

จานา (Jana. 2003: Online) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู โดยมีวัตถุประสงค์ตรวจสอบรูปแบบที่สามารถอธิบายความเชื่อมโยงของตัวแปรแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์และคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ผลวิจัยพบว่า ตัวแปรด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครูสามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์และคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนได้ โดยเฉพาะตัวแปรด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

โรเซนเน (Roseanne. 2010: Online) ศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการปฏิบัติงานตามแผนของครู วัตถุประสงค์เน้นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการปฏิบัติงานตามแผนของครู เป็นการวิจัยแบบผสมและใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และวิเคราะห์เอกสารแบบสอบถามสร้างตามแนวคิดของมหาวิทยาลัย Vanderbilt และสัมภาษณ์กับครูและผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเน้นยุทธศาสตร์การทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และใช้การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการผลักดันให้ครูทุกคนทำงาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามแผน ภาวะผู้นำทางวิชาการช่วยทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์และคุณธรรมจริยธรรมสูงขึ้น และคนอื่น ๆ (Heck; et al. 2011: Online) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน มีจุดประสงค์เพื่อทดสอบรูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยเน้นรูปแบบในเชิงพฤติกรรมการวิจัย ใช้การวิเคราะห์ พหุระดับสองระดับ คือ ระดับตนเองและระดับโรงเรียน ผลวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศของโรงเรียน โดยส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผลวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องคาดว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของครูน่าจะส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูไปพัฒนาในด้านต่างๆที่จะสามารถทำให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานของค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis - Enter Method) นำมาวิเคราะห์ภาวะผู้นำวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จาก 72 โรงเรียน จำนวน 1,825 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จำนวน 317 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดจำนวนโรงเรียน 50% จากโรงเรียนทั้งหมด 72 โรงเรียน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608-609) ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) ต่อจากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

ตาราง 2 โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	จำนวน โรงเรียน 50%	ประชากร	ประชากร 50%	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	11	5	89	45	15
ขนาดกลาง	35	18	420	210	73
ขนาดใหญ่	21	11	913	457	160
ขนาดใหญ่พิเศษ	5	2	403	201	69
รวม	72	36	1,825	913	317

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งขนาดโรงเรียน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ การนิเทศภายในและการติดตามและประเมินผล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ใน 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี บทความ และงานวิจัย เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนและภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

2. นำแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่างๆ กำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ และสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

3. นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมตามขอบเขตและนิยามศัพท์ที่ศึกษา พร้อมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในการทำแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษา ควบคุมปริญญาโทแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index Of Item-Objective Congruence หรือ IOC)

ค่าดัชนี IOC ที่ได้เป็นค่าเฉลี่ยที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยค่าดัชนี IOC มี 3 ระดับ ได้แก่ คะแนน 1 (สอดคล้อง) คะแนน 0 (ไม่แน่ใจ) และคะแนน -1 (ไม่สอดคล้อง) ถ้าดัชนี IOC มีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้อง ค่าดัชนี IOC มีค่าเท่ากับ -1 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีไม่มีความสอดคล้อง ค่าดัชนี IOC มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีไม่แน่ใจโดยการกำหนดค่าของความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 เป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

6. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม นำข้อคำถามที่คัดเลือกไว้ในข้อ 5 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531: 132-133) ได้ค่าความเชื่อมั่นของการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เท่ากับ .964 และค่าความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูเท่ากับ .961

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอข้อมูลรายชื่อของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 72 โรงเรียน ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยให้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น หน่วยการสุ่มคือโรงเรียน และใช้วิธีจับสลากโรงเรียนให้ได้จำนวนครูผู้สอนตามขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน 317 คน

2. ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 317 คน

3. ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามทั้งทางไปรษณีย์และเดินทางด้วยตนเองไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถามและส่งแบบสอบถามกลับคืนทั้งทางไปรษณีย์และเดินทางไปรับด้วยตนเอง ซึ่งได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์จำนวน 301 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 94.95%

4. การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การจัดการข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการจัดการข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ขอแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส (Coding) ทั้ง 3 ตอน ให้คะแนน โดยเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มากที่สุด

4 หมายถึง มาก

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 บันทึกข้อมูลในแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การคำนวณแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้านและรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553: 102)

4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ใน 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา

1) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้านและรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553: 102)

- 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

2) วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณแล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (ซูศรี วงศ์รัตน์. 2550: 316)

สูงกว่า .90	มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก
.71 - .90	มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
.30 - .70	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
ต่ำกว่า .30	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
.00	ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3) วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ที่สามารถเป็นตัวทำนวยการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis- Enter Method)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item- Objective Congruence: IOC)

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach. 1990: 204)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน

2.1.1 ร้อยละ (Percentage)

2.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

สมมติฐานข้อ 2 สมการถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวม รายด้าน และรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2.2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวม รายด้าน และรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

2.4 วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis- Enter Method)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
b	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

a	แทน ค่าคงที่
R	แทน ค่าที่แสดงระดับของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดกับตัวแปรตาม
R^2	แทน ค่าที่แสดงอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้งหมดที่มีต่อตัวแปรตาม
SE_b	แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
SE_{est}	แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
t	แทน ค่าสถิติการแจกแจงแบบที
$\hat{Y}$	แทน คะแนนของการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูที่ได้จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Z}$	แทน คะแนนของการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูที่ได้จากสมการพยากรณ์
X_1	แทน คะแนนของด้านการพัฒนาหลักสูตร
X_2	แทน คะแนนของด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
X_3	แทน คะแนนของด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์
X_4	แทน คะแนนของด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้
X_5	แทน คะแนนของด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา
Y_1	แทน คะแนนของด้านการบริหารจัดการ
Y_2	แทน คะแนนของด้านการจัดการเรียนรู้
Y_3	แทน คะแนนของด้านการนิเทศภายใน
Y_4	แทน คะแนนของด้านการติดตามและประเมินผล
X	แทน คะแนนของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในรูปคะแนนมาตรฐาน
Y	แทน คะแนนของการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนในรูปคะแนนมาตรฐาน
F	แทน ค่าทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรทุกตัวในสมการ
p	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
**	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ใน

ตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน และกลุ่มสาระการเรียนรู้

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	110	36.54
หญิง	191	63.46
รวม	301	100.00
ตำแหน่ง		
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	68	22.59
ครูผู้สอน	233	77.41
รวม	301	100.00
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	134	44.52
ปริญญาโท	163	54.15
ปริญญาเอก	4	1.33
รวม	301	100.00
ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย		
น้อยกว่า 5 ปี	31	10.30
5 – 10 ปี	117	38.87
มากกว่า 10 – 15 ปี	98	32.56
มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	55	18.27
รวม	301	100.00
ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	15	4.98
ขนาดกลาง	72	23.92
ขนาดใหญ่	147	48.84
ขนาดใหญ่พิเศษ	67	22.26
รวม	301	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มสาระการเรียนรู้		
คณิตศาสตร์	37	12.29
วิทยาศาสตร์	36	11.96
ภาษาไทย	47	15.62
ภาษาต่างประเทศ	56	18.60
สังคม ศาสนาฯ	27	8.97
สุขศึกษา พลศึกษา	53	17.61
การงานฯ	12	3.99
ศิลปะ	33	10.96
รวม	301	100.00

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 63.46 มีตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 77.41 วุฒิการศึกษาปริญญาโทจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 54.15 ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 5-10 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 38.87 ขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 48.84 และอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวม และรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวม และรายด้าน

การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครู	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1 ด้านการบริหารจัดการ	3.83	0.61	มาก
2 ด้านการจัดการเรียนรู้	3.90	0.56	มาก
3 ด้านการนิเทศภายใน	3.98	0.59	มาก
4 ด้านการติดตามและประเมินผล	3.92	0.59	มาก
รวม	3.91	0.50	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, SD = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 3.98$, SD = 0.59) ด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 3.92$, SD = 0.59) ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.90$, SD = 0.56) และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.83$, SD = 0.61)

วิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวม และรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปรากฏผลดังตาราง 5-8

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการบริหารจัดการโดยรวม และรายข้อ

ด้านการบริหารจัดการ		$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	ครูจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน	3.87	0.88	มาก
2	ครูกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในแผนการสอนชัดเจน	3.77	0.84	มาก
3	ครูจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจบริบทของประชาคมอาเซียน	3.75	0.89	มาก
4	ครูจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้สอดคล้องกับวัยและความสนใจของนักเรียนเป็นสำคัญ	3.82	0.88	มาก
5	ครูจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ	3.86	0.93	มาก
6	ครูสื่อสารการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้กับผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนได้รับทราบ	3.93	0.94	มาก
รวม		3.83	0.61	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการบริหารจัดการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, $SD = 0.61$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือครูสื่อสารการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้กับผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนได้รับทราบ ($\bar{X} = 3.93$, $SD = 0.94$) ครูจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน ($\bar{X} = 3.87$, $SD = 0.88$) และครูจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.86$, $SD = 0.93$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวม และรายข้อ

ด้านการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1 ครูตั้งเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ชัดเจนเพื่อให้ นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียน	3.73	1.05	มาก
2 ครูจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญ และเกิดเจตคติที่ดีต่อประชาคมอาเซียน	3.64	0.98	มาก
3 ครูจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดย สอดแทรกเนื้อหาในหลักสูตรสถานศึกษาทั้ง 8 กลุ่ม สาระ และรายวิชาเพิ่มเติม	4.03	0.91	มาก
4 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเพื่อ ดึงดูดความสนใจของนักเรียน	4.05	0.97	มาก
5 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนด้วย การบูรณาการความรู้ที่หลากหลายเข้าด้วยกัน	4.04	0.89	มาก
6 ครูจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยโดยใช้ ภาษาอังกฤษสอดแทรกในทุกกิจกรรมการเรียนรู้	3.95	0.95	มาก
รวม	3.90	0.56	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 0.56$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน ($\bar{X} = 4.05$, $SD = 0.97$) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนด้วยการบูรณาการความรู้ที่หลากหลายเข้าด้วยกัน ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.89$) และครูจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยสอดแทรกเนื้อหาในหลักสูตรสถานศึกษาทั้ง 8 กลุ่มสาระ และรายวิชาเพิ่มเติม ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.91$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการนิเทศภายใน โดยรวมและรายข้อ

ด้านการนิเทศภายใน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1 ครูจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาของตนเองเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบ	4.16	0.80	มาก
2 ครูกับผู้บริหารร่วมมือกันนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	4.08	0.83	มาก
3 ครูสร้างเครือข่ายการนิเทศด้วยการระดมพลังจากทุกฝ่ายเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	3.95	0.94	มาก
4 ครูใช้กิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาที่หลากหลายเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	3.91	0.95	มาก
5 ครูสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองและความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างผู้นิเทศกับครู และระหว่างครูกับเพื่อนครู	3.96	0.90	มาก
6 ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง	3.89	0.93	มาก
7 ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	3.92	0.93	มาก
รวม	3.98	0.59	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการนิเทศภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, $SD = 0.59$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือครูจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาของตนเองเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.80$) ครูกับผู้บริหารร่วมมือกันนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ($\bar{X} = 4.08$,

SD = 0.83) และ ครูสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองและความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างผู้นิเทศกับครู และระหว่างครูกับเพื่อนครู ($\bar{X} = 3.96$, SD = 0.90)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการติดตามและประเมินผลโดยรวม และรายข้อ

ด้านการติดตามและประเมินผล		$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	ครูดำเนินงานร่วมกับทุกฝ่ายเพื่อให้การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน สัมฤทธิ์ผล	3.87	0.90	มาก
2	ครูเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีแบบแผนและสอดคล้องกับ กระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของ นักเรียน	3.85	0.89	มาก
3	ครูประเมินตามสภาพจริงเพื่อสะท้อนความสามารถและ การแสดงออกของนักเรียน	3.96	0.86	มาก
4	ครูดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลมาพัฒนาการ จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างทัน เหตุการณ์	3.82	0.96	มาก
5	ครูกำหนดตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จในการดำเนินงาน จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไว้ชัดเจน	4.01	0.89	มาก
6	ครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาจุดเด่น/จุดด้อยของการ ดำเนินงานจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายและ แผนงานที่กำหนดไว้	3.95	0.81	มาก
7	ครูนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและ พัฒนาการ ดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคม อาเซียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	4.03	0.88	มาก
รวม		3.92	0.59	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, SD = 0.59) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุก ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือครูนำผลการประเมินไปใช้ในการ

ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.88$) ครูกำหนดตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จในการดำเนินงานจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไว้ชัดเจน ($\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.89$) และ ครูประเมินตามสภาพจริงเพื่อสะท้อนความสามารถและการแสดงออกของนักเรียน ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.86$)

2.2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวม และรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปรากฏดังตารางที่ 9

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวม และรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู		$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.98	0.56	มาก
2	ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.95	0.60	มาก
3	ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.02	0.63	มาก
4	ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	4.09	0.64	มาก
5	ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา	4.10	0.59	มาก
รวม		4.02	0.52	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, $SD = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.59$) ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.64$) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.02$, $SD = 0.63$) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.98$, $SD = 0.56$) และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.95$, $SD = 0.60$)

วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวม และรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปรากฏดังตาราง 10-14

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยรวม และรายข้อ

	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	ครูร่วมกับผู้บริหารวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.13	0.85	มาก
2	ครูร่วมกันสร้างหลักสูตรเสริมเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	4.05	0.71	มาก
3	ครูจัดทำตารางการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยสอดคล้องกับความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	4.00	0.81	มาก
4	ครูร่วมกันประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	4.01	0.84	มาก
5	ครูจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือต่างๆ อย่างครบถ้วนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	3.91	0.87	มาก
6	ครูสนับสนุนให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนตามแผนการสอนที่เตรียมไว้	3.87	0.93	มาก
7	ครูเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.96	0.84	มาก
	รวม	3.98	0.56	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, $SD = 0.56$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือครูร่วมกับผู้บริหารวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.85$) ครูร่วมกันสร้างหลักสูตรเสริมเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ($\bar{X} = 4.05$, $SD = 0.71$) และ ครูร่วมกันประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.84$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวม และรายข้อ

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1 ครูสำรวจแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา	3.95	0.94	มาก
2 ครูจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนทั้งในและนอกสถานศึกษา	3.86	0.85	มาก
3 ครูวางแผนร่วมกันกับชุมชนในการให้บริการแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	3.97	0.87	มาก
4 ครูจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	3.91	0.86	มาก
5 ครูส่งเสริมให้นักเรียนและประชาชนได้ใช้แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.99	0.90	มาก
6 ครูจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในชุมชนให้กับนักเรียนและประชาชน	4.04	0.85	มาก
รวม	3.95	0.60	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, $SD = 0.60$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือครูจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในชุมชนให้กับนักเรียนและประชาชน ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.85$) ครูส่งเสริมให้นักเรียนและประชาชนได้ใช้แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 0.90$) และ ครูวางแผนร่วมกันกับชุมชนในการให้บริการแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.87$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์โดยรวม และรายข้อ

ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์		$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	ครูกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเอง	4.08	0.76	มาก
2	ครูวิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อการวางแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบ	3.98	0.88	มาก
3	ครูกำหนดเป้าหมายและแผนการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างเป็นขั้นตอน	3.99	0.90	มาก
4	ครูปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	3.87	0.92	มาก
5	ครูหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนด้วยการเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาและศึกษาดูงานเพื่อการพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาตนเอง	4.06	0.90	มาก
6	ครูริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับวิชาชีพใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง	4.04	0.88	มาก
รวม		4.02	0.63	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, $SD = 0.63$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ

ครูกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเอง ($\bar{X} = 4.08$, $SD = 0.76$)

ครูหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนด้วยการเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา และศึกษาดูงานเพื่อการพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.06$, $SD = 0.90$) และครูริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับวิชาชีพใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.88$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ โดยรวม และรายข้อ

ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ	4.17	0.84	มาก
2 ครูจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาการทางสมองของนักเรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.05	0.84	มาก
3 ครูจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจากประสบการณ์จริงโดยฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น	4.08	0.86	มาก
4 ครูจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยผสมผสานสาระ ความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน	4.04	0.98	มาก
5 ครูปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามของไทยและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียนทุกคน	4.11	0.91	มาก
6 ครูจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน	4.09	0.87	มาก
รวม	4.09	0.64	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.64$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.84$) ครูปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามของไทยและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียนทุกคน ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.91$) และครูจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.87$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา โดยรวม และรายข้อ

ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1 ครูเลือกและจัดหาสื่อการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน	4.10	0.82	มาก
2 ครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจน	4.06	0.89	มาก
3 ครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและวัยเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจน	4.24	0.72	มาก
4 ครูใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษาในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	4.16	0.79	มาก
5 ครูประยุกต์ใช้สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจน	4.08	0.83	มาก
6 ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้กับนักเรียน	4.05	0.91	มาก
7 ครูนำผลการประเมินการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา มาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน	4.00	0.98	มาก
รวม	4.10	0.59	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.59$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและวัยเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.72$) ครูใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษาในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.79$) และครู

เลือกและจัดหาสื่อการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.82$)

2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	X
X ₁	1.00	.707**	.643**	.631**	.664**	.544**	.623**	.730**	.752**	
X ₂		1.00	.620**	.601**	.621**	.556**	.616**	.636**	.717**	
X ₃			1.00	.651**	.679**	.520**	.601**	.599**	.645**	
X ₄				1.00	.831**	.400**	.583**	.674**	.675**	
X ₅					1.00	.420**	.619**	.687**	.672**	
Y ₁						1.00	.634**	.519**	.604**	
Y ₂							1.00	.691**	.689**	
Y ₃								1.00	.760**	
Y ₄									1.00	
Y										.833**

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของครูมีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .833 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 แต่ละด้าน ผลปรากฏดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนาหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้านการบริหารจัดการ และด้านการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .544 และ .623 ตามลำดับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนาหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้านการนิเทศภายใน และด้านการติดตามและประเมินผลในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .730 และ .752 ตามลำดับ

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการนิเทศภายในในระดับปานกลางโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .556, .616 และ .636 ตามลำดับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้านการติดตามและประเมินผลในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .717

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายใน และด้านการติดตามและประเมินผลในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .520, .601, .599 และ .645 ตามลำดับ

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายใน และด้านการติดตามและประเมินผลในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .400, .583, .674 และ .675 ตามลำดับ

5. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายใน และด้านการติดตามและประเมินผลในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .420, .619, .687 และ .672 ตามลำดับ

2.4 วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis- Enter Method) ปรากฏดังนี้

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยการ
วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า

ตัวพยากรณ์	b	β	SE _b	t	p
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร (X ₁)	.309	.343	.044	6.958*	.000
2. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (X ₂)	.218	.259	.040	5.508*	.000
3. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X ₃)	.132	.164	.038	3.515*	.001
4. ด้านการพัฒนาระบบการจัดการ เรียนรู้ (X ₄)	.089	.114	.045	1.971*	.050
5. ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทาง การศึกษา (X ₅)	.087	.102	.052	1.682	.094
R = .846 SE _{est} = .2739 F = 148.782*					
R ² = .716 a = .563					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของครูส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูทุกด้านร่วมกับการพยากรณ์การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้ร้อยละ 71.60 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนาหลักสูตรมีอำนาจการพยากรณ์สูงสุด รองลงมาได้แก่ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ

ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .343 (Z_1) + .259 (Z_2) + .164 (Z_3) + .114 (Z_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .563 + .309 (X_1) + .218 (X_2) + .132 (X_3) + .089 (X_4)$$

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จำนวน 301 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608-609) และนำไปสู่แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) ต่อจากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00 ค่าความเชื่อมั่นของการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เท่ากับ .964 และค่าความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูเท่ากับ .961 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) และสมการถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis-Enter Method)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 สรุปผลโดยรวมและรายด้าน ได้ดังนี้

1. ระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนิเทศภายใน ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการ

2. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา ด้าน

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูมีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $(r) = .833$ แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระดับสูง

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูทุกด้านร่วมกับการพยากรณ์การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้ร้อยละ 71.60 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนาหลักสูตรมีอำนาจการพยากรณ์สูงสุด รองลงมาได้แก่ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นต่างๆที่สำคัญมาอภิปรายโดยรวมและรายด้านดังนี้

1. ระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนิเทศภายใน ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการ อาจเป็นเพราะนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเน้นส่งเสริมคุณภาพนักเรียนเพื่อยกระดับการศึกษาให้ทัดเทียมกับประชาคมอาเซียน จำเป็นที่ครูจะต้องจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวเพื่อให้เกิดความสำเร็จที่ตัวนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งโรงเรียนจำเป็นต้องดำเนินงานตามหลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบโดยบูรณาการในทุกด้าน ทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำโดยมีแนวทางในการดำเนินงานและการจัดการในแต่ละด้านให้สอดคล้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนของประชาคมอาเซียน โดยครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน จัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและเกิดทัศนคติที่ดีต่อประชาคมอาเซียน มีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และติดตามประเมินผลการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีราภรณ์ ผลทอง

(2558: 127-142) ศึกษาวิจัยเรื่องความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยความพร้อมด้านสังคมและวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านความรู้ความสามารถ

2. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อาจเป็นเพราะการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำเป็นสำคัญ เพราะผู้นำนั้นถือได้ว่าเป็นหลักชัยของหน่วยงาน ซึ่งจะต้องมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลง และริเริ่ม สร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ให้เกิดขึ้น รวมทั้งสามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดีว่าอะไรคือสิ่งที่องค์กรจำเป็นต้องมีและต้องทำเพื่อดำรงรักษาองค์กรไว้ และสามารถเผชิญหน้ากับความจริงของโลกยุคสมัยใหม่ที่มักจะเกิดเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากปัจจัยสิ่งแวดล้อมทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ทั้งนี้ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการทำงานร่วมกับผู้บริหารเพื่อวางแผนหลักสูตร สร้างหลักสูตรเสริมเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน สรรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของไชยา กรมแสง (2553) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านมุมมองต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ด้านหลักสูตรด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพของครูด้านการจัดโครงการสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และด้านการประเมินผลการสอนของครูตามลำดับ เช่นเดียวกับภัทรา พึ่งไพฑูรย์ (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านมุมมองและ

แนวโน้มนการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและด้านการประเมินผลการสอนของครู ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูมีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $(r) = .833$ แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระดับสูง อาจเป็นเพราะครูที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการนั้น ย่อมมีการตั้งความคาดหวังสูงในการปฏิบัติงาน สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนประสบความสำเร็จโดยเน้นการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการให้ในเทศภายในสถานศึกษา ครูมีการแนะนำ และการให้ข้อมูลย้อนกลับ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของเพื่อนครู ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น โดยเฉพาะการส่งเสริมให้นักเรียนทำโครงการต่าง ๆ การจัดกิจกรรมชุมชน การเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม เพื่อปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบแก่นักเรียน ตลอดจนกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความมุ่งมั่น พยายามทำงานเต็มกำลังความสามารถ สอดคล้องกับงานวิจัยของวงศ์เดือน ทองคำ (2556) ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูทุกด้านร่วมกับการพยากรณ์การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้ร้อยละ 71.60 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนาหลักสูตรมีอำนาจการพยากรณ์สูงสุด รองลงมาได้แก่ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นผู้ที่มีความสามารถในการนำและการบริหารบุคคลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้กระทำ หรือจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพจะแสดงบทบาทให้เห็นชัดเจน

ในด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมในการดำเนินการใช้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และงานด้านวิชาการ โดยผู้นำต้องยึดภารกิจหลักที่สำคัญอันดับแรกคือ การจัดการเรียนการสอนและการให้การศึกษาแก่นักเรียน เพื่อการเป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคต เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้จกัรับผิดชอบในหน้าที่ของตน และสนับสนุนความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น

พร้อมทั้งเล็งเห็นว่า ความสามัคคี การเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันนั้นเป็นสิ่งดีงาม นำไปสู่การร่วมมือเพื่อก่อประโยชน์ให้แก่ทุกฝ่าย ทั้งยังส่งเสริมให้นักเรียนใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสอดคล้องกับงานวิจัยของจำลอง เรียงศรีเจริญพรและสุวัฒน์ เงินน้ำ (2558: 54) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ของครูคือปัจจัยด้านภาวะผู้นำของครู โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .40 และงานวิจัยของสุรัตน์ชัย พรหมแท้และคณะ (2558: 127-142) ศึกษาวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมภาวะผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์ สู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมภาวะผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ สู่ประชาคมอาเซียนได้แก่ ปัจจัยทางภาวะผู้นำด้านกล้านำ ภาวะผู้นำด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ภาวะผู้นำด้านกล้าเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ภาวะผู้นำด้านกล้าคิด ภาวะผู้นำด้านกล้าทำอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

โดยเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตรเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูมีการวางแผนพัฒนาหลักสูตร สร้างหลักสูตรเสริมเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน จัดทำตารางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ ประเมินผลการใช้ตามหลักสูตร จัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการ และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับนิรมล ศตวุฒิ และคณะ (2546: 11) สรุปว่ากระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญสำหรับภาวะผู้นำครูต้องมีการพัฒนา และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับสญามล ทองแก้ว (2551: ออนไลน์) สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นการจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคลและสภาพสังคม ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรนั้นเกิดได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่งเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถาบันการศึกษา จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งการประเมินผล ส่วนคำว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนั้น หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ขึ้นมาใหม่

อีกทั้งด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูมีการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งในและนอกสถานศึกษา จัดทำสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา วางแผนร่วมกันกับชุมชนในการให้บริการแหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ จัดทำแผนปฏิบัติงานในการดำเนินงานของแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนและชุมชนใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545: 150) สรุปว่า แหล่ง

เรียนรู้คือแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ แหล่งความรู้ทางวิชาการและประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวาง และต่อเนื่องจากแหล่งต่างๆ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ อีกทั้งสอดคล้องกับดำริ บุญชู (2548: 27) สรุปว่า แหล่งเรียนรู้เป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ประสบการณ์ทั้งหลายที่สามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการคิดเอง ปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยและต่อเนื่องจนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และสุดท้ายจะเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

รวมถึงด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูมีการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเองตามสภาพจริง มีการวิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน กำหนดแผนการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียน พัฒนาตนเองเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมในการพัฒนาในวิชาชีพให้ดียิ่งขึ้นสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2549: 11-14) สรุปว่า การมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นความมุ่งมั่นจะปฏิบัติราชการให้ดีหรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ อีกทั้งยังหมายรวมถึงการสร้างสรรค์ พัฒนาผลงาน หรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย ที่ยาก โดดเด่น และท้าทายชนิดที่อาจไม่เคยมีผู้ใดสามารถกระทำได้มาก่อน สอดคล้องกับชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2549: 69-75) สรุปว่า ภาวะผู้นำที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ จะต้องประกอบด้วย การสร้างแรงจูงใจ การสร้างทีมงาน การพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ การบริหารงานอย่างมีจริยธรรม อีกทั้งการมุ่งผลสัมฤทธิ์เกี่ยวข้องกับการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจหรือภารกิจ ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก และยังสอดคล้องกับเมธินี จิตติขานนท์ (2547: 5) สรุปว่า การมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นวิธีการบริหารจัดการที่เป็นระบบมุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ หรือผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก โดยมีการวัดผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

อีกทั้งด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐาน จัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับสมคิด สร้อยน้ำ (2542: 222) สรุปว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นการกระทำใดๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เกิดประสบการณ์ และเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง และสอดคล้องกับ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542: 91) สรุปว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นสภาพการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้น เพื่อนำนักเรียนไปสู่เป้าหมาย หรือจุดประสงค์การเรียนการสอนที่กำหนดออกแบบ กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหา และสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ด้านต่างๆ จึงเป็นความสามารถ และทักษะของครูมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากข้อค้นพบงานวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรในข้อครูร่วมกับผู้บริหารวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นครูและผู้บริหารควรร่วมมือกันในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร สร้างหลักสูตรเสริมเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน จัดทำตารางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ ตลอดจนประเมินผลการใช้ตามหลักสูตร

1.2 จากข้อค้นพบงานวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในข้อครูจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในชุมชนให้กับนักเรียนและประชาชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นครูควรสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา จัดทำสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา และจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้

1.3 จากข้อค้นพบงานวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในข้อครูกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นครูควรกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเองตามสภาพจริง วิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน

1.4 จากข้อค้นพบงานวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในข้อครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรม และมีบทบาทเป็นผู้ลงมือกระทำมากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.5 จากข้อค้นพบงานวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของครูด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษาในข้อครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและวัยเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นครูควรเลือก และพัฒนาสื่อ ตลอดจนนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็ว เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน เช่นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และครูจากโรงเรียนที่มีผลงานปฏิบัติที่เป็นเลิศทางด้านวิชาการ เช่น โรงเรียนดีประจำอำเภอ หรือโรงเรียนในฝัน เพื่อพัฒนางานวิชาการ และหารูปแบบนวัตกรรมใหม่สำหรับการบริหารจัดการงานวิชาการ ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิเคราะห์เส้นทางการมีอิทธิพลที่ส่งผลกระทบต่อจัดการการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนเพื่อขยายกรอบในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ใหม่ให้ครอบคลุมอันจะเพิ่มประสิทธิผลในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนได้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงพาณิชย์. (2554). สหภาพยุโรป: *European Union*. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2554, จาก <http://www.moe.go.th>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). การศึกษา: การขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558. กรุงเทพฯ: ศูนย์กลางคึกฤทธิ์.
- (2554). หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม การศึกษาเพื่ออาเซียน. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- (2555). นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2555 – 2558). กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- (2554ก). การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี 2558. สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://www.moe.go.th>.
- (2554ข). การดำเนินการด้านการศึกษาของไทยในกรอบอาเซียน. สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://www.moe.go.th>.
- (2554ค). การเตรียมพร้อมด้านการศึกษาของไทยเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558. สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://www.moe.go.th>.
- (2554ง). การเปิดเสรีทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://www.moe.go.th/websm/news-online>.
- (2554จ). ทิศทางการศึกษาไทย: กับความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน. สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://www.moe.go.th>.
- (2554ฉ). ประชุมโต๊ะกลมรัฐมนตรีศึกษาจีน-อาเซียน. สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://www.moe.go.th>.
- (2554ช). ประชุมเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน. สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://www.moe.go.th>.
- (2554ซ). ผลการประชุมโต๊ะกลมรัฐมนตรีจีน-อาเซียน. สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://www.moe.go.th>.
- กฤษณา พันธุ์วานิช. (2552). การเป็นครูที่ดีนั้นต้องทำอย่างไร. สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2557, จาก <http://www.culture.go.th>
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

- (2540). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- กิ่งแก้ว อารีรัตน์; และคนอื่นๆ. (2548). การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย. กรุงเทพฯ: อัลฟามีเลินเนียม.
- โกศิษฐ์ เปลรินทร์. (2552). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถาน
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- กัลยารัตน์ เมธีวรวงศ์. (2557). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำครูโรงเรียนมาตรฐานสากล.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กนกกร ยศไพบุลย์. (2545). ภาวะผู้นำทางการศึกษา. ขอนแก่น: สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กรมวิชาการ, กรม. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กรม
วิชาการ.
- กรมอาเซียน. (2552). บันทึกการเดินทางอาเซียน. กรุงเทพฯ: วิจิตาแอนิเมชั่น.
- (2552). แนะนำให้รู้จักอาเซียน. กรุงเทพฯ: กรมอาเซียน
- กรทอง จิระเดชากุล. (2550). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- (2554). แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน: โครงสร้างและกลไกการ
ดำเนินงานขององค์กรของอาเซียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรทอง อยู่สุข. (2537). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2545). คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้: เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2)
พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ.
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- (2554). แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธรศาสนา
แห่งชาติ.
- (2554). คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. แนวทางการบริหารจัดการ
เรียนรู้สู่ประชาคม อาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). สำนักงานคู่มือการประเมินสมรรถนะครู. กรุงเทพฯ:
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- ชฎากาญจน์ เจริญชนม์. (2553). *ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ชินภัทร ภูมิรัตน์. (2556). *การจัดการความรู้ทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2521). *หลักการทฤษฎีเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา = Principles and Theories in Educational Technology*. มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ไชยา กรมแสง. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทองหล่อ เดชไทย. (2544). *ภาวะผู้นำ: เพื่อการบริหารคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทิตนา แคมณี. (2547). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- ธีรธร สุธีธร. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน* โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นภดล พิมพ์อน. (2556). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูผู้สอนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน* วิทยาลัยสารพัดช่างพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- นิตย์ สัมมาพันธ์. (2546). *ภาวะผู้นำ: พลังขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: อินโนกราฟิกส์.
- ปองสิน วิเศษศิริ. (2552). *แนวทางการวิจัยภาวะผู้นำทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรชัย ธนปารมี. (2555). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พิศมัย พันธูลาวัฒน์. (2555). ความพร้อมด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นสู่ประชาคมอาเซียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรา พึ่งไพฑูรย์. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราชญ์บุรีเขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- มนทิวา ชัยประเสริฐ. (2555). ภาวะผู้นำของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- เมืองปาย กุศลพกิจ. (2555). ความพร้อมและแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ราตรี สิงาม. (2555). การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2544). ภาวะผู้นำ (Leadership). กรุงเทพฯ: ธนัชนิการพิมพ์.
- วันเพ็ญ อ้วนตัน. (2556). รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี 2556. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (คสช.).
- วันเผด็จ มีชัย; และคณะ. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 5(2): 79-85.
- สญามล ทองแก้ว. (2551). การพัฒนาหลักสูตร. สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2560, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/285430>
- สุริรัตน์ พัฒนธีयर. (2552). ตัวแบบความสามารถทางภาวะผู้นำครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554ก). ก้าวสู่อาเซียน. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- (2554ข). แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554ค). แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- (2554ง). แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- (2554จ). แผนปฏิบัติราชการสี่ปี (พ.ศ.2555 - 2558). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- (2554ฉ). รายงานการวิจัยการพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียน สู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- (2555ช). คู่มือการอบรมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาแนวใหม่. (เอกสารอัสสัณหา).
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2555). ก้าวสู่ประชาคม ASEAN 2015. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (2554). ฉันทและเธอเรคืออาเซียน. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- (2553). สรุปผลการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจด้านการศึกษาของประเทศอาเซียน บวกสาม. กรุงเทพฯ: สำนักงานความสัมพันธ์ต่างประเทศ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11. (พ.ศ.2555-2559). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2552ก). การศึกษา: การสร้างประชาคมอาเซียน 2558. กรุงเทพฯ: สกสค. ลาดพร้าว.
- (2552ข). การศึกษา: กลไกขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน. สืบค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2554, จาก <http://www.bic.moe.go.th>.
- (2552ค). การศึกษา: รากฐานประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: สกสค. ลาดพร้าว.
- (2552ง). นโยบายกระทรวงศึกษาว่าด้วยการส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาของประชาคมอาเซียน. ค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2554, จาก <http://www.bic.moe.go.th>.
- (2552จ). อาเซียนการศึกษา: กลไกขับเคลื่อนความเข้มแข็งแก่ประชาคมอาเซียน. สืบค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2554, จาก <http://www.bic.moe.go.th>.
- (2552ฉ). CHA-AM HUA HIN DECLARATION ON STRENGTHENING COOPERATION ON EDUCATION TO ACHIEVE AN ASEAN CARING AND SHARING COMMUNITY. สืบค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2554, จาก <http://www.bic.moe.go.th>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนักเรื่อง การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). รายงานการวิจัย เรื่อง ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10 – 20 ปี. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- (2554). แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- (2554). แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำราญ สุนทิวศ์. (2556). ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนพระราชวัง. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สรศักดิ์ บัวแย้ม. (2556). การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์. (2552). ประเทศไทยกับอาเซียน. กรุงเทพฯ: เปเปอร์เฮาส์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN ตามโครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub). กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- (2554). การพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อนุสร ไชยปัญญา. (2556). ปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดตำรุ มิตราภาพที่ 65 เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- อาภารัตน์ ราชพัฒน์. (2554). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- อรรถสิทธิ์ สุทธิวาริ. (2556). รูปแบบการพัฒนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ASEAN. (2011). *ASEAN Community*. Jakarta, Indonesia: The ASEAN Secretariat.
- (2008). *The ASEAN Charter*. Jakarta, Indonesia: The ASEAN Secretariat.

- Bilson, K. (1993). *ASEAN and economic cooperation: a study in organizational performance and maintenance*. Ann Arbor, MI: U.M.I.
- Boles, K.; & Troen, V. (1994). *How Teachers Make Restructuring Happen*. Leadership: Educational Leadership.
- Briggs, K. (2012, August). *School – Based Mangement*. <http://www.rdcludel.edu/pb960l.html>
- Bryan Stoops. (2011). *Teacher Leadership as Meaningful School Reform: A Snapshot of Contemporary Teacher Leadership*. New York: University of La Veme, California.
- Cameron, Jeanne A. (1998). Neither Excellence nor Equality: A Case Study of Reform, Reproduction, and Resistance at an Urban Elementary School. *Dissertation Abstracts International*.
- Carter, C.J. & Klotz, J. (1990). *What principals must know before assuming the of instructional leader*. BASSP Bulletin.
- Cronbach, L.J. (1970). *Essentials of psychological testing*. 3rd ed. New York: Harper & Row.
- David, T.G. (2004). *Decentralization and School-Based Management in Thailand*. *International Review of Education*. Netherlands: Kluwer Academic Publisher.
- Deterding, D. (2010, September). Norms for Pronunciation in Southeast Asia. *World Englishes*. 29(3): 364 – 377.
- Fidler Brian. (2002). *Strategic Management for School Development*. London: Chapman Publishing.
- Harris, A.; & Lambert, L. (2003). *Building Leadership Capacity for School Improvement*. Maidenhead-Philadelphia: Open University Press.
- Harris, A.; & Muijs D. (2005). *Teacher Leadership: A Review of Research*. Retrieved July 7 2012, from <http://www.teachers.org.uk/node/8139>.
- Harvard College. (2009). *Instructional Leadership (IL)*. Available from <http://alumni.harvard.edu/>.
- Hersey, P.; & Blanchard, K.H. (1993). *Management of Orgnaizational Behavior*. 6th ed. New Jersey: A Simon & Schuster.
- Jolly, R.; & Franklin, A. (1970, May). The Effectiveness of Secondary Educational Administrator Preparation Programs at Kansas Regents Universities. *Dissertation Abstracts International*. 56: 4224–A.
- Katzenmeyer, M.; & Moller, G. (2001). *Awakening the Sleeping Giant: Helping Teachers Develop as Leaders*. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

- Kijai, Jimmy. (1987). School: Effectiveness Characteristics and School Incentive Reward. *Dissertation Abstracts International*.
- Krejcie, R.V.; & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Measurement*. 30: 607–610.
- Lezotte, L. (1994). *The nexus of instructional Leadership and effective school*. The School Administrator.
- Miller, B.; & Moon, J.; & Elko, S. (2000). *Teacher Leadership in Mathematics and Science: Casebook and Facilitator,s Guide*. Portsmouth, NH: Heinemann.
- Nelson, D.L.; & Quick, J.C. (1997). *Organizational behavior: Foundations,realities, and changes*. St. Paul, Minn.: West.
- Northouse, G.P. (2012). *Introduction to leadership: concepts and practice*. Sage Publication, Thousand Oaks, USA.
- Paryono, P. (2012). TVET Initiatives in Southeast Asian Countries in Response to Increasing Labour Mobility within the Region and beyond. *International Journal of Training Research*. 9(1–2) : 123–133.
- Phillip Hallinger; & Joseph Murphy. (1985, November). Assessing the Instructional Management Behavior of Principals. *The Elementary School Journal*. 86: 2. ----- . (Online) Available from www.philiphallinger.com/educational.html,1980-2004.
- Sucharithanarugse, W. (1997). *Function of history in Thai Society*. in Comparative Stoner, J.A.F. & Freeman, R.E. (1992). *Management*. 5th ed. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Studies on Literature and History of Thailand and Myanmar*. Bangkok: Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University
- Thorndike, E.L. (2012, August). *Law of Readiness*. http://en.wikipedia.org/wiki/law_of_readiness
- Waters, J.T., Marzano, R.J.; & McNulty, B.A. (2003). *Balanced leadership: What 30 years of research tells us about the effect of leadership on student achievement*. Aurora, CO: Mid-continent Research for Education and Learning. - Available from: http://www.mcrel.org/products-and-services/products/product-listing/01_99/product-82#sthash.I0xly6xU.dpuf
- William Glasser. (2002). *The Quality School Teacher*. Available from <http://C:/Documents%20and%20Settings/2545>.
- York-Barr, J.; & Duke, K. (2002). What Do we Know about Teacher Leadership? Findings from Two Decades of Scholarship. *Review of Educational Research*. 74 (3)

Yukl. (2010). Leadership in Organizations.7th ed. New Jersey: Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา อาจารย์ประจำหลักสูตร
คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์ อาจารย์ประจำหลักสูตร
คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร. ชูชาติ แก้วนอก รองผอ.สพป.สป.เขต 1
4. ดร. ปิยสนธิ์ เชื้อทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางโปรง
สังกัดสพป.สป.เขต 1
5. นางสาวเวียน อินทรประสงค์ ครูชำนาญการพิเศษ
หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนวัดด่านสำโรง

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้ ประชาคมอาเซียนของครู	ผลการพิจารณาความสอดคล้อง					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การบริหารจัดการ							
1.ครูจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2. ครูกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในแผนการสอนชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3. ครูจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจบริบทของประชาคมอาเซียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
4.ครูจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้สอดคล้องกับวัยและความสนใจของนักเรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
5.ครูจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
6.ครูสื่อสารการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนได้รับทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
การจัดการเรียนรู้							
7.ครูตั้งเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนเพื่อให้ นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8. ครูจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและเกิดเจตคติที่ดีต่อประชาคมอาเซียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้สู่ ประชาคมอาเซียนของครู	ผลการพิจารณาความสอดคล้อง					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
9. ครูจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยสอดแทรกเนื้อหาในหลักสูตร สถานศึกษาทั้ง 8 กลุ่มสาระ และรายวิชา เพิ่มเติม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียนเพื่อดึงดูดความสนใจ ของนักเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
11.ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียนด้วยการบูรณาการ ความรู้ที่หลากหลายเข้าด้วยกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12.ครูจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิด ความคุ้นเคยโดยใช้ภาษาอังกฤษ สอดแทรกในทุกกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
การนิเทศภายใน 13.ครูจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาของ ตนเองเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่าง เป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14.ครูกับผู้บริหารร่วมมือกันนิเทศภายใน สถานศึกษาเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของ นักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
15.ครูสร้างเครือข่ายการนิเทศด้วยการระดม พลังจากทุกฝ่ายเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
16.ครูใช้กิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา ที่หลากหลายเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของ นักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
17.ครูสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองและความ เข้าใจอันดีต่อกันระหว่างผู้นิเทศกับครู และ ระหว่างครูกับเพื่อนครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้สู่ ประชาคมอาเซียนของครู	ผลการพิจารณาความสอดคล้อง					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
18.ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
19.ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
การติดตามและประเมินผล							
20.ครูดำเนินงานร่วมกับทุกฝ่ายเพื่อให้การกำกับ ติดตามและประเมินผลการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนสัมฤทธิ์ผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
21.ครูเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีแบบแผนและสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
22.ครูประเมินตามสภาพจริงเพื่อสะท้อนความสามารถและการแสดงออกของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
23.ครูดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างทันเหตุการณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
24.ครูกำหนดตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จในการดำเนินงานจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไว้ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
25.ครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาจุดเด่น/จุดด้อยของการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้สู่ ประชาคมอาเซียนของครู	ผลการพิจารณาความสอดคล้อง					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
26.ครูนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานด้านการจัดการ เรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการ ของครู	ผลการพิจารณาความสอดคล้อง					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การพัฒนาหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1. ครูร่วมกับผู้บริหารวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา							
2. ครูร่วมกันสร้างหลักสูตรเสริมเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการประชาคมอาเซียน	+1	+1	+1	0	+1	5	1
3. ครูจัดทำตารางการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	+1	+1	+1	0	+1	5	1
4. ครูร่วมกันประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	0	0	4	0.8
5. ครูจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือต่างๆอย่างครบถ้วนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในประชาคมอาเซียน	+1	+1	+1	0	+1	5	1
6. ครูส่งเสริมให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการสอนที่เตรียมไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7. ครูเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้							
8. ครูสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	4	0.8
9. ครูจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนทั้งในและนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการ ของครู	ผลการพิจารณาความสอดคล้อง					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
10.ครูวางแผนร่วมกันกับชุมชนในการ ให้บริการแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคม อาเซียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11.ครูจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อพัฒนา แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
12.ครูส่งเสริมให้นักเรียนและประชาชนได้ใช้ แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13.ครูจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในชุมชน ให้กับนักเรียนและประชาชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
การมุ่งผลสัมฤทธิ์							
14.ครูกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการ เรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15.ครูวิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อการวาง แผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคม อาเซียนอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
16.ครูกำหนดเป้าหมายและแผนการ ปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
17.ครูปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงาน ของตนเองเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
18.ครูหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับประชาคม อาเซียนด้วยการเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาและศึกษาดูงานเพื่อการพัฒนา วิชาชีพและการพัฒนาตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการ ของครู	ผลการพิจารณาความสอดคล้อง					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
19.ครูริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับวิชาชีพใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้							
20.ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
21.ครูจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาการทางสมองของนักเรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
22.ครูจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจากประสบการณ์จริงโดยการฝึกปฏิบัติให้คิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
23.ครูจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
24.ครูปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามของไทยและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่นักเรียนทุกคน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
25.ครูจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา							
26.ครูเลือกและจัดหาสื่อการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการ ของครู	ผลการพิจารณาความสอดคล้อง					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
27.ครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนโดย คำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
28.ครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนโดย คำนึงถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน และวัยเพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
29.ครูใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษาในการ สืบค้นข้อมูลต่างๆ เพื่อการพัฒนาการ เรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคม อาเซียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
30.ครูประยุกต์ใช้สื่อการเรียนการสอนใน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
31.ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการผลิตและ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้กับ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
32.ครูนำผลการประเมินการใช้สื่อนวัตกรรม ทางการศึกษามาปรับปรุงการเรียนการ สอนเพื่อให้เหมาะสมกับกระบวนการ เรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.955	58

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = .955

	Cronbach's Alpha if Item Deleted
การบริหารจัดการ 1	.955
การบริหารจัดการ 2	.955
การบริหารจัดการ 3	.955
การบริหารจัดการ 4	.955
การบริหารจัดการ 5	.955
การบริหารจัดการ 6	.955
การจัดการเรียนรู้ 7	.955
การจัดการเรียนรู้ 8	.955
การจัดการเรียนรู้ 9	.954
การจัดการเรียนรู้ 10	.954
การจัดการเรียนรู้ 11	.954
การจัดการเรียนรู้ 12	.954
การนิเทศภายใน 13	.955
การนิเทศภายใน 14	.954
การนิเทศภายใน 15	.955
การนิเทศภายใน 16	.954
การนิเทศภายใน 17	.955
การนิเทศภายใน 18	.955
การนิเทศภายใน 19	.954
การติดตามและประเมินผล 20	.954
การติดตามและประเมินผล 21	.955
การติดตามและประเมินผล 22	.955
การติดตามและประเมินผล 23	.955
การติดตามและประเมินผล 24	.954
การติดตามและประเมินผล 25	.955

การติดตามและประเมินผล 26	.954
การพัฒนาหลักสูตร 1	.954
การพัฒนาหลักสูตร 2	.954
การพัฒนาหลักสูตร 3	.954
การพัฒนาหลักสูตร 4	.954
การพัฒนาหลักสูตร 5	.954
การพัฒนาหลักสูตร 6	.955
การพัฒนาหลักสูตร 7	.955
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 8	.954
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 9	.954
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 10	.955
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 11	.954
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 12	.954
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 13	.955
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 14	.955
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 15	.955
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 16	.955
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 17	.954
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 18	.954
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 19	.954
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 20	.954
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 21	.954
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 22	.954
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 23	.954
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 24	.954
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 25	.955
การพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา 26	.955
การพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา 27	.955
การพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา 28	.955
การพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา 29	.955
การพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา 30	.955
การพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา 31	.955
การพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา 32	.956

Reliability Analysis

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.964	26

ค่าความเชื่อมั่นของการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เท่ากับ .964

	Cronbach's Alpha if Item Deleted
การบริหารจัดการ 1	.964
การบริหารจัดการ 2	.963
การบริหารจัดการ 3	.965
การบริหารจัดการ 4	.962
การบริหารจัดการ 5	.962
การบริหารจัดการ 6	.963
การจัดการเรียนรู้ 7	.963
การจัดการเรียนรู้ 8	.962
การจัดการเรียนรู้ 9	.962
การจัดการเรียนรู้ 10	.962
การจัดการเรียนรู้ 11	.962
การจัดการเรียนรู้ 12	.962
การนิเทศภายใน 13	.963
การนิเทศภายใน 14	.963
การนิเทศภายใน 15	.964
การนิเทศภายใน 16	.962
การนิเทศภายใน 17	.962
การนิเทศภายใน 18	.963
การนิเทศภายใน 19	.962
การติดตามและประเมินผล 20	.963
การติดตามและประเมินผล 21	.962
การติดตามและประเมินผล 22	.962
การติดตามและประเมินผล 23	.962
การติดตามและประเมินผล 24	.961
การติดตามและประเมินผล 25	.962
การติดตามและประเมินผล 26	.961

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.961	32

ค่าความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูเท่ากับ .961

	Cronbach's Alpha if Item Deleted
การพัฒนาหลักสูตร 1	.960
การพัฒนาหลักสูตร 2	.959
การพัฒนาหลักสูตร 3	.959
การพัฒนาหลักสูตร 4	.960
การพัฒนาหลักสูตร 5	.960
การพัฒนาหลักสูตร 6	.961
การพัฒนาหลักสูตร 7	.961
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 8	.960
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 9	.960
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 10	.961
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 11	.960
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 12	.960
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 13	.960
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 14	.960
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 15	.960
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 16	.961
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 17	.960
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 18	.960
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 19	.960
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 20	.960
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 21	.961
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 22	.960
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 23	.960
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 24	.959
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 25	.960
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา 26	.961

การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา 27	.961
การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา 28	.960
การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา 29	.960
การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา 30	.960
การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา 31	.962
การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา 32	.963

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

1. แบบสอบถาม ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ตอนที่ 3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านหรือหน้าที่การงานของท่านแต่ประการใด แต่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย เพื่อหาแนวทางพัฒนาทักษะภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ครั้งนี้

กรรณชัย กานต์กิตติสกุล

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านตามข้อความต่อไปนี้

สถานภาพของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ ครูผู้สอน

3. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

☐ น้อยกว่า 5 ปี

☐ 5-10 ปี

☐ มากกว่า 10-15 ปี

☐ มากกว่า 15 ปีขึ้นไป

5. ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน

☐ ขนาดเล็ก (นักเรียนน้อยกว่า 300 คน)

☐ ขนาดกลาง (นักเรียนระหว่าง 300 –800 คน)

☐ ขนาดใหญ่ (นักเรียนระหว่าง 801 –1,300คน)

☐ ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนมากกว่า 1,300 คน)

6. กลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ คณิตศาสตร์

☐ วิทยาศาสตร์

☐ ภาษาไทย

☐ ภาษาต่างประเทศ

☐ สังคม ศาสนาฯ

☐ สุขศึกษา พลศึกษา

☐ การงานฯ

☐ ศิลปะ

ตอนที่ 2

การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามการรับรู้ของท่าน

- 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย
- 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ข้อ	การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครู	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การบริหารจัดการ						
1.	ครูจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน					
2.	ครูกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในแผนการสอนชัดเจน					
3.	ครูจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจบริบทของประชาคมอาเซียน					
4.	ครูจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้สอดคล้องกับวัยและความสนใจของนักเรียนเป็นสำคัญ					
5.	ครูจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ					
6.	ครูสื่อสารการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้กับผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนได้รับทราบ					
7.	การจัดการเรียนรู้ ครูตั้งเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ชัดเจนเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน					
8.	ครูจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและเกิดเจตคติที่ดีต่อประชาคมอาเซียน					

ข้อ	การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครู	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ข้อ	การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครู	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
9.	ครูจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยสอดแทรกเนื้อหาในหลักสูตรสถานศึกษาทั้ง 8 กลุ่มสาระ และรายวิชาเพิ่มเติม					
10.	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน					
11.	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนด้วยการบูรณาการความรู้ที่หลากหลายเข้าด้วยกัน					
12.	ครูจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยโดยใช้ภาษาอังกฤษสอดแทรกในทุกกิจกรรมการเรียนรู้					
การนิเทศภายใน						
13.	ครูจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาของตนเองเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบ					
14.	ครูกับผู้บริหารร่วมมือกันนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน					
15.	ครูสร้างเครือข่ายการนิเทศด้วยการระดมพลังจากทุกฝ่ายเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน					
16.	ครูใช้กิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาที่หลากหลายเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน					
17.	ครูสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองและความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างผู้นิเทศกับครูและระหว่างครูกับเพื่อนครู					
18.	ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง					
19.	ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน					
20.	การติดตามและประเมินผล ครูดำเนินงานร่วมกับทุกฝ่ายเพื่อให้การกำกับ ติดตามและประเมินผลการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนสัมฤทธิ์ผล					
21.	ครูเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีแบบแผนและสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักเรียน					
22.	ครูประเมินตามสภาพจริงเพื่อสะท้อนความสามารถและการแสดงออก					

ข้อ	การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครู	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ของนักเรียน					

ข้อ	การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครู	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
23.	ครูดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างทันเหตุการณ์					
24.	ครูกำหนดตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จในการดำเนินงานจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไว้ชัดเจน					
25.	ครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาจุดเด่น/จุดด้อยของการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนดไว้					
26.	ครูนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					

ตอนที่ 3

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู
ตามการรับรู้ของท่าน

- 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย
- 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การพัฒนาหลักสูตร						
1.	ครูร่วมกับผู้บริหารวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
2.	ครูร่วมกันสร้างหลักสูตรเสริมเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน					
3.	ครูจัดทำตารางการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยสอดคล้องความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน					
4.	ครูร่วมกันประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา					
5.	ครูจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือต่างๆอย่างครบถ้วนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน					
6.	ครูสนับสนุนให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนตามแผนการสอนที่เตรียมไว้					
7.	ครูเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้						
8.	ครูสำรวจแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา					
9.	ครูจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนทั้งในและนอกสถานศึกษา					
ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
10.	ครูวางแผนร่วมกันกับชุมชนในการให้บริการแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน					
11.	ครูจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน					
12.	ครูส่งเสริมให้นักเรียนและประชาชนได้ใช้แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
13.	ครูจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในชุมชนให้กับนักเรียนและประชาชน					
การมุ่งผลสัมฤทธิ์						
14.	ครูกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเอง					
15.	ครูวิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อการวางแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบ					
16.	ครูกำหนดเป้าหมายและแผนการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างเป็นขั้นตอน					
17.	ครูปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน					
18.	ครูหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนด้วยการเข้าร่วมการอบรม ประชุม สัมมนาและศึกษาดูงานเพื่อการพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาตนเอง					
19.	ครูริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและแสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง					
20.	การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยเน้นนักเรียน					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	เป็นสำคัญ					
21.	ครูจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาการทางสมองของนักเรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
22.	ครูจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจากประสบการณ์จริงโดยฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
23.	ครูจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน					
24.	ครูปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามของไทยและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียนทุกคน					
25.	ครูจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน					
การพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา						
26.	ครูเลือกและจัดหาสื่อการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน					
27.	ครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจน					
28.	ครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและวัยเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจน					
29.	ครูใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษาในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน					
30.	ครูประยุกต์ใช้สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้อย่างชัดเจน					
31.	ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้กับนักเรียน					
32.	ครูนำผลการประเมินการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษามาปรับปรุง					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การเรียนการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน					

ภาคผนวก จ

สำเนาหนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ และขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ 1831

วันที่ ๒๑ พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.ราชนันท์ บุญธิมา

เนื่องด้วย นางสาวกรรณียวี กานต์กิตติสกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” โดยมี อาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุศิริรักษ์ และ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 061 549 6632

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวกรรณียวี กานต์กิตติสกุล และ ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ 1811

วันที่ 19 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.จันทร์คม ภูติอริยวัฒน์

เนื่องด้วย นางสาวกรรณียวี กานต์กิตติสกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” โดยมี อาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุศรีรักษ์ และ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 061 549 6632

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวกรรณียวี กานต์กิตติสกุล และ ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 6918/1817

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒๔ พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.ชูชาติ แก้วนอก

เนื่องด้วย นางสาวกรรณียี กานต์กิตติสกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” โดยมี อาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ และ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวกรรณียี กานต์กิตติสกุล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 061 549 6632

ที่ ศธ 6918/ 1937

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒๑ พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.ปิยสนธิ์ เชื้อทอง

เนื่องด้วย นางสาวกรรณวิทย์ กานต์กิตติสกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” โดยมี อาจารย์ ดร.สมบุญ บวรศิริรักษ์ และ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวกรรณวิทย์ กานต์กิตติสกุล และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 061 549 6632

ที่ ศธ 6918/1937

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒๑ พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์สังเวียน อินทรประสงค์

เนื่องด้วย นางสาวกรรณียี กานต์กิตติสกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” โดยมี อาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุศิริวิรัช และ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวกรรณียี กานต์กิตติสกุล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 061 549 6632

ที่ ศธ 6918/ 1839

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒๙ พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขออนุญาตขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองสำโรง

เนื่องด้วย นางสาวกรรณวิทย์ กานต์กิตติสกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” โดยมี อาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุศิริรักษ์ และ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยตอบแบบสอบถาม เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2560 ถึง เดือนมิถุนายน 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 061 549 6632

ที่ ศธ 6918/ 1839

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๑๑ พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางโปรง

เนื่องด้วย นางสาวกรรณวิทย์ กานต์กิตติสกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” โดยมี อาจารย์ ดร.สมบุญ บวรศิริรักษ์ และ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยตอบแบบสอบถาม เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2560 ถึง เดือนมิถุนายน 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 061 549 6632

ที่ ศธ 6918/ 1839

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒๑ พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาภาพระจาดทองอุ้มเก้

เนื่องด้วย นางสาวกรรณวิทย์ กานต์กิตติสกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” โดยมี อาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุศรีรักษ์ และ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยตอบแบบสอบถาม เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2560 ถึง เดือนมิถุนายน 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 061 549 6632

ที่ ศธ 6918/ 1839

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒๑ พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการจัดทำ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอินทรมุขยาลัย

เนื่องด้วย นางสาวกรรณิการ์ กานต์กิตติสกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” โดยมี อาจารย์ ดร.สมบุญ บุตรศิริรักษ์ และ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขออนุมัติขอความเห็นชอบ โดยตอบแบบสอบถาม เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2560 ถึง เดือนมิถุนายน 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 061 549 6632

ที่ ศธ 6918/ 1839

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒๑ พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการจัดทำ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดด่านสำโรง

เนื่องด้วย นางสาวกรรณวิทย์ กานต์กิตติสกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” โดยมี อาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุศิริรักษ์ และ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความเห็นชอบเพื่อการจัดทำ โดยตอบแบบสอบถาม เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2560 ถึง เดือนมิถุนายน 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 061 549 6632

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวกรรณยวีร์ กานต์กิตติสกุล
วันเดือนปีเกิด	15 มกราคม 2524
สถานที่เกิด	เขตบางคอแหลม จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	319/133 ถนนสุขุมวิท ตำบลบางด้วน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10270
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดด่านสำโรง 132 หมู่ 8 ตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10270
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม
พ.ศ. 2546	ศิลปกรรมศาสตร์ (ศป.บ.) ศิลปะการแสดง – นาฏศิลป์ไทย จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ